

บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444

สารนิพนธ์
ของ
สุชาติ พิณฤทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

พฤษภาคม 2550

บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444

สารนิพนธ์
ของ
สุชาติ พิณรุักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444

บทคัดย่อ
ของ
สุชาติ พินธุรักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

พฤษภาคม 2550

สุชาติ พิณรุธิ์. (2550). *บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.244*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444 เพราะหลังจากคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ของนิกายโรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ และตามภูมิภาคต่างๆ คณะนักบวชนี้ได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งคณะมิสซังแห่งกรุงสยาม ทำให้คณะนักบวชนิกายต่างๆ เดินทางเข้ามาในประเทศไทย คณะนักบวชทั้งหมดนี้ ได้เข้ามาช่วยพัฒนาความรู้และช่วยให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากการศึกษา พบว่า คณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย สามารถยกระดับความรู้ และความเป็นอยู่ของคนไทยตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้ในระดับหนึ่ง

ด้านการศึกษา คณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ได้ตั้งโรงเรียนคาทอลิก เพื่อให้นักเรียนในชุมชนต่างๆ มีโอกาสเรียนหนังสือ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา งานที่สำคัญๆ มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จมาก คือ โรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนคอนบอสโก มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เป็นต้น

ส่วนทางด้าน การสังคมสงเคราะห์ คณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ได้ก่อตั้งหน่วยงานที่สำคัญ เช่น โรงพยาบาลคามิลเลียน เพื่อให้การดูแลรักษา ผู้เจ็บป่วย มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพญา เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า และเด็กยากจนได้มีที่อยู่อาศัยและเรียนหนังสือ

THE ROLE OF CATHOLIC RELIGIOUS MEN IN THAILAND SINCE 1901

AN ABSTRACT

BY

SUCHAT PINTURUKSA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in History
at Srinakharinwirot University

May 2007

Suchat Pinturaksa. (2007). *The Role of Catholic Religious Men in Thailand since 1901*. Master's Project. M.Ed. (History). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof.Chompunut Nakirak.

This thesis studies about the role of the management in education and social welfare of Catholic Religious Men in Thailand since 1901 because after the Missions Etrangeres de Paris-(M.E.P.) came to Thailand to spread Catholic beliefs in Bangkok and other regions. The Etrangeres de Paris was the first mission to establish Siam Mission. This made the Religious Men travel to Thailand. All the Religious Men helped Thai people develop their knowledge and have better qualities of lives.

It is found that Catholic Religious Men in Thailand can develop level of knowledge and living of Thai in regions

Studying on the education, Catholic Religious Men in Thailand has founded Catholic schools for children in various communities to have a chance to study in Primary, Secondary, technology school and university. The most important and well known roles in education are to run Assumption College, Donbosco Technology School and Assumption University.

Catholic Religious Men in Thailand also work on the social welfare. They founded San Camillo Hospital for the poor. They also founded Children's Home Pattaya to look the orphans and the poor who have no house to live and no school to learn.

The roles of the management in education and social welfare of Catholic Religious Men in Thailand since 1901 can help them have better knowledge and better quality of lives.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณา เรื่อง บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย
ไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444 ของ สุชาติ พิณรุธิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ถนอม อานามวัฒนะ)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสะดวกตา จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์ ประธานคณะกรรมการสอบ และ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ ข้อเสนอแนะและช่วยปรับปรุง
แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ ประธานกรรมการ
บริหารหลักสูตรและกรรมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ถนอม อานามวัฒน์ และอาจารย์
ในภาควิชาประวัติศาสตร์ทุกท่าน ที่เป็นผู้สอนให้ศิษย์มีความรู้ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์
ต่อสารนิพนธ์นี้เป็นอย่างมาก

ขอกราบขอบพระคุณ ภราวดา สุรสิทธิ์ สุขชัย อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญ และ
ภราวดาอานันท์ ปรีชาวุฒิ ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญ ที่สนับสนุนและอนุญาตให้มีโอกาส
ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท รวมทั้งอนุมัติเงินทุนในการศึกษาจนตลอดหลักสูตร

ขอกราบขอบพระคุณ ภราวดาศักดา กิจเจริญ อธิการเจ้าคณะเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร
ประเทศไทย ภราวดากล่อง ไชยเผือก อธิการเจ้าคณะภราวดาลาซาลแห่งประเทศไทย บาทหลวง
สมชาย กิจนิธิ อธิการเจ้าคณะชาเลเซียนประเทศไทย บาทหลวงพิพัฒน์ รุ่งเรืองกนกกุล อธิการเจ้า
คณะแขวงคณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสตเจ้า และนักบวชทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม
ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยทำสารนิพนธ์เรื่องนี้

ขอขอบคุณ บาทหลวงพิบูลย์ พิสิฐนนทชัย ผู้อำนวยการสำนักงานคาทอลิกสงเคราะห์
ผู้ประสพภัยและผู้ลี้ภัย สภาสังฆราชแห่งประเทศไทย ที่ได้ให้คำแนะนำให้ข้อมูลและให้ความรู้อัน
เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมชั้นสาขาวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อนๆ ร่วมงานที่โรงเรียนอัสสัมชัญ
ที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำมาโดยตลอด

ท้ายสุดขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ผู้ซึ่งให้ชีวิตและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

สุชาติ พิณรุธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทนำ	ก
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ง
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	จ
ความสำคัญของการศึกษา	ฉ
ขอบข่ายของการศึกษา	ช
คำนิยามศัพท์	ฅ
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	ซ
1 ความเป็นมาของนักบวชนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย	1
ความเป็นมาของนักบวชนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย	1
คณะนักบวชนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 444	8
2 บทบาททางการศึกษา	14
ภราดาคณะเซนต์ตาเบรียล	17
คณะซาเลเซียน	25
ภราดาคณะลาซาล	28
คณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูเจ้า	30
คณะพระมหาไถ่	31
3 บทบาททางด้านสังคมสงเคราะห์	35
คณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่ดำเนินการด้านสังคม สงเคราะห์	36
บทบาทด้านสังคมสงเคราะห์	38
งานการรักษาพยาบาล	38
งานสังคมสงเคราะห์	40
งานส่งเสริมการประกอบอาชีพ	42
งานสงเคราะห์ชาวเขา	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) งานสงเคราะห์ในชุมชนแออัด	43
งานสังคมสงเคราะห์คนป่วยโรคเรื้อนและภูมิคุ้มกันบกพร่อง	45
งานสงเคราะห์คนชรา	47
งานสงเคราะห์แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานอพยพย้ายถิ่น	48
งานสงเคราะห์ผู้เดินทางทางทะเล	48
4 ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการศึกษาและด้านสังคมสงเคราะห์	49
ด้านการศึกษา	49
ด้านสังคมสงเคราะห์	57
5 สรุป	63
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก	71
ภาคผนวก ข	87
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิก สายสามัญ ปี 2528 กับปี 2544	56
2 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิก สายสามัญ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ปี 2528 กับปี 2544	57

บัญชีประกอบภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะคามิลเลียน	72
2 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของภราดาคณะเซนต์คาเบรียล	73
3 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์	74
4 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะพระมหาไถ่	75
5 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะสงฆ์	76
6 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะซาเลเซียน	77
7 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะฟรังซิสกันภราดาน้อย	78
8 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะภราดาน้อยกาปูชิน	79
9 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะลาซาล	80
10 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะผู้ประกาศพระวาจาพระผู้ไถ่	81
11 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะสงฆ์ต่างประเทศแห่งมิลาน	82
12 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า แห่งเบธาราม	83
13 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะธรรมทูต แห่งประเทศฟิลิปปินส์	84
14 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล	85
15 แผนที่แสดงเขตการทำงานของคณะแห่งพระเยซูเจ้า (เยซุอิต)	86
16 ตราคณะแห่งพระเยซูเจ้า (เยซุอิต)	88
17 นักบุญอิกญาซีโอ แห่ง โลโยลา ผู้สถาปนาคณะเยซุอิต	88
18 ตราคณะภราดาเซนต์คาเบรียล	89
19 นักบุญหลุยส์ มารี กรีญอง เดอ มงฟอร์ตผู้สถาปนาภราดาคณะเซนต์คาเบรียล	89
20 ตราคณะซาเลเซียน	90
21 นักบุญ ยอห์น บอสโก ผู้สถาปนาคณะซาเลเซียน	90
22 ตราคณะลาซาล	91
23 นักบุญ ยอห์น บัปติสต์ เดอ ลาซาลผู้สถาปนาคณะลาซาล	91
24 ตราคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสตเจ้า	92
25 นักบุญกาสปาร์ แบร์โทนี ผู้สถาปนาคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ แห่งพระเยซูคริสตเจ้า	92

บัญชีประกอบภาพ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
26 ตราคณะคามิลเลียน	93
27 ตราคณะ ภราดาน้อย กาปูชิน	94
28 นักบุญฝรั่งเศสแห่งอัสซีซี ผู้สถาปนาคณะภราดาน้อย กาปูชิน	94
29 ตราคณะ ฝรั่งเศสกันภราดาน้อย	95
30 นักบุญฝรั่งเศสแห่งอัสซีซี ผู้สถาปนาคณะฝรั่งเศสกันภราดาน้อย	95
31 ตราคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล	96
32 นักบุญ เออเยน เดอ มาเชอโนต์ ผู้สถาปนาคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล	96
33 พระสังฆราช เจมส์ แอนโทนี วอลซ์ และคุณพ่อโทมัส เฟดเดอริค ไพรซ์ ผู้สถาปนา คณะสงฆ์และบราเดอร์แมรีโนลด์	97
34 ฯพณฯ ฟรังซัว ปาล์ลีอ และ ฯพณฯ ปีแอร์ ลังแบร์ต เดอ ลา มอต ผู้สถาปนา คณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส	98
35 ตราคณะผู้ประกาศพระวาจาแห่งพระผู้ไถ่ (ธรรมทูตอิตาเลียน)	99
36 แฟร์นันโด เรียโลว์ ปาร์ลตาล ผู้สถาปนาคณะผู้ประกาศพระวาจาแห่งพระผู้ไถ่	99
37 ตราคณะสงฆ์ต่างประเทศแห่งมิลาน	100
38 พระสังฆราชอันเจโล รามาซอตตี ผู้สถาปนาคณะสงฆ์ต่างประเทศแห่งมิลาน	100
39 นักบุญคามิแอล การิกอยส์ ผู้สถาปนาคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม	101
40 ตราคณะธรรมทูตแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์	101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิก สายสามัญ ปี 2528 กับปี 2544	56
2 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิก สายสามัญ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ปี 2528 กับปี 2544	57

บทนำ

โปรตุเกสเป็นชาวตะวันตกชาติแรกที่เดินทางเข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยาตรงกับรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ด้วยจุดประสงค์ด้านการค้าขาย ต่อมาใน พ.ศ. 2108 ได้เริ่มมีนักบวชคณะดอมินิกัน (DOMINICAN) เดินทางจากมะละกาเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก นับเป็นมิชชันนารี (MISSIONARY) พวกแรกที่เดินทางเข้ามาในไทย พอถึง พ.ศ. 2125 ได้มีนักบวชคณะฟรังซิสกัน (FRANCISCANS) เข้ามาเริ่มงานการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยอีกคณะหนึ่งตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา¹ ต่อมานักบวชคณะเยซุอิต (JESUITS) เดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนา และดูแลคริสตชนใน พ.ศ. 2150 ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ มีการสร้างวัดและบ้านพักที่หมู่บ้านชาวโปรตุเกสในกรุงศรีอยุธยา คณะนักบวชที่เข้ามาในระยะแรกนี้ส่วนใหญ่มาจากสเปนและโปรตุเกส

ส่วนนักบวชชายจากฝรั่งเศสเข้ามายังกรุงศรีอยุธยาตรงกับสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ. 2205² สามารถบุกเบิกและขยายงานเผยแผ่คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกอย่างเข้มแข็ง แต่หลังจากแผ่นดินนี้การเผยแผ่ศาสนาของคณะมิชชันนารีคาทอลิกต้องประสบปัญหาความยุ่งยาก และในสมัยธนบุรีบาทหลวง ห้ามผู้ที่เป็นคาทอลิก เข้าร่วมงานพระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาเป็นเหตุให้สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงประกาศเนรเทศมิชชันนารีออกนอกประเทศ³

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น บาทหลวงคาทอลิกสามารถกลับมาเผยแผ่ศาสนาในไทยได้อีกครั้งหนึ่ง จนมาถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างผู้เผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกับพระมหากษัตริย์ไทย ความสัมพันธ์จึงดำเนินมาอย่างราบรื่น เนื่องจากความสนิทสนมเป็นการส่วนพระองค์กับบิชอปปัลเลอ กัวซ์ (BISHOP PALLEGOIX) ประมุขมิสซังคาทอลิกในประเทศไทย⁴ แห่งวัดคอนเซ็ปชัน (CONCEPTION) ตั้งแต่เมื่อครั้งที่ยังทรงผนวชอยู่ที่วัดราชาธิวาสในแผ่นดินก่อน

---

¹ สหพันธ์อภีการเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*.

² สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธ์. (2546). *ประวัติพระศาสนจักรไทย*. หน้า 157 – 159

³ มูลนิธิอนุรักษโบราณสถานในพระราชวังเดิม. (2540). *สารานุกรมพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช*. หน้า 165.

⁴ โรงเรียนอัสสัมชัญ. (2541). *อัสสัมชัญประวัติ*. หน้า 25.

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีช軒นารีคาทอลิกและมิชชันนารีโปรเตสแตนต์ล้วนมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดวิทยาการตะวันตกสู่สังคมไทยนอกเหนือจากการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ แต่ทั้งสองกลุ่มมีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกัน คือ มีช軒นารีคาทอลิกเน้นการเรียนรู้ศาสนาและวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการรู้ทางวิชาการ ในขณะที่มิชชันนารีโปรเตสแตนต์ให้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อปูพื้นฐานให้คนไทยพร้อมที่จะรับความเชื่อทางศาสนาต่อไป¹ และเป็นผู้ริเริ่มนำความรู้ และการปฏิบัติงานทางการแพทย์ และการสาธารณสุขแผนปัจจุบันเข้ามาเผยแผ่ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ในระยะต่อมามีช軒นารีคาทอลิก จึงเริ่มเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินงานด้านศาสนาในประเทศไทย จากการเน้นเฉพาะด้านการเผยแผ่ศาสนาเป็นการดำเนินด้านการศึกษาและสังคมสงเคราะห์เช่นเดียวกับกลุ่มโปรเตสแตนต์ โดยฝ่ายคาทอลิกเริ่มนำคณะนักบวช จากมิชชันต่างประเทศเข้ามาช่วยดำเนินงานด้านการศึกษา การแพทย์และการสาธารณสุข จนกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย²

ใน พ.ศ. 2420 บาทหลวงเอมิล กอลมเบต์ (Emile Colombet) เจ้าอาวาสวัดสวนท่าม ได้เริ่มตั้งโรงเรียนขึ้น เรียกว่าโรงเรียนไทย-ฝรั่งเศส เพื่อสอนวิชาความรู้ควบคู่ไปกับการสอนศาสนาแก่เด็กคาทอลิกที่ยากจนและกำพร้าในละแวกวัด ต่อมาใน พ.ศ.2428 โรงเรียนไทย-ฝรั่งเศสของบาทหลวงกอลมเบต์ ได้พัฒนาจากโรงเรียนวัดที่เน้นการสอนศาสนาควบคู่วิชาความรู้มาเป็นโรงเรียน อาชมชาน กอเล็ส (โรงเรียนอัสสัมชัญ ปัจจุบัน) ที่เปิดรับนักเรียนทั่วไปโดยไม่จำกัดเชื้อชาติหรือศาสนา ทำให้มีจำนวนนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จนถึง 400 คน ใน พ.ศ.2443 ซึ่งเป็นอุปสรรคต่องานด้านศาสนกิจของท่าน บาทหลวงกอลมเบต์ จึงได้ติดต่อขอให้ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล (THE MONTFORT BROTHERS OF ST.GABRIEL) มาทำหน้าที่ดูแลโรงเรียนแทน โดยมีภราดารุ่นแรก 5 ท่าน เดินทางจากประเทศฝรั่งเศสถึงประเทศไทย พ.ศ.2444³

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ.2470 มีคณะนักบวชชายคณะซาเลเซียน (SALESIANS) เดินทางมาจากมาเก๊า ประเทศจีน⁴ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการศึกษา

¹ สุมน อมรวิวัฒน์. (2538). *ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา*. หน้า 73.

² สุพรรณิ กาญจนัชฌิติ. (2507). *บทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึงรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์* วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). หน้า 224 – 236.

³ โรงเรียนอัสสัมชัญ. (2541). *อัสสัมชัญประวัติ*. หน้า 58.

⁴ สหพันธ์อธิการเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย.(2545).*นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*.

และให้การสงเคราะห์คนยากจน คนพิการและผู้ถูกทอดทิ้งให้มีความรู้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้

ในรัชกาลปัจจุบันผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่นักบวชในการเผยแผ่ศาสนากลับลดลง สังคมมณฑลต่างๆ จึงได้ขอความช่วยเหลือไปยังคณะนักบวชในต่างประเทศให้จัดส่งพระสงฆ์และนักบวชเข้ามาในประเทศไทย ปรากฏว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2491 – 2528 มีคณะนักบวชชายเดินทางเข้ามาจากที่ต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น จากประเทศฝรั่งเศส ได้แก่ คณะภราดาลาซาล (DE LA SALLE BROTHERS) และสงฆ์คณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม (CONGREGATION OF THE SACRED HEART OF JESUS OF BETHARRAM) พ.ศ. 2495 คณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสตเจ้า (CONGREGATION OF THE SACRED STIGMATA OF OUR LORD JESUS CHRIST) และ พ.ศ.2509 คณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล (THE MISSIONARY OBLATES OF MARY IMMACULATE)¹

นอกจากคณะนักบวชชายที่มาจากประเทศฝรั่งเศสแล้ว ยังมีมาจากที่อื่นอีกด้วย ได้แก่ จากประเทศสหรัฐอเมริกา คือ คณะพระมหาไถ่ (THE RELIGIOUS REDEMPTRISTS) พ.ศ.2491 คณะสงฆ์และบราเดอร์แมรีโนลล์ (CATHOLIC FOREIGN MISSION SOCIETY OF AMERICA or MARYKNOLL FATHERS AND BROTHERS) พ.ศ.2526 จากประเทศอิตาลีมี คณะซาเลเซียน (Salesion) คณะคามิลเลียน (THE ORDER OF SAINT CAMILLUS) พ.ศ. 2496 คณะสงฆ์ต่างประเทศแห่งมิลาน (PONTIFICIUM INSTITUTUM MISSIONUM EXTERARUM) พ.ศ.2515 คณะภราดาน้อย กาบูนชิน (ORDER OF THE FRIARS MINOR CAPUCHIN)พ.ศ.2523 และจากประเทศสเปน ได้แก่ คณะผู้ประกาศพระวาจาแห่งพระผู้ไถ่ (ASSOCIATION ID OF CHRIST THE REDEEMER)พ.ศ. 2523²

ส่วนที่มาจากเอเชียก็มีคณะนักบวชชายนิกายโรมันคาทอลิกเดินทางเข้ามาหลายคณะ คณะแรก พ.ศ. 2497 ได้แก่คณะเยซุอิต (JESUITS) ที่กลับมาทำงานในประเทศไทยเป็นสมัยที่สอง จากประเทศจีน คณะต่อมาจากประเทศฟิลิปปินส์ ได้แก่ คณะธรรมทูตแห่งฟิลิปปินส์ (MISSION SOCIETY OF THE PHILIPPINES) เข้ามาใน พ.ศ. 2513 และคณะฟรังซิสกันภราดาน้อย (ORDER OF FRIARS MINOR) ที่เข้ามาใน พ.ศ. 2528³ นักบวชชายคณะนี้เคยเดินทางเข้ามา

¹ สหพันธ์อัครบิดรประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*. หน้า 46.

² แหล่งเดิม. หน้า 47 – 49.

³ แหล่งเดิม. หน้า 50 – 51.

ประเทศไทยครั้งแรกในสมัยอยุธยา¹ และกลับเข้ามาอีกครั้งในสมัยนี้ ซึ่งถือว่า เป็นคณะนักบวชชายคณะสุดท้ายของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่เข้ามาในประเทศไทย

การเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยของนักบวชชายคณะต่างๆ ล้วนเกิดจากความศรัทธาและความมุ่งมั่น ท่วมเท เสียสละ เพื่อพัฒนาสังคมไทย ถึงแม้จะมีคณะนักบวชอยู่หลายคณะแต่บทบาทและผลงานสำคัญๆ ของคณะนักบวชที่ปรากฏสืบมาจนถึงทุกวันนี้จะอยู่ในแนวทางเดียวกัน ได้แก่ ด้านการเผยแผ่ศาสนา มีวัดอันเป็นศูนย์กลางชุมชนคาทอลิกอยู่ทั่วประเทศ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เช่น วัดมหาไถ่ ร่วมฤดี กรุงเทพมหานคร วัดนักบุญยอแซฟ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี วัดนักบุญยอห์นอัครสาวก (บ้านเบญจาม) จังหวัดพะเยา เป็นต้น ด้านการศึกษา มีการจัดตั้งโรงเรียนที่ให้การอบรมศึกษาแก่เยาวชนไทยอย่างได้มาตรฐานทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ โรงเรียนลาซาล จังหวัดจันทบุรี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เป็นต้น ด้านการสังคมสงเคราะห์ มีหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ให้การบรรเทาทุกข์แก่บุคคลทั่วไป เช่น โรงพยาบาลคามิลเลียน กรุงเทพมหานคร บ้านพักผู้สูงอายุและคนพิการนวกสถานนักบุญคามิลโล จังหวัดปราจีนบุรี ศูนย์คณะพระมหาไถ่ พัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นต้น อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของคณะนักบวชชายในปัจจุบันจำเป็นต้องจัดหารายได้มาเลี้ยงตนเองนอกเหนือจากเงินสนับสนุนขององค์กรหลักในต่างประเทศ เป็นผลให้คณะต่างๆ พยายามเสริมสร้างความแข็งแกร่งตามสายงานของตนซึ่งเท่ากับการแข่งขันในรายละเอียดของการดำเนินงาน

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทของคณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการศึกษาและการสังคมสงเคราะห์ อันเป็นผลทำให้คนไทยมีโอกาสได้รับการศึกษา และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารูปแบบและหน้าที่ของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยนั้น ยังไม่พบงานวิจัยที่กล่าวถึงโดยเฉพาะ ที่ปรากฏเป็นเพียงการเขียนถึงบทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทยเท่านั้น งานที่เขียนได้แก่

1. สุพรรณิ กาญจนัญญิตติ (2507) *บทบาทมิชชันนารีในประเทศไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึงรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์* ศึกษาบทบาทของมิชชันนารีในแง่ที่เป็นผลหรือมีส่วนทำให้เกิดการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงไปสู่อารยธรรมแผนใหม่ ซึ่งเป็นหนทางนำไปสู่ความรู้ความคิด

¹ สุรัชัย ชุ่มศรีพันธ์. (2546). *ประวัติพระศาสนจักรไทย*. หน้า 25.

ที่ทันสมัย จนสามารถปรับตัวทันต่อเหตุการณ์และดำรงอยู่ในเอกราชอย่างมีฐานะทัดเทียมกับประเทศตะวันตกในทุกวิถีทาง ประโยชน์ที่พึงได้จากการวิจัย คือ ได้ทราบข้อมูลด้านบทบาทของมิชชันนารีทั้งนิกายโปรเตสแตนต์และนิกายโรมันคาทอลิกเพื่อเป็นข้อเปรียบเทียบให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยด้านวิทยาการและด้านการศึกษา

2. วิวัฒน์ แพร์สิริ (2543) *วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย* พบว่า การศึกษาขององค์กรคาทอลิกเป็นการศึกษาที่ยึดปรัชญาการศึกษาคาทอลิกและคำสอนศาสนาเป็นหลักในการจัดการศึกษา ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการวิจัยคือ ได้ทราบข้อมูลด้านการศึกษาของนิกายโรมันคาทอลิกที่ยึดหลักปรัชญาการศึกษาคาทอลิกและคำสอนศาสนาเป็นหลัก

3. จารุจิต วาสรส (2546) *โรงเรียนคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในความดูแลของวัดคอนเซ็ปชันและวัดนักบุญฟรังซิสเซเวีย* พบว่า มีผู้นับถือคริสตศาสนากลุ่มต่างๆ เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่เรียกว่า บ้านเขมร บ้านญวน ได้ก่อตั้งวัดโรมันคาทอลิกขึ้นสองแห่งคือวัดคอนเซ็ปชัน และวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางคริสตศาสนา จะได้เป็นศูนย์รวมของชุมชน ที่ต่อมามีส่วนผลักดันให้มีการก่อตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการและเผยแผ่ธรรม

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและเป้าหมายของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444
2. เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงานของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกที่มีต่อสังคมไทย

ความสำคัญของการศึกษา

1. เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาและเป้าหมายของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444
2. เพื่อให้เข้าใจบทบาทการดำเนินงานของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

3. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงผลจากการดำเนินงานของคณะนักบวชชายคริสตศาสนา
นิกายโรมันคาทอลิกที่มีต่อสังคมไทย

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาประวัติความเป็นมาและบทบาทการดำเนินงานในด้านการศึกษาและสังคม
สงเคราะห์ของคณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ที่เข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่
พ.ศ. 2444 เพราะว่า เป็นช่วงเวลาเริ่มต้นที่มีคณะนักบวชชายเดินทางเข้ามาจากที่ต่างๆ เป็น
จำนวนมาก

คำนิยามศัพท์

ภราดา (Brother) หมายถึง นักบวชชาย (Religious Men) ที่ปฏิญาณตนทำงานเพื่อ
เผยแผ่ศาสนาและอื่นๆ ตามเป้าหมาย (จิตตารมณ์) ของผู้ก่อตั้งคณะ มีชีวิตกลุ่ม ถือความยากจน
ความนบนอบและความบริสุทธิ์ (ถือโสด)

บาทหลวงหรือพระสงฆ์ (Priest) หมายถึง นักบวชชายผู้ได้รับการแต่งตั้งจากบิชอป
(Bishop) ให้มีหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โดยถือความยากจน
ความนบนอบและความบริสุทธิ์ (ถือโสด)

มิชชันนารี (Missionary) หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาในต่างประเทศ อาจเป็น
บาทหลวง นักบวชหรือฆราวาสก็ได้

สังฆราช (Bishop) หมายถึง บาทหลวงที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าสังฆมณฑล
ในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

มิสซัง (Mission) หมายถึง การปกครองของคริสตจักรโรมันคาทอลิกหรือการส่งบรรดา
"ผู้แทนสันตะปาปา" (Apostolic Vicars) ออกไปทำงานในนามของศาสนาคริสต์นิกาย
โรมันคาทอลิกในประเทศไทย

สังฆมณฑล (Diocese) หมายถึง เขตการปกครองของศาสนาคริสต์นิกาย
โรมันคาทอลิกในประเทศไทยภายใต้การดูแลของบิชอป

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ใช้วิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ และนำเสนอรายงานแบบพรรณนา
วิเคราะห์ โดยอาศัยข้อมูลจากหลักฐานชั้นรอง เช่น หนังสือ และวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาค้นคว้า

1. สำนักหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี
2. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สำนักมิสซังกรุงเทพฯ เขตบางรัก กรุงเทพฯ
5. ห้องสมุดมูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
6. ห้องสมุดโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ

บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444

บทคัดย่อ
ของ
สุชาติ พินธุรักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

พฤษภาคม 2550

สุชาติ พิณรุธิ์. (2550). *บทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.24.4.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2444 เพราะหลังจากคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่ความเชื่อทางศาสนา ของนิกายโรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ และตามภูมิภาคต่างๆ คณะนักบวชนี้ได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งคณะมิสซังแห่งกรุงสยาม ทำให้คณะนักบวชนิกายต่างๆ เดินทางเข้ามาในประเทศไทย คณะนักบวชทั้งหมดนี้ ได้เข้ามาช่วยพัฒนาความรู้และช่วยให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากการศึกษา พบว่า คณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย สามารถยกระดับความรู้ และความเป็นอยู่ของคนไทยตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้ในระดับหนึ่ง

ด้านการศึกษา คณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ได้ตั้งโรงเรียนคาทอลิก เพื่อให้นักเรียนในชุมชนต่างๆ มีโอกาสเรียนหนังสือ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา งานที่สำคัญๆ มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จมาก คือ โรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนคอนบอสโก มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เป็นต้น

ส่วนทางด้าน การสังคมสงเคราะห์ คณะนักบวชชายคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ได้ก่อตั้งหน่วยงานที่สำคัญ เช่น โรงพยาบาลคามิลเลียน เพื่อให้การดูแลรักษาผู้เจ็บป่วย มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพญา เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า และเด็กยากจนได้มีที่อยู่อาศัยและเรียนหนังสือ

THE ROLE OF CATHOLIC RELIGIOUS MEN IN THAILAND SINCE 1901

AN ABSTRACT

BY

SUCHAT PINTURUKSA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Education Degree in History

at Srinakharinwirot University

May 2007

Suchat Pinturaksa. (2007). *The Role of Catholic Religious Men in Thailand since 1901*. Master's Project. M.Ed. (History). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof.Chompunut Nakirak.

This thesis studies about the role of the management in education and social welfare of Catholic Religious Men in Thailand since 1901 because after the Missions Etrangeres de Paris-(M.E.P.) came to Thailand to spread Catholic beliefs in Bangkok and other regions. The Etrangeres de Paris was the first mission to establish Siam Mission. This made the Religious Men travel to Thailand. All the Religious Men helped Thai people develop their knowledge and have better qualities of lives.

It is found that Catholic Religious Men in Thailand can develop level of knowledge and living of Thai in regions

Studying on the education, Catholic Religious Men in Thailand has founded Catholic schools for children in various communities to have a chance to study in Primary, Secondary, technology school and university. The most important and well known roles in education are to run Assumption College, Donbosco Technology School and Assumption University.

Catholic Religious Men in Thailand also work on the social welfare. They founded San Camillo Hospital for the poor. They also founded Children's Home Pattaya to look the orphans and the poor who have no house to live and no school to learn.

The roles of the management in education and social welfare of Catholic Religious Men in Thailand since 1901 can help them have better knowledge and better quality of lives.

บทที่ 1

ความเป็นมาของนักบวชนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

ชาวยุโรปค้นหาเส้นทางทางการเดินเรือสู่เอเชีย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาแหล่งทรัพยากรและการค้าขายเพื่อความมั่งคั่งของประเทศของตน ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 20 (คริสต์ศตวรรษที่ 15) ชาวยุโรปกลุ่มแรกเดินทางมาจากประเทศสเปนและโปรตุเกส ซึ่งเป็นชาติมหาอำนาจของยุโรปในเวลานั้น แต่เกิดความขัดแย้งกัน เรื่องของผลประโยชน์ จึงทำให้พระสันตปาปาหลายพระองค์ในเวลานั้น ต้องเข้ามาประนีประนอม โดยมอบสิทธิพิเศษในการประกาศศาสนา (Padroado) ให้แก่ ประเทศโปรตุเกสที่เดินทางไปค้าขายซีกโลกตะวันออก ส่วนซีกโลกตะวันตกมอบให้แก่ ประเทศสเปน ดังนั้นชาวยุโรปที่เดินทางเข้ามาสู่กรุงศรีอยุธยา จึงเป็นพ่อค้าชาวโปรตุเกสที่เข้ามาในนามของกษัตริย์โปรตุเกสเป็นองค์อุปถัมภ์ ส่วนนักบวชที่เข้ามานั้นจะเป็นชาติอะไรก็ตามถือว่า เป็นตัวแทนของคริสตจักรและเพื่อทำหน้าที่ประกอบศาสนพิธี ให้แก่พ่อค้านักเดินเรือ ชาวยุโรปเหล่านั้น¹

ความเป็นมาของนักบวชนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

นักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา แต่ต้องประสบกับปัญหาต่างๆ อย่างมาก การเผยแผ่ศาสนา จึงมีทั้งที่ประสบความสำเร็จ และถูกเบียดเบียน ขึ้นอยู่กับพระราโชบายของพระมหากษัตริย์ในแต่ละรัชกาล จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ การปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาตามแบบตะวันตก ทำให้นักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกหลายกลุ่ม สามารถเดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนา ตั้งโรงเรียนสอนหนังสือและทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ได้โดยเสรี

สมัยอยุธยา

บาทหลวงนิกายโรมันคาทอลิก เริ่มเข้ามาในประเทศไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ พ.ศ. 2054 เนื่องจากอุปราชโปรตุเกส ชื่อ อัลฟอง ดาล บูเคอร์ก (Alfonso d'Albuquerque) นำกำลังเข้ายึดครองเมืองมะละกา โดยมีการสร้างป้อมปราการและวัดแห่งหนึ่งชื่อว่า วัดแม่พระรับสาร ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดอัสสัมชัญมะละกา และได้รับการยกขึ้นเป็นสังฆมณฑล ทำให้กลายเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่ศาสนาในแถบภูมิภาคนี้ ได้ส่งทูตเข้ามายังกรุงศรีอยุธยาตรงกับสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 (พ.ศ. 2034 – 2072) เพื่อเจริญสัมพันธไมตรีทางการค้า และการเข้ามาตั้งหลักแหล่งของชาวโปรตุเกสในกรุงศรีอยุธยา แต่ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า มีการเผยแผ่

¹มูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2545). *อัสสัมชัญประวัติ*. หน้า 22.

ศาสนาให้แก่คนไทยจนกระทั่ง พ.ศ. 2110 ได้มีนักบวชคณะดอมินิกันชาวโปรตุเกส 2 ท่าน คือ บาทหลวงอาร์โซ่ เยโรนิโม ดา ครุซ (Jeronimo da Cruz) และบาทหลวงเซบาสตีอาว โต คานโต (Sebastiao da Canto) เข้ามาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้แก่ ชาวโปรตุเกสที่กรุงศรีอยุธยา และในเวลาเดียวกันก็เริ่มมีการสนทนาในเรื่องศาสนากับชาวไทยในเวลานั้น¹

ใน พ.ศ. 2111 บาทหลวงเยโรนิโมถูกฆ่าตาย บาทหลวงเซบาสตีอาว นำศพไปฝังที่เมืองมะละกา หลังจากนั้นท่านก็เดินทางกลับมาที่กรุงศรีอยุธยา พร้อมกับคุณพ่ออีกสองท่าน แต่ชื่อของท่านไม่ปรากฏในหลักฐาน²

การเข้ามาของนักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เว้นช่วงไประยะหนึ่ง จนถึงแผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชา (พ.ศ. 2112 – 2133) จึงมีนักบวชคณะฟรังซิสกันอีก 2 ท่าน คือ บาทหลวงฟรังซิส เดอ มอลดิลลา (Francis de Maldilla) และบาทหลวงดิเอโก ซิเมเนส (Diego Simenes) เข้ามาเผยแผ่ศาสนา ต่อมาในสมัยพระเจ้าเอกาทศรถ (พ.ศ. 2148 – 2153) ได้มีนักบวชโปรตุเกส และสเปน คณะดอมินิกัน เยซูอิต และ ฟรานซิสกัน เดินทางเข้ามายังกรุงศรีอยุธยา อีกกลุ่มหนึ่ง นักบวชทั้งสามคณะนี้ ส่วนใหญ่จะอยู่ที่กรุงศรีอยุธยา มีวัดประจำคณะแต่ละแห่ง และได้พยายามทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาคริสต์ให้ประชาชนทั่วไป แต่ดูเหมือนจะไม่ค่อยได้ผลนัก เนื่องจากไม่ได้รับความสนใจคนไทยส่วนใหญ่ ที่ยังคงยึดมั่นในพุทธศาสนา และนักบวชทั้งหลายตกอยู่ใต้อิทธิพลทางการเมืองมากเกินไป³ โดยถูกกีดกันจากขุนนางไทย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์การค้าของโปรตุเกส ช่วงเวลานั้นชาวฮอลันดาเริ่มมีอำนาจ โดยเข้ามาแย่งเส้นทางการค้าจากชาวโปรตุเกส จึงได้รับการต้อนรับอย่างดีจากคนไทย เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของโปรตุเกส สมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงส่งทูตไปยังประเทศฮอลันดา ทำสนธิสัญญาทางการค้ากับฮอลันดา ใน พ.ศ. 2160 ซึ่งทำความไม่พอใจแก่โปรตุเกสเป็นอย่างมาก

พ.ศ. 2150 บาทหลวงคณะเยซูอิตจากประเทศโปรตุเกส เดินทางเข้ามา เพื่อดูแลคริสตชนในกรุงศรีอยุธยา โดยมีการสร้างบ้านพักนักบวชและโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านชาวโปรตุเกส คณะนี้ได้รับการสถาปนาใน พ.ศ. 2083 มีบทบาทในการฟื้นฟูศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ทำหน้าที่เป็นครูและนักวิชาการและผู้เผยแผ่ศาสนา

¹ สหพันธ์อธิการเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*. หน้า 42.

² ผาสุก อินทรารุช. (2530). *ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย*. หน้า 2.

³ แหล่งเดิม. หน้า 3

ช่วงปลายสมัยพระเจ้าทรงธรรม (พ.ศ. 2163 – 2171) มีบาทหลวงคณะเยซุอิต อีกท่านหนึ่งเดินทางเข้ามายังกรุงศรีอยุธยา เพื่อดูแลคริสตศาสนิกชนชาวญี่ปุ่น แต่เกิดการขัดแย้งกับขุนนางไทย ถึงถูกจับขังคุก และถูกวางยาพิษ จนเสียชีวิตใน พ.ศ. 2173 สมัยพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ. 2172 – 2199) บาทหลวงที่เดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในกรุงศรีอยุธยา นอกจากบาทหลวงคาทอลิกชาวโปรตุเกสและสเปนแล้ว ยังมีบาทหลวงชาวฝรั่งเศสด้วย คณะนักบวชจากฝรั่งเศสนี้มีชื่อว่า คณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (Missions Etrangeres de Paris-M.E.P) ที่เข้ามาในฐานะผู้แทนของพระสันตปาปาโดยตรง เนื่องจากทางวาติกันได้ก่อตั้งสมณกระทรวงใหม่ขึ้นมาชื่อว่า สมณกระทรวงเผยแผ่ความเชื่อ (Propagando Fide) ทำให้การเผยแผ่พระศาสนาไม่ต้องอยู่ในกรอบผลประโยชน์ทางการค้าของสเปน และโปรตุเกส อีกต่อไป ด้วยเหตุนี้ เมื่อคณะมิสซัง ต่างประเทศแห่งกรุงปารีสภายใต้การอุปถัมภ์ของราชสำนักฝรั่งเศส เดินทางเข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยาตรงกับสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199 – 2231) คณะบาทหลวงชาวฝรั่งเศส จึงมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย การเผยแผ่ศาสนาเป็นไปด้วยดี เพราะพระองค์ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้คนไทยเลือกนับถือศาสนาได้ตามความสมัครใจ จากนโยบายของพระองค์ที่เปิดรับชาวต่างชาติทุกชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจของชาติในยุโรปที่เดินทางเข้ามาค้าขายในกรุงศรีอยุธยา จึงทำให้การเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ตกอยู่ภายใต้การนำของคณะบาทหลวงจากฝรั่งเศส โดยมีการสร้างวัดคาทอลิก จัดตั้งวิทยาลัยบ้านเณร เพื่อการศึกษาของนักบวช ตลอดจนส่งบาทหลวงออกไปเผยแผ่ศาสนายังเมืองอื่นๆ อีกด้วย การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปด้วยดีประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ แม้ว่า จะไม่สามารถทำให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ได้ก็ตาม¹

แต่พอมาถึงในสมัยสมเด็จพระเพทราชา (พ.ศ. 2231 – 246) มีการเบียดเบียนศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกอย่างรุนแรง โดยเฉพาะการห้ามบาทหลวงคาทอลิกเผยแผ่ศาสนา วัดคริสต์หลายแห่งถูกทำลาย บาทหลวงหลายท่านถูกจับ และถูกทารุณในคุกจนเสียชีวิต หลังจากช่วงนี้ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกยังถูกเบียดเบียนอีก ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ (พ.ศ. 2251 – 2275) มีประกาศห้ามนักบวชออกจากกรุงศรีอยุธยา ห้ามใช้ภาษาไทยสอนศาสนาคริสต์ ห้ามเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกแก่คนไทย มอญ และลาว ข้อห้ามต่างๆ ถูกจารึกลงบนแผ่นศิลา และตั้งไว้ที่หน้าวัดนักบุญยอแซฟ กรุงศรีอยุธยา²

¹ สุรชัย ชุ่มศรีพันธ์. (2526). *ประวัติศาสตร์พระศาสนจักรในประเทศไทย*. หน้า 158.

² แหล่งเดิม. หน้า 160.

การเสียดึงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2310) เป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่สำหรับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย บาทหลวงและคริสต์ศาสนิกชนส่วนใหญ่ ถูกกวาดต้อนไปอยู่ประเทศพม่า บางคนหลบหนีไปอยู่ประเทศเขมรและเวียดนาม นอกจากกลุ่มคริสตชนที่จันทบุรี และภูเก็ตแล้ว มีคริสตชนในประเทศไทยเหลืออยู่น้อยมาก

สมัยธนบุรี

หลังจากเสียดึงศรีอยุธยา พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงกอบกู้เอกราช และปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 4 หรือ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี (พ.ศ. 2310 – 2325) โดยระยะแรกความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับบาทหลวงศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นไปด้วยดี โดยพระองค์ได้พระราชทานที่ดินให้แก่คณะบาทหลวงให้สร้างวัด ซึ่งได้แก่ วัดซางตาครู้ส และโปรดเกล้าฯ ให้คริสตชนที่ลี้ภัยไปอยู่เขมร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกหลานของชาวโปรตุเกสในช่วงเสียดึงศรีอยุธยาได้กลับมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่รอบๆ วัด สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงโปรดปรานชาวคริสต์ที่เป็นผู้มีความสามารถสูงทางด้านงานฝีมือ กล้าหาญ ชยัน และมีความซื่อสัตย์ โปรดเกล้าฯ รับเข้าเป็นข้าราชการ เป็นมหาดเล็กเฝ้าพระราชวัง ล่าม และหมอรักษาโรค ทำให้ต้องเข้าพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา หรือเข้าร่วมพิธีทางศาสนาพุทธ แต่บาทหลวงเลอบ็อง (Le Bon) ประมุขมิสซังสยามได้ห้ามการเข้าร่วมพิธีดังกล่าว ซึ่งเป็นพิธีที่เก่าแก่ของบ้านเมือง จึงทำให้สมเด็จพระเจ้าตากสินขัดเคืองพระทัยสั่งห้ามคนไทยนับถือศาสนาคริสต์และขับไล่บาทหลวงเลอบ็อง และนักบวชออกจากราชอาณาจักรไทยในพ.ศ. 2318¹

สมัยรัตนโกสินทร์

สมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์ (พ.ศ. 2325-2352) เป็นระยะเวลาที่ประเทศไทยต้องทำสงครามกับประเทศพม่า ต้องปราบความไม่สงบที่เกิดขึ้นทั้งทางภาคเหนือและภาคใต้ ในเวลาเดียวกันก็ต้องรักษาสัมพันธภาพกับนานาประเทศ พระองค์ทรงย้ายราชธานีมาอยู่ที่กรุงเทพฯ พระองค์ทรงเชื้อเชิญบรรดาบาทหลวงที่ถูกขับไล่ออกนอกประเทศในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีให้กลับเข้ามา ทั้งนี้เพื่อรื้อฟื้นความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตก โดยทรงมีพระราชประสงค์จะทำการค้าขายเหมือนดังที่เคยมาก่อน ได้พระราชทานที่ดินให้แก่ชาวโปรตุเกสที่ให้ความช่วยเหลือพระองค์ในการสู้รบกับประเทศพม่า ที่ดินผืนนี้เรียกว่าโรซารี (Rosary) หรือค่ายแม่พระลูกประคำ ซึ่งมีชื่อตามชื่อรูป

¹ วิกเตอร์ ลาเก : และมารีอุส เบร์ย. (2539). *ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย*. หน้า 90-92.

แม่พระลูกประคำที่นำมาจากกรุงศรีอยุธยา อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกไม่ค่อยก้าวหน้ามากนัก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (พ.ศ.2352-2367)¹

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2367-2394) บาทหลวงคาทอลิกยังคงไม่มีอิสระในการเผยแพร่ศาสนากับคนไทย เช่น พ.ศ.2386 บาทหลวงปัลเลอกัวซ์ (pallegoix) ผู้ช่วยบิชอปมิสซังสยามได้ส่งนักบวชชาวฝรั่งเศส 2 ท่าน คือบาทหลวงกรังแย็ง (Grandjean) และบาทหลวงวาซัล (Vachal) เดินทางไปเมืองเชียงใหม่เพื่อเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก แต่เจ้าเมืองเชียงใหม่ได้ห้ามไม่ให้เข้าไปเผยแพร่ศาสนา นอกจากนั้นใน พ.ศ.2392 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงขับไล่บาทหลวงชาวฝรั่งเศสจำนวน 8 คน ออกจากประเทศ เพราะไม่ให้ความร่วมมือในงานพระราชพิธีหนึ่งที่พระองค์ทรงจัดขึ้น คงเหลือบาทหลวงปัลเลอกัวซ์ที่อยู่ในกรุงเทพฯ และบาทหลวงรังแฟงก์ (Rangfaing) ผู้ดูแลกลุ่มคริสตัง ชาวญวน จังหวัดจันทบุรี กับนักบวชคนไทยเพียง 5 คน²

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2394-2411) พระองค์ทรงดำเนินนโยบายปรับปรุงประเทศในด้านต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าตามแบบอย่างตะวันตก ทรงเปิดประเทศและเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตก ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้นักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เข้ามาเผยแพร่ศาสนาได้ รวมถึงให้คนไทยนับถือศาสนาได้ตามความต้องการ³ ทั้งนี้สันนิษฐานว่าคงเป็นผลมาจากการที่พระองค์ทรงมีโอกาสศึกษาหาความรู้กับนักบวชคาทอลิกตั้งแต่สมัยที่พระองค์ทรงผนวชอยู่ที่วัดราชาธิวาส คือ บาทหลวงปัลเลอกัวซ์ ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้เป็นบิชอป และอาศัยอยู่อีกฟากหนึ่งของฝั่งคลองในวัดคอนเซ็ปชัน ส่วนเจ้าฟ้ามงกุฎกำลังทรงศึกษาภาษาบาลี ประวัติศาสตร์ ศาสนาและภาษาอังกฤษ เมื่อได้ยินกิตติศัพท์ของความรู้ของบาทหลวงปัลเลอกัวซ์ พระองค์จึงขอให้ท่านมาช่วยสอนวิชาภูมิศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ดาราศาสตร์⁴ จากการที่พระสังฆราชปัลเลอกัวซ์อยู่ในฐานะพระสหายที่ใกล้ชิดของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทำให้สถานการณ์ต่างๆ ได้คลี่คลายไปในทางที่ดี จนสามารถกล่าวได้ว่า เป็นยุคสมัยที่คณะมิชชันนารีโรมันคาทอลิก มีความมั่นคงมากที่สุดของการเผยแพร่ศาสนาในประเทศไทย เกิดวัด

¹ วิชา แสงธรรม. (2533). *ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกไทย : สมัยกรุงศรีอยุธยา-สังคายนาवादิกันที่ 2 (พ.ศ. 2098 ถึง พ.ศ.2508)*. หน้า 183 – 189.

² แหล่งเดิม. หน้า 216 – 221.

³ สื่อมวลชนคาทอลิก. 2526). *อนุสรณ์ 25 ปี ไทย – วาดิกัน*. หน้า 117.

⁴ วิกเตอร์ ลาเก : และมารีอุส เบร์ย์. (2539). *ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย*.

และชุมชนคาทอลิก¹ ทั้งในกรุงเทพฯและเมืองสำคัญในภูมิภาคต่างๆ คือ

1. ในเขตกรุงเทพฯ

1.1 ชุมชนคาทอลิกอยู่ที่บางรักมีวัดอัสสัมชัญเป็นศูนย์กลางชุมชนโดยมีบาทหลวง เอมีล กอลมเบต์ (Colombet) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส (พ.ศ.2418 - 2476) นับเป็นเจ้าอาวาส รูปที่ 4 ตั้งแต่สร้างวัดมา (พ.ศ. 2365) โดยปีที่เริ่มนี้เป็นปีที่มีพิธีเสกอาสนวิหารอัสสัมชัญหลังแรก

1.2 ชุมชนคาทอลิกอยู่ที่ตลาดน้อยมีวัดแม่พระลูกประคำ (กาลหว่าร์) เป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นชุมชนลูกหลานชาวโปรตุเกส ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระราชทานที่ดินเพื่อตอบแทนชาวโปรตุเกสที่ช่วยสู้รบกับพม่า

1.3 ชุมชนคาทอลิกอยู่ที่สามเสนมีวัดคอนเซ็ปชัน เป็นศูนย์กลางชุมชน โดยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระราชทานที่ดินให้ทหารอาสาสมัครชาวโปรตุเกส ที่รับราชการทหาร มีความดีความชอบหลายครั้ง ต่อมาชาวโปรตุเกส ได้ร่วมกันก่อตั้งวัดคริสต์ เพื่อบำเพ็ญศาสนกิจ ใน พ.ศ.2217 โดยเริ่มแรกเป็นเพียงวัดเครื่องไม้หลังหนึ่ง ชื่อว่าวัดแม่พระปฏิสนธินิรมล ซึ่งต่อมา เปลี่ยนเป็นวัดคอนเซ็ปชัน ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงโปรดให้ชาวเขมรที่อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารและนับถือศาสนาคริสต์นิกาย โรมันคาทอลิก ไปอาศัยรวมกับผู้สืบเชื้อสายชาวโปรตุเกส ต่อมาเรียกรวมกันว่าชาวเขมร และ เรียกบริเวณที่อยู่อาศัยนี้ว่า บ้านเขมร

1.4 ชุมชนคาทอลิกอยู่ที่สามเสน มีวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ เป็นศูนย์กลางชุมชน ก่อตั้งขึ้น พ.ศ. 2377 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยชาวญวนที่นับถือศาสนา คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก หนีภัยจากการถูกกษัตริย์ญวนปราบปรามด้วยเหตุทางศาสนา ชาวญวนเหล่านี้ได้ติดตามกองทัพไทยที่ยกไปรบที่เขมรเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร พระองค์ จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งบ้านเรือนถัดบ้านเขมรไปทางทิศเหนือเนื่องจากนับถือนิกายโรมันคาทอลิก เช่นกันและเรียกบริเวณที่อยู่อาศัยว่าบ้านญวน

1.5 ชุมชนคาทอลิกอยู่ที่กุฎีจีนมีวัดข้างตาคูร์ตูส กุฎีจีน เป็นศูนย์กลางชุมชน ก่อตั้งขึ้น พ.ศ. 2313 รัชสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่ทรงพระราชทานที่ดินสำหรับสร้างวัดและโปรดเกล้าฯ ให้คริสตชนที่ลี้ภัยจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 จากประเทศกัมพูชา กลับเข้ามาตั้งบ้านเรือน บริเวณรอบๆ วัด

¹ สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย. (2544). *ทำเนียบวัดคาทอลิกในประเทศไทย*. หน้า 30 – 57.

2. ชุมชนคาทอลิกที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของไทย¹

2.1 ชุมชนคาทอลิกจันทบุรี เป็นคริสตังญวนที่อพยพหนีการเบียดเบียนทางศาสนา มาจากประเทศเวียดนาม มีวัดแม่พระปฏิสนธินิรมล เป็นศูนย์กลางของชุมชน

2.2 ชุมชนคาทอลิกที่ตำบลดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นคริสตชนที่อพยพมาจากวัดกาลหว่าห์ กรุงเทพฯ มีวัดอัครเทวดามีคาแอลเป็นศูนย์กลางของชุมชน

2.3 ชุมชนคาทอลิกที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ที่อพยพมาจากกาลหว่าห์ กรุงเทพฯ มีวัดแม่พระบังเกิด เป็นศูนย์กลางของชุมชน

2.4 ชุมชนคาทอลิกที่ตำบลลำภาลุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นคริสตชนญวนที่กระจัดกระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตั้งแต่เสียกรุงศรีอยุธยาให้กลับมายู่ที่เดิม เป็นหมู่บ้านคริสตัง ปี พ.ศ. 2378 มีวัดนักบุญยอแซฟเป็นศูนย์กลางของชุมชน

2.5 ชุมชนคาทอลิกที่ถนนเจ้าฟ้า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เป็นคริสตชนที่อาศัยอยู่ ตั้งแต่สมัยอยุธยา ตั้งแต่ไทยทำการค้ากับต่างชาติ มีวัดแม่พระรับเกียรติขึ้นสวรรค์เป็นศูนย์กลางชุมชน

ชุมชนคาทอลิกทั้งในกรุงเทพฯ และในภูมิภาคต่างๆ ของไทยนั้น ล้วนแล้วแต่อยู่ในความปกครองของคณะสงฆ์มิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (M.E.P.) และยังเป็นคณะสงฆ์ที่ริเริ่มก่อตั้งมิสซังสยามขึ้นอีกด้วย

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2411 -2453) เริ่มการปฏิรูปการศึกษาแผนใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อผลิตคนเข้ารับราชการให้เพียงพอับหน่วยงานต่างๆ จะได้เป็นกำลังช่วยพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของชาติตะวันตก และเพื่อความ เป็นเอกราชของชาติไทย นอกจากนี้ยังต้องการให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาและฝึกฝนอาชีพ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ แนวทางปฏิรูปการศึกษา มุ่งเน้นให้คนไทยมีการศึกษาตามมาตรฐานของประเทศตะวันตก โดยการสนับสนุนให้บาทหลวงและมิชชันนารี จากต่างประเทศเปิดโรงเรียนและดำเนินการจัดการศึกษาแบบตะวันตกในประเทศไทยรวมทั้งอนุญาตให้ดำเนินการเผยแผ่ศาสนา

ในรัชสมัยนี้ประเทศฝรั่งเศสขยายอิทธิพลเข้าคุกคามและยึดครองพื้นที่ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง คือลาว รวมทั้งดินแดนเขมรส่วนที่เหลือ เป็นผลให้บาทหลวงคาทอลิกขยายการเผยแผ่ศาสนาเข้าไปในลาวและดินแดนภาคอีสานของไทยมากขึ้นด้วย

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2453-2468) พระบรมราชโองบายของพระองค์คือ การปลูกฝังความรู้สึกชาตินิยมให้ประชาชนเกิดความรักชาติ ทรงส่งเสริมการศึกษา

¹ สุรชัย ชุ่มศรีพันธ์. (2546). ประวัติศาสตร์พระศาสนจักรในประเทศไทย. หน้า 181 – 182.

เช่นประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาและตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนมีความรู้เพื่อนำไปช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2468-2477) ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม แต่ไม่มีผล

กระทบต่อการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โดยใน พ.ศ.2470 คณะซาลาเซียนเดินทางมาถึงประเทศไทย

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ (พ.ศ.2489-ปัจจุบัน) ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิปไตยแล้วก็ตาม การเข้ามาของคณะนักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกก็ยังมีอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ โดยจุดมุ่งหมายจะเน้นในด้านให้ความสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคมและผู้ที่ประสบปัญหาจากภัยของสงครามและความขัดแย้งทางการเมืองที่ทวีความรุนแรงในภูมิภาคนี้

คณะนักบวชนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2444¹

ก่อน พ.ศ. 2444 มีคณะนักบวชมิสซังต่างประเทศ แห่งกรุงปารีส ได้เข้ามาดำเนินงานในประเทศไทยอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะการเผยแผ่ศาสนา ทั้งในกรุงเทพฯ และตามภูมิภาคต่างๆ ของไทย ต่อมาได้มีคณะนักบวชเดินทางเข้าเผยแผ่ศาสนาเพิ่มขึ้นอีกหลายคณะ ซึ่งแต่ละคณะยังคงอยู่ภายใต้การปกครองของคณะนักบวชมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ดังจะกล่าวดังต่อไปนี้

1. ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล (The Brothers Of Saint Gabriel)

ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล ได้ถือกำเนิดขึ้นมาในองค์กรของพระสงฆ์ประเทศฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. 2396 โดยรวมอยู่กันกับคณะสงฆ์ที่เรียกว่า คณะแม่พระหรือคณะพระจิต ทำหน้าที่ช่วยเหลือบาทหลวงในการดูแลทรัพย์สินของวัด แต่ต่อมามีความชัดเจนในหน้าที่คือการสอนหนังสือเพื่อการกุศลและได้รับการฝึกฝนให้ถือความยากจนและความอ่อนน้อมเป็นหลัก จึงทำให้บาทหลวงกล่อมเบตต์ตัดสินใจติดต่อและเชิญภราดาคณะเซนต์คาเบรียลมาทำหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญต่อไป

¹ สหพันธ์อัครคารเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*. หน้า 122-156.

คณะภราดาทั้ง 5 รูปที่คณะเซนต์คาเบรียลจัดส่งมา ได้ออกเดินทางจากประเทศฝรั่งเศส โดยทางเรือ เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2444 มาถึงกรุงเทพฯ วันที่ 20 ตุลาคม ในปีเดียวกัน ภราดา 5 รูปแรกที่มาครั้งนั้น เป็นชาวฝรั่งเศสจากแขวงภาคกลาง 4 รูป คือ ภราดาอาเบล (Abel) ภราดากาเบรียล เฟเรตตี (Gbrriel Ferefti) ภราดาฮิลแอร์ (Hilaire) และภราดามาร์ติน เดอ ตูร์ (Martin de Tours) อีกรูปหนึ่งเป็นชาวแคนาดา คือภราดาโอกุสต์ (Auguste) ผู้ได้รับเลือกให้เดินทางในคณะนี้ เนื่องจากความรู้ภาษาอังกฤษดี และอีก 2 – 3 เดือนหลังจากนั้น คือ เดือนมกราคม พ.ศ. 2445 คณะเซนต์คาเบรียลในฝรั่งเศส ได้ส่งภราดามาเพิ่มเติมอีก 4 รูป รวมเป็น 9 รูป เมื่อโรงเรียนเปิดเทอมบาทหลวงกอลมเบต์ เดินทางกลับจากฝรั่งเศสแล้ว ได้มอบโรงเรียนอัสสัมชัญให้คณะภราดาทั้ง 9 รูปดูแลแทน โดยมีภราดามาร์ติน เดอ ตูร์ อายุ 38 ปี และเป็นผู้อำนวยการของโรงเรียนอัสสัมชัญแทนบาทหลวงกอลมเบต์ ผู้ก่อตั้ง

2. นักบวชคณะซาเลเซียน (Salesian)

คณะซาเลเซียน ถือกำเนิดที่กรุงตูริน ประเทศอิตาลี ในพ.ศ.2402 ผู้ก่อตั้งคือ นักบุญยอห์น บอสโก (Saint John Boseo) โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากความรัก ความใจดีของ นักบุญ ฟรังซิส แห่งซาลส์ (Saint Francis of Sales) ซึ่งเป็นบิชอป (คริสต์ศตวรรษที่ 16) คณะซาเลเซียน ประกอบด้วยนักบวชที่เป็นบาทหลวงและภราดาผู้ถวายตัวเป็นนักบวช เริ่มงานสงเคราะห์เยาวชนที่ยากจน และด้อยโอกาสภายหลังบาทหลวง ได้ขอความร่วมมือกับนักบุญมารีอาโดเมนิกา (Saint Mary Domenica) จัดตั้งคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ (Salesian Sisters) ขึ้น ซึ่งมีจิตตารมณ์ในการอบรมเด็กแบบเดียวกันให้มาทำงานด้วยกัน คณะซาเลเซียนเข้ามาประเทศไทยเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ.2470

3. นักบวชคณะเยซุอิต(Jesuits)

คณะเยซุอิต เป็นนักบวชที่เคยเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2150 โดยมีบ้านพักและวิทยาลัยของนักบวชที่หมู่บ้านชาวโปรตุเกส ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้สร้างหอดูดาวและบ้านพักที่จังหวัดลพบุรีอีกด้วย แต่ต้องออกไปในช่วงเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พ.ศ. 2310 และกลับมาอีกครั้ง พ.ศ. 2497 โดยมีจุดประสงค์ เพื่อเผยแผ่ศาสนาแก่นิสิตนักศึกษา คณะนี้ก่อตั้งใน พ.ศ. 2083 ที่ประเทศโปรตุเกส โดยมีนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา(Saint Ignatius Loyola) เป็นผู้สถาปนาคณะ

4. นักบวชคณะพระมหาไถ่ (The Redemptorists)

นักบวชคณะพระมหาไถ่ก่อตั้งขึ้นในประเทศอิตาลี เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2491 เพื่อเผยแผ่ศาสนา ช่วยเหลือคนยากจน คนพิการและ

คนด้อยโอกาส เริ่มงานในประเทศไทยครั้งแรกที่บ้านข้างมิ่ง อำเภอพรหมานนิคม จังหวัดสกลนคร ได้รับการสถาปนาโดยนักบวชอัลฟองโซ่ มารี เดอ ลีโกรี (Saint Alphonse de Liguori) เมื่อ พ.ศ.2275 มีสมาชิกทั้งที่เป็นบาทหลวงและนักบวชมีหน้าที่เผยแผ่ศาสนากับผู้ยากจน และผู้ถูกทอดทิ้งในประเทศอิตาลี โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรกคือ ให้นักบวชเรียนรู้และปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซู ประการที่สองคือ ให้นักบวชสอนให้ทุกคนเป็นคนดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสอนผู้ด้อยโอกาสให้มีกำลังใจในการทำมาหากินและมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น

5. ภราดาคณะลาซาล (La Salle Brothers)

คณะภราดาลาซาล ได้เข้ามาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2491 คณะนี้ได้ก่อตั้งขึ้นในประเทศฝรั่งเศส โดยนักบุญจอห์น บัปติสต์ เดอ ลา ซาล (Saint John Baptist De La Salle) ที่มองเห็นถึงความสำคัญของการวางรากฐานการศึกษาแบบคริสตชนสำหรับเด็ก สามีญชนในสมัยนั้น จึงได้เริ่มสร้างโรงเรียนประถมสำหรับเด็กนักเรียนระดับประถมขึ้น ต่อมาได้ขยายเป็นโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนอาชีวศึกษาตามลำดับ ดังนั้น จุดประสงค์ของคณะนี้ คือ การวางรากฐานการศึกษาที่คล้ายกับภราดาคณะเซนต์คาเบรียล การเดินทางเข้ามาของคณะนักบวชกลุ่มนี้ เกิดขึ้นจากการติดต่อและเชิญของบิชอปหลุยส์ โซแรง (Bishop Louis Sorang) ประมุขมิสซังกรุงเทพฯ งานแรกของคณะที่ทำในประเทศไทยก็คือ เปิดโรงเรียนที่จังหวัดนครสวรรค์ (ปี พ.ศ.2496) โดยมีชื่อว่าโรงเรียนลาซาลโชติรวี

6. นักบวชคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม (The Congregation Of The Sacred Heart Of Jesus Of Betharram)

ใน พ.ศ.2494 พรรคคอมมิวนิสต์ โดยการนำของเหมาเจ๋อตุง ยึดอำนาจ ในประเทศจีนได้เป็นผลสำเร็จทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมืองครั้งใหญ่ในจีน และมีผลกระทบต่อการเมืองโลก คณะนักบวชในคริสตศาสนาหลายคณะต้องหนีออกมาจากประเทศจีนและเข้ามาทำงานเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทย ได้แก่ นักบวชคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม มีคณะนักบวชจำนวน 10 คนโดยได้รับมอบหมายจากทางบิชอปหลุยส์ โซแรง (Bishop Louis Chorin) ที่เป็นสังฆราชของกรุงเทพฯ มอบหมายให้ดูแลมิสซังทางภาคเหนือ คณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม ได้รับการสถาปนาโดยนักบุญมีคาแอล การ์ริกอยส์ (Saint Michael Garicoits) พ.ศ.2340 ประเทศฝรั่งเศส โดยมีวัตถุประสงค์ในการเผยแผ่ศาสนา ตามท้องถิ่นต่างๆ อบรมเด็กและเยาวชนทุกคนให้เป็นคนดี ดังนั้น การดำเนินงานในประเทศไทย คือการพัฒนาวัดและโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายอยู่ในเขตชุมชนชาวปกากะยอมและชาวอาข่า ซึ่งอยู่ในเขตภูเขาสูงทางภาคเหนือ

7. คณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสต์เจ้า (The Congregation Of The Sacred Stigmata of Our Lord Jesus Christ)

ต่อมาในพ.ศ.2495 มีคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสต์เจ้า (The Congregation of the Sacred Stigmata of Our Lord Jesus Christ) เป็นนักบวชอีกคณะหนึ่ง ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบคอมมิวนิสต์ในประเทศจีน โดยได้เริ่มงานที่โรงเรียนคาราสมูท จังหวัดกุเก้ต เป็นแห่งแรก ต่อมาก็ขยายงานในจังหวัดระนอง ตรัง พังงา และกระบี่ตามลำดับ คณะนี้มีผู้สถาปนาคณะคือ นักบุญกาสปาร์ แบร์โทนี (Saint Gaspar Bertoni) ในปี พ.ศ. 2359 จากการศึกษาการปฏิวัติขึ้นในประเทศฝรั่งเศส (พ.ศ. 2332) ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ถูกสั่งปิด เยาวชนถูกทอดทิ้ง ทำให้นักบุญกาสปาร์ แบร์โทนี ตัดสินใจเข้าบวชเป็นพระสงฆ์และรวบรวมเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง ให้มีสถานที่ศึกษาและอบรมเยาวชนเหล่านั้น ดังนั้น จุดประสงค์ของคณะคือ การอุทิศตนในการบริหารโรงเรียน ให้การอบรมสั่งสอนเยาวชนและอุทิศตนต่อการเผยแผ่ศาสนา

8. นักบวชคณะคามิลเลียน (The Order Of Saint Camillus)

คณะคามิลเลียนได้รับการก่อตั้งขึ้นโดยนักบุญคามิลโล เดอ แลลลิส (Saint Camillus de Lellis) ประเทศอิตาลี ได้เข้าไปทำงานเผยแผ่ศาสนาในประเทศจีนได้ประมาณ 6 ปี ถูกรัฐบาลคอมมิวนิสต์ของประเทศจีนบีบบังคับให้เดินทางออกนอกประเทศ กลุ่มนักบวชส่วนหนึ่งเข้าไปทำงานศาสนาในประเทศไต้หวัน อีกส่วนหนึ่งเข้ามาทำงานในประเทศไทย ที่บางนกแขวก จังหวัดราชบุรี โดยเดินทางไปตามหมู่บ้านและให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย ดังนั้น จิตตารมณ์ ของคณะจึงเน้นการดูแลคนป่วยด้วยความเมตตา การดำเนินของคณะนี้เจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ได้สร้างโรงพยาบาลขึ้นที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ชื่อว่า โรงพยาบาลซานคามิลโล (San Camillo Hospital) อันเป็นโรงพยาบาลแห่งแรกของคณะ

9. นักบวชคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล (The Missionary Oblates Of Mary Immaculate)

เข้ามาทำงานในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2509 เริ่มทำงานในสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ก่อน แล้วจึงขยายงานไปในสังฆมณฑลอุดรธานี พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบัน ผู้ก่อตั้งคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล ได้แก่ นักบุญเออเยน เดอ มาเซอโนต์ (Saint Evgone de Mazenod) ในประเทศฝรั่งเศส โดยมีจุดประสงค์ในการรักษาพยาบาลคนป่วยที่ยากไร้และถูกทอดทิ้ง งานของคณะในประเทศไทย คือ การรักษาพยาบาลคนป่วยตามหมู่บ้านต่างๆ ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา คณะนี้มีสมาชิกเป็นบาทหลวงไม่มากนัก โดยในปัจจุบันสมาชิกของคณะจะทำงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครราชสีมาเป็นส่วนใหญ่

10. **นักบวชคณะธรรมทูตแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ (Mission Society of The Philippines)**

คณะนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2508 เป็นคณะบาทหลวงชาวฟิลิปปินส์ ซึ่งก่อตั้งโดยสภาบิชอปแห่งประเทศไทย ฟิลิปปินส์ ได้เริ่มต้นทำงานด้านการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ที่สังฆมณฑลนครราชสีมาเป็นแห่งแรก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเข้าไปเผยแผ่ศาสนา เพื่อให้ทุกคนมีความรัก และมีความเชื่อในพระองค์ จะหลอมตัวเองเป็นหนึ่งเดียวกับท้องถิ่นที่ไปประจำอยู่และเป็นเหมือนบาทหลวงประจำสังฆมณฑล ที่จะสังกัดอยู่ในสังฆมณฑลต่างๆ ศูนย์กลางที่จะติดต่อคือบ้านหนองบัวอ็อก อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

11. **คณะธรรมทูตต่างประเทศมิลาโน (Pontificium Institutum Missionum Exterarum)**

เข้ามาทำงานในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2515 เป็นบาทหลวงที่เข้ามา เพื่อช่วยเหลืองานของพระศาสนจักรท้องถิ่นเช่นเดียวกับคณะสงฆ์มิสซังต่างประเทศกรุงปารีสและคณะธรรมทูตแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ คือ มีจุดประสงค์ในการเผยแผ่คำสอนของพระเยซูในกลุ่มคนที่ยังไม่รู้จักศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โดยการสอนคำสั่งสอนของพระเยซู โปรดศีลล้างบาป เป็นต้น ผู้ก่อตั้งคณะ ได้แก่ สภาพระสังฆราชแห่งแคว้นลอมบาร์ด (Bishops' Conferenee of Lombardy) และพระสังฆราชอัลเจโด รามาซอตตี (Bishop Angelo Ramazzotti) ประเทศอิตาลี ปัจจุบันคณะบาทหลวงจะทำงานส่วนใหญ่ทางภาคเหนือและที่จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางของคณะอยู่ที่วัดแม่พระมหากาญจนา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนทางภาคเหนือมีศูนย์ติดต่ออยู่ที่วัดแม่พระแห่งลูร์ด จังหวัดลำปาง

12. **นักบวชคณะภราดาน้อยกาปูชิน (The Friars Minor Capuchin)**

ผู้สถาปนาคือ นักบุญฟรังซิส แห่งอัสซีซี (Saint Francis of Assisi) ประเทศอิตาลี คณะนี้ได้เข้ามาเปิดวัดนักบุญมาการิตา อำเภอบางตาล จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2523 โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ 1) เพื่อก่อตั้งศูนย์อบรมให้ความรู้คริสตชนในเรื่องของจิตใจ 2) ให้ความช่วยเหลือในด้านการอบรม และ 3) ให้การอบรมทางด้านจิตใจแก่ประชาชนที่สนใจ นักบวชคณะนี้จึงให้ความสำคัญต่อการสวดภาวนาขอพรจากพระเจ้า

13. **นักบวชคณะผู้ประกาศพระวาจาแห่งพระผู้ไถ่ (Association of Christ The Redeemer)**

ผู้ก่อตั้งคณะ ได้แก่ แฟร์นันโด เรียโลว์ ปาร์ลดาล (Mr. Fernando Rielo Pardal) สมาชิกของคณะนักบวชนี้ ประกอบด้วยนักบวชชาย นักบวชหญิง โดยผู้ที่เป็นนักบวชหญิงของคณะ จะต้องแต่งตัวสุภาพสากลธรรมดา ไม่มีชุดเครื่องแบบนักบวชคณะนักบวชกลุ่มนี้เดินทางมา

จากประเทศสเปน และมาทำงานเป็นอาจารย์อยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์เพื่อเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกให้แก่คนไทย นักศึกษา โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมต่างๆ

14. คณะสงฆ์และบราเดอร์อเมริกันลล์ (Catholic Foreign Mission Society of America of Maryknoll Fathers and Brothers)

เป็นคณะนักบวชชาวอเมริกัน โดยจุดประสงค์ของคณะนี้คือ มุ่งที่เผยแผ่ศาสนาคริสต์ และให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส โดยไม่แบ่งเพศ วัยและเชื้อชาติ คณะก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2454 โดย บิชอปเจมส์ แอนโทนีวอลซ์ (Bishop James Anthony Walsh) และบาทหลวงโทมัสเฟรดเดอริค ไพร์ซ์ (Thomas Frederick Price) โดยยึดแบบอย่างจากคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส คณะได้เข้ามาในประเทศไทย โดยการเชิญของพระสังฆราชยอดพิมพิสารประมุขของ สังฆมณฑลอุดรธานี นักบวชของคณะได้เริ่มทำงานกับผู้อพยพในประเทศไทย ปัจจุบันงานของคณะคือการช่วยเหลือแรงงานต่างด้าว แรงงานอพยพทั้งในและต่างประเทศและผู้ติดเชื้อเอดส์ เป็นต้น

15. นักบวชคณะฟรังซิสกันภราदान้อย (Order of Friars Minor)

ก่อตั้งขึ้นในประเทศอิตาลี นักบวชคณะนี้เคยเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2125 แต่ต้องเดินทางออกไปในช่วงเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พ.ศ. 2310 คณะนี้เพิ่งจะกลับเข้ามาทำงานในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2528 โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้ามาช่วยเหลือในด้านสังคม สงเคราะห์แก่ผู้ป่วยโรคเอดส์ระยะสุดท้าย คณะนี้ก่อตั้งโดยนักบุญฟรังซิสแห่งอัสซีซี (Saint Francis Of Assisi) ประเทศอิตาลี ปัจจุบันนี้คณะมีอารามที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และกำลังดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูจิตใจ และศูนย์บำบัดผู้ป่วยโรคเอดส์ในกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

บทบาททางการศึกษา

โรงเรียนของมิชชันนารีเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะผู้เผยแผ่ศาสนาและวัฒนธรรม คริสต์ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคือทำให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิชาชีพแก่คนไทย ทั้งนี้เป็นการปูพื้นฐานทางความคิดแบบตะวันตกให้คนไทย เพื่อนำคนไทยไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดคือ การบำบัดทางจิตวิญญาณและหันไปนับถือพระคริสต์ คณะมิชชันนารีมีความเข้าใจเป็นพื้นฐานว่าระบบการศึกษาแบบตะวันตกกับคริสต์ศาสนามีความสัมพันธ์กัน การเข้าใจการศึกษาแบบปรัชญาตะวันตกจะทำให้เข้าใจศาสนาคริสต์ได้เร็วและง่ายขึ้น

แม้ว่า คณะมิชชันนารีทุกนิกายจะยึดมั่นในการเผยแผ่คริสต์ศาสนา โดยใช้การศึกษา เป็นสื่อเช่นเดียวกัน แต่วิธีดำเนินงานมีลักษณะต่างกันอยู่บ้าง ที่สำคัญคือโรงเรียนของมิชชันนารีคาทอลิกจะเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมของชาวคริสต์ ควบคู่ไปกับการรู้ทางวิชาการ ในขณะที่โรงเรียนของมิชชันนารีนิกายโปรเตสแตนต์ให้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อปูพื้นฐานให้คนพร้อมที่จะรับความเชื่อทางศาสนาต่อไป¹

คณะเผยแผ่ศาสนาคริสต์ได้เข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทย ตั้งแต่ รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมัยอยุธยาตอนกลาง ขณะนั้นมิชชันนารีที่เข้ามาเป็นพวกโรมันคาทอลิกเป็นส่วนใหญ่ และมุ่งเน้นการเผยแผ่ศาสนาคริสต์เป็นสำคัญ มีการจัดตั้งโรงเรียนบ้าง แต่เป็นโรงเรียนเพื่อเตรียมคนให้เป็นบาทหลวงทางคริสต์ศาสนาที่เรียกว่า สามเณรลัย² (Seminary) บทบาทของคณะนักบวชศาสนาคริสต์ในสมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ตอนต้น คือ การเผยแผ่ศาสนา

แม้ว่า เป้าหมายของคณะมิชชันนารีทุกคนจะเหมือนกันคือ การเผยแผ่คริสต์ศาสนา แต่วิธีดำเนินการแตกต่างกันออกไป ในขณะที่มิชชันนารีคาทอลิกตอนกลางพุทธศตวรรษที่ 24 ไม่สู้ให้ความสนใจด้านการให้การศึกษาระดับสามัญเท่าใดนัก แต่มุ่งเน้นการตั้งสามเณรลัยสำหรับเตรียมผู้ที่สมัครใจเป็นบาทหลวงในอนาคต กลางพุทธศตวรรษที่ 25 มิชชันนารีนิกายอื่นๆ กลับให้ความสนใจในการศึกษาสามัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการฝึกภาษาละตินแก่คนพื้นเมืองเพื่อใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการเผยแผ่ศาสนา

หลังจากสิ้นกรุงศรีอยุธยา สภาพบ้านเมืองไม่เอื้ออำนวยให้จัดการศึกษาได้สะดวก

¹ สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ. (2538). *ความคิดและภูมิปัญญาไทยทางการศึกษา*. หน้า 73

² สามเณรลัย (Seminary) เป็นสถานที่สำหรับฝึกเด็กชายที่สมัครใจตามกฎข้อบังคับของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เพื่อบวชเป็นบาทหลวง โดยผ่านการเรียนวิชาศาสนศาสตร์ ปรัชญาและเทวศาสตร์

เท่าใดนัก การจัดการศึกษาจึงเป็นลักษณะอย่างไม่เป็นทางการเสียส่วนใหญ่ แล้วแต่บาทหลวงของแต่ละวัดจะดำเนินการ จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว การศึกษาคาทอลิกได้มีการพัฒนาขึ้นเมื่อบาทหลวงกูร์เวซี (Courvezy) ประมุขมิสซังสยามได้ประกาศนโยบายจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาในวัดคาทอลิกทุกแห่ง เพื่อให้ลูกหลานคาทอลิกได้เรียนหนังสือ¹ คณะมิชชันนารีโรมันคาทอลิกก็ได้พยายามทุ่มเท จัดตั้งโรงเรียนและวิทยาลัยต่างๆ ขึ้นมากมาย โดยดำเนินนโยบายว่าทุกๆ โบสถ์จะต้องมีโรงเรียนประจำ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการจัดพิมพ์ตำราทางวิชาการและจัดการบริหารพร้อมตามแบบอย่างตะวันตก มีการแพร่กระจายจากวัดคาทอลิกส่วนกลางออกไปยังต่างจังหวัดทั่วประเทศภายใต้การดำเนินงานของบาทหลวงและกรรมการมูลนิธิ โรงเรียนมิชชันนารีนิกายคาทอลิก เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนมาแตร์เดอี และเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เป็นต้น จากหลักฐานที่เป็นเอกสารปรากฏ ณ กรุงวาติกัน ประเทศอิตาลี พบว่าคณะมิชชันนารีคาทอลิก ได้ทำการเผยแพร่คริสต์ศาสนาในประเทศไทย อย่างกว้างขวาง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงส่งเสริมให้มิชชันนารีสอนภาษาอังกฤษให้แก่เจ้านายและคนไทยอย่างกว้างขวาง ทรงให้เกียรติและความไว้วางใจแก่มิชชันนารีเป็นอย่างดี การที่ทรงเปิดโอกาสให้คณะมิชชันนารีเข้าถึงประชาชนชาวไทย ถ่ายทอดความรู้ทางภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นสื่อในการเข้าถึงคริสตศาสนานั้น พระองค์เองตลอดจนเจ้านายหลายพระองค์ได้ใช้ความรู้ ภาษาอังกฤษนั้นๆ ศึกษาวิทยากรที่ลี้ค่าจากประเทศตะวันตก โดยเฉพาะพระองค์เองได้ทรงศึกษาวิชาคำนวณ ดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองและกฎหมายเป็นอาทิ ประการสำคัญคือได้ทรงใช้ความคุ้นเคยเป็นการส่วนพระองค์กับ บิชอปปัลเลอกัวซ์ (Pallegoix) ชาวฝรั่งเศสในการเจรจาการเมืองกับประเทศฝรั่งเศส ที่เป็นชาติมหาอำนาจในขณะนั้น ทำให้ไทยรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศมาได้²

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การศึกษาคาทอลิกได้พัฒนามากขึ้น เมื่อบิชอปเวย์ได้เน้น และบริหารกิจการศาสนาคาทอลิก ในทิศทางสนับสนุนการปฏิรูปการปกครอง และบริหารประเทศ โดยเน้นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เพื่ออบรมสั่งสอนเยาวชนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม ด้วยการจัดตั้งสถาบันการศึกษาหลายแห่งเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ก่อนสมัยปกครองของท่าน จำนวน 49 แห่ง ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ซึ่งส่วนมากเน้นการสอนความรู้ระดับประถมศึกษาและการฝึกอบรมด้านอาชีพ ควบคู่กับการสอนศาสนา

การศึกษาคาทอลิกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงพระบาทสมเด็จพระอนันท์มหิตล มิชชันนารีได้ตอบรับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการขยายการพัฒนาออกไปใน

¹ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2545). 336 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย. หน้า 57.

² สุมณ อมรวิวัฒน์ และคณะ. (2538). ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา. หน้า 73.

เขตภูมิภาคให้กว้างขวาง เพื่อคนไทยทุกคนจะได้รับการพัฒนาารัฐบาล ได้จัดโครงการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของประชาชนและผู้แทนราษฎรให้มากขึ้น ด้วยการจัดการศึกษาให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่สามารถ มีชนชั้นนารีได้จัดการศึกษา และดำเนินงานแพรร่ธรรมต่อไปอย่างต่อเนื่อง กิจการโรงเรียนคาทอลิกจึงได้ขยายตัวออกไปต่างจังหวัด ตามนโยบายของรัฐบาล ด้วยความพยายามจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพให้กับประชาชน การขยายตัวนี้เปรียบเสมือนกับ “ผู้หว่าน” ได้ออกไปหว่านเมล็ดพืชในผืนแผ่นดินใหม่ ที่ห่างไกลออกไปเพื่อให้เมล็ดพืชนั้นงอกงามและเติบโตในเวลาต่อมา

ประเทศไทยในรัชกาลปัจจุบัน แนวทางการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมในสมัยปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ โรงเรียนทั้งของภาครัฐและเอกชนจะต้องส่งเสริม และพัฒนาการจัดการศึกษาให้ทันสมัย เช่น อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ด้านภาษาต่างประเทศมีอาจารย์จากต่างประเทศเจ้าของภาษามาสอนโดยตรง ส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาอย่างชัดเจนทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัด โดยมีในรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในโรงเรียนของคณะนักบวช และร่วมมือช่วยเหลือสังฆมณฑล¹ จัดการศึกษาในโรงเรียนของสังฆมณฑล²

นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน มีการแบ่งเขตมิสซังในประเทศไทยออกเป็น 10 เขต มีโรงเรียนตั้งอยู่ในวัดคาทอลิกไม่น้อยกว่า 299 โรงเรียน มีโรงเรียนสามเณรวัลย์น้อย (Minor Seminary) ทุกเขตมิสซังทั่วประเทศ โดยเฉพาะที่ศูนย์กลาง คือ โรงเรียนยอเซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และบ้านเณรกลาง จังหวัดนครราชสีมา นอกจากนี้ยังมีสามเณรวัลย์ใหญ่ (Major Seminary) ซึ่งก็ตั้งอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เช่นกัน³

คณะนักบวชชายที่ดำเนินงานจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 คณะ

1. ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล
2. คณะซาเลเซียน
3. ภราดาคณะลาซาล
4. คณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์
5. คณะพระมหาไถ่

¹ สังฆมณฑล (Diocese) หมายถึง เขตการปกครองของบิชอปทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย.

² สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2545). 336 ปี การศึกษาคาทอลิกไทย. หน้า 58.

³ แหล่งเดิม .หน้า. 295.

1. ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล

บาทหลวงกอลมเบต์ มีโครงการที่จะเผยแพร่พระคริสตธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีการให้การศึกษาแก่เยาวชนตามจิตตารมณ์คาทอลิก จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนหนังสือขึ้นภายในบริเวณที่ดินของวัด เริ่มแรกก็เพื่อให้นักศึกษาแก่เด็กกำพร้าผู้ด้อยโอกาสในสังคมสมัยนั้นกับบุตรหลาน ของชาวยุโรป

สถานศึกษาภายในวัดของบาทหลวงกอลมเบต์เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2420 และขยายฐานะเป็นโรงเรียน เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2428 เพื่อรับเด็ก ๆ ทุกคนในกรุงเทพฯ ไม่จำกัดเชื้อชาติศาสนา นับเป็นเวลาทีโรงเรียนอัสสัมชัญได้ถือกำเนิดขึ้นมาอย่างแท้จริง โรงเรียนมีการสอนทั้ง ภาษา ไทย อังกฤษ ฝรั่งเศส จำนวนนักเรียนมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 33 คน เมื่อเริ่มเปิดโรงเรียนเป็น 80 คน ในตอนปลายปีและเป็น 130 คน ในปีถัดมา

อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียนเช่นนี้ทำให้ คุณพ่อกอลมเบต์คาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า อาคารเรียนที่มีอยู่ขณะนั้นไม่สามารถรองรับต่อจำนวนที่จะมีมาในอนาคตได้อย่างพอเพียง จำเป็นที่จะต้องมีการก่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ให้ใหญ่พอเพียง แต่ขณะนั้นมีสชง หรือองค์กรทางศาสนาคาทอลิกในประเทศไทยไม่มีปัจจัยเพียงพอต่อการสนับสนุนโครงการที่ค่อนข้างใหญ่สำหรับเวลานั้นได้ ประกอบกับองค์กรในฝรั่งเศสขณะนั้นอยู่ในสถานการณ์คับขัน เนื่องจากถูกบีบจากฝ่ายรัฐบาล ซึ่งเริ่มมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2413 อันเป็นปีเริ่มต้นของการปกครองระบบสาธารณรัฐสมัยที่ 3 ของฝรั่งเศส คุณพ่อกอลมเบต์จึงต้องดำเนินการเรียไรเพื่อหาเงินมาสร้างตึกใหม่ จนทำให้สามารถสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ขึ้นได้ใน พ.ศ. 2433 รับนักเรียนได้เพิ่มขึ้นทั้งที่นับถือศาสนา พุทธ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โปรเตสแตนต์และศาสนาอิสลาม

การมีนักเรียนจำนวนมากขึ้นได้กลายเป็นปัญหาสำหรับคุณพ่อกอลมเบต์เพราะโดยสถานภาพของท่านมีภารกิจทางศาสนาอันเป็นกิจกรรมในวัดอัสสัมชัญ ทั้งในด้านการประกอบศาสนพิธีและอภิบาลจิตวิญญาณของชาวคาทอลิก เมื่อต้องการมีภาวะบริหารการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งจำนวนนักเรียนมีแต่จะเพิ่มขึ้นเช่นนี้จึงเป็นภาระที่หนักมากสำหรับท่าน ดังนั้นเมื่อได้กลับไปพักผ่อนในประเทศฝรั่งเศส พ.ศ. 2443 จึงได้ติดต่อกับภราดาคณะเซนต์คาเบรียล (The Brothers of Saint Gabriel) ซึ่งเป็นคณะนักบวชที่อุทิศตนให้แก่สังคมด้านการเป็นครูสอนหนังสือ โดยนักบวชทุกคนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนหรือวิชาครูด้วย เพื่อขอบุคคลากรมาช่วยจัดการเรียนการสอนโรงเรียนอัสสัมชัญที่กรุงเทพฯ ต่อไป¹

โรงเรียนอัสสัมชัญภายใต้การดำเนินงานของภราดาคณะเซนต์คาเบรียลได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 130 คน เป็น 300 คน เมื่อผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญที่

¹ โรงเรียนอัสสัมชัญ. (2541). *อัสสัมชัญประวัติ*. หน้า 28.

ต้องการให้บุตรหลานของตนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อจะเข้ารับราชการหรือติดต่อค้าขายกับชาวตะวันตก ดังนั้นอาคารเรียนที่เป็นตึกถาวรจึงได้รับการก่อสร้างเพิ่มเติมให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียนอีกหลายหลังจนอาคารหลังแรกได้ถูกรื้อลงเพื่อสร้างตึกฟ.อีแลร์ ขึ้นแทน จำนวนนักเรียนที่เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างมากและมีท่าทีที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนต้องขยายสาขาของโรงเรียนออกไปอีกหลายแห่งทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ขยายระดับการเรียนการสอนเป็นระดับอาชีวะ และมหาวิทยาลัยในที่สุด ซึ่งให้เห็นถึงความสำเร็จของภราดา คณะเซนต์คาเบรียล ในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นนักบวชคนไทยเกือบทั้งหมดแล้ว ความสำเร็จนี้ น่าจะมาจากการวางพื้นฐานที่มั่นคงโดยคณะภราดา รุ่นแรกๆ ที่เริ่มดำเนินการ ซึ่งอาจวิเคราะห์ให้เห็นได้ถึงความสำเร็จจากโรงเรียนของภราดา คณะเซนต์คาเบรียล¹ และนักบวชคณะนี้จัดการศึกษาที่หลากหลาย โดยมุ่งหวัง เพื่อให้ความรู้แก่ทุกคนโดยไม่เลือกชาติ ศาสนา หรือฐานะ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 โรงเรียนสายสามัญศึกษา

นักบวชคณะเซนต์คาเบรียลเป็นบวชที่มีความสนใจ และมีความชำนาญในด้านการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จนประสบความสำเร็จ และมีชื่อเสียงพ่อแม่ ผู้ปกครอง มักนิยมส่งบุตรเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1.1.1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตั้งอยู่เลขที่ 565 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ก่อตั้งใน พ.ศ. 2463 เนื่องจากจำนวน นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญเพิ่มมากขึ้น สถานที่เรียนไม่พอรองรับ ความต้องการของผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานมาเรียน หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 สงบลง ใน พ.ศ. 2461 ภราดามาร์ติน เดอ ทัวร์ส์ (Brother Martin de Tours) อธิการโรงเรียนอัสสัมชัญ จึงมีความคิดที่จะเปิดโรงเรียนแห่งที่สองขึ้น โดยท่านได้รับข้อเสนอจากบาทหลวงบร็วซา (Brother Broizat) อธิการโบสถ์นักบุญฟรังซิสเวียร์ (สามเสน) เสนอใช้ที่ดินของวัดเป็นสถานที่ก่อสร้างโรงเรียนแห่งใหม่คือโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ขณะที่ดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนอยู่นั้นท่านได้เปิดโรงเรียนทำการสอนโดยใช้บ้านของนายเบอร์รี่ (Berli House) เป็นโรงเรียนชั่วคราว มีนักเรียนทั้งสิ้น 141 คน

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคือเพื่อให้การศึกษาที่มีคุณภาพแก่เยาวชนและพัฒนาให้เป็นคนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรมจาก พ.ศ. 2461 จนกระทั่งถึงในปัจจุบันมีจำนวนนักเรียน 4,558 คน ภราดา 4 คน ครู 266 คน มีอาคารเรียน 8 หลัง

¹ ภราดา คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2544). *ศตวรรษสมโภช*. หน้า 150.

1.1.2 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

ตั้งอยู่เลขที่ 19/1 ถนนมงฟอร์ต ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งใน พ.ศ. 2475 จากการที่บิชอปเรอเน แปร์โรส (PerRos) ซึ่งเป็นประมุขมิสซังในขณะนั้นเห็นการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจะได้ผลดีมากขึ้น หากมีโรงเรียนคาทอลิกมาเปิดขึ้นที่นี่และเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน ท่านจึงได้ติดต่อภราวาคณะเซนต์คาเบรียลมาดำเนินการ โดยใช้ที่ดินสองแปลงที่คณพ่อยอร์ช มีราเบล ซื่อไว้ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2475 ซึ่งในระยะเริ่มแรกมีนักเรียนจำนวน 22 คน¹ ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 4,630 คน

1.1.3 โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตั้งอยู่เลขที่ 29 หมู่ 10 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในช่วง พ.ศ. 2484 – 2487 ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 สถานที่ต่างๆ ในพระนคร ซึ่งรวมทั้งโรงเรียนอัสสัมชัญ (บางรัก) ได้รับความเสียหายจากการทิ้งระเบิดอย่างหนัก

โรงเรียนจึงต้องปิดทำการสอนชั่วคราว ภราวามีความเห็นว่ถ้าอยู่ในกรุงเทพฯ คณะภราวาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยอาจได้รับอันตรายจึงได้พยายามหาสถานที่ที่ปลอดภัยเพื่อเปิดทำการสอนต่อไป คณะภราวาได้ตัดสินใจอพยพนักเรียนส่วนหนึ่งซึ่งเป็นเด็กกำพร้า และนักเรียนประจำซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดที่ไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้ มาเปิดทำการสอนที่ศรีราชาเป็นการชั่วคราว เนื่องจากเป็นบ้านพักของภราวาคณะเซนต์คาเบรียล มีเนื้อที่กว้างขวางอุดมสมบูรณ์ด้วยผลไม้พืชสวนไร่นาและปลอดภัยจากภัยสงคราม คณะภราวาครูและนักเรียนรุ่นแรกเรียกกันว่า “รุ่นบุกเบิก” ต่างช่วยกันแผ้วถางพื้นที่ป่าให้เป็นโรงเรียน เปลี่ยนไร่ตะไคร้เป็นไร่สับปะรดจนกลายเป็นไร่สับปะรดเอซี ที่มีชื่อเสียงเป็นอันมาก และนำผลผลิตจากสับปะรดจำหน่ายเป็นรายได้มาจุนเจือโรงเรียนและเลี้ยงดูนักเรียนในระหว่างสงคราม

ปลาย พ.ศ. 2486 สงครามโลกสิ้นสุดลง โรงเรียนอัสสัมชัญ (บางรัก) ทำการเปิดสอนตามเดิม แต่อาคารนอนของโรงเรียนประจำถูกทำลายได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก จึงไม่สามารถย้ายเด็กกำพร้าและนักเรียนประจำจากศรีราชากลับไปอยู่ที่เดิมได้ จำเป็นต้องเรียนที่ศรีราชาต่อไป ประกอบกับเยาวชนในท้องถิ่นสมัครเข้าเป็นนักเรียนไป-กลับจำนวนมากขึ้น คณะภราวาจึงตัดสินใจเปิดทำการสอนอย่างจริงจัง ครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2487 โดยมีภราวาเทโอฟาน (ซิน บุญยานันท์) เป็นอธิการและได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งโรงเรียนได้ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2491 ได้รับรองวิทยฐานะเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาล เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2493

¹ ภราวาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2544). *ศตวรรษสมโภช*. หน้า 177

1.1.4 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตั้งอยู่เลขที่ 128 ถนนศุภกิจ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2491 ภราดา ฮิวเบิร์ต (Hubert) เจ้าคณะภราดาเซนต์คาเบรียล ได้มอบหมายให้ภราดาจอห์น แมรี (John Mary) ร่วมกับภราดาภักดี ทูมกานนท์ ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียน เพื่อให้บริการด้านการศึกษา แก่เยาวชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อมาโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่รู้จักในนามของโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2491 ถือเป็นวันแรกเริ่มของโรงเรียนแห่งนี้ในการทำหน้าที่สถานศึกษา ของท้องถิ่น ซึ่งมีภราดาจอห์น แมรี เป็นผู้จัดการและอธิการ โดยมีนายชลินทร์ ศรีพิจารณ์ เป็น ครูใหญ่ ช่วงเริ่มต้นของโรงเรียนเซนต์หลุยส์นั้น มีคณะครู 6 คน กับนักเรียน 72 คน เปิดสอนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ 128 ถนนศุภกิจ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักบริหารงานกรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 บนเนื้อที่ 30 ไร่ 2 งาน 10 ตารางวา มีภราดาชานาญ เหล่ารักผล เป็นอธิการโรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 4,034 คน และครู 275 คน

1.1.5 โรงเรียนอัสสัมชัญ ลำปาง จังหวัดลำปาง

ตั้งอยู่เลขที่ 294/1 ถนนฉัตรชัย ตำบลสบตุ๋ย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2499 ผู้ดูแลโรงเรียนอรุโณทัย จ.ลำปาง คือ บาทหลวงเอเตียน (Atien) ชาวฝรั่งเศส ซึ่งเป็น เจ้าอาวาสวัดคาทอลิก ลำปาง เห็นว่า มีนักเรียนชายมาเข้าเรียนที่โรงเรียนอรุโณทัยมากขึ้นทุกๆ ปี ท่านจึงมีความคิดเห็นที่จะแยกออกเป็นโรงเรียนชายและหญิง จึงได้ติดต่อมาทางภราดาคณะเซนต์ คาเบรียล โดยมีภราดาจอห์น แมรี (John Mary) อธิการใหญ่ เป็นฝ่ายประสานงาน หลังจากนั้น มูลนิธิคณะภราดาเซนต์คาเบรียลได้ตอบตกลง จึงให้ภราดาเซราฟิน (Bro. Serafin) มาดูแลพื้นที่ และดำเนินการก่อสร้างโรงเรียน จนเปิดทำการสอนวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2501 เปิดสอนตั้งแต่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โดยในปีแรกมีครูชาย 5 คน ภราดา 4 องค์ ครูชาย 4 ใน 5 คนนั้นมาจาก กรุงเทพมหานคร เพื่อช่วยการเรียนการสอนชั้นแรก

1.1.6 โรงเรียนอัสสัมชัญ ธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตั้งอยู่เลขที่ 30 หมู่ 3 ในหมู่บ้านเศรษฐสุกิจ แขวงบางไผ่ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ก่อตั้ง เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2504 ดำเนินการโดยมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย สอนวิชาสามัญ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6

คณะภราดาเซนต์คาเบรียล ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียนนี้เนื่องจาก นายไถง สุวรรณทัต ศิษย์เก่าอาวุโสของโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ได้มีจิตศรัทหมอบที่ดินในหมู่บ้านเศรษฐสุกิจให้

มูลนิธิฯ มีเนื้อที่ทั้งหมด 56 ไร่ 1 งาน 9 ตารางวา เพื่อก่อตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นสาขาหนึ่งในจำนวน 14 โรงเรียนที่ดำเนินการโดยภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ได้เจริญก้าวหน้าตามลำดับ ต่อมามูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยได้ซื้อที่ดินทางทิศเหนือของโรงเรียนเพิ่มอีกเป็น 79 ไร่ 44 ตารางวา ปัจจุบันมีอาคารเรียนและอาคารอื่นๆ จำนวน 23 หลัง มีจำนวนห้องเรียน 93 ห้อง ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องดนตรี ห้องแนะแนว ห้องปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ ห้องพยาบาล ห้องไฟฟ้า ห้องโสตทัศนฯ ห้องกิจกรรมชมรมต่างๆ ห้องอาหารครู ห้องอาหารนักเรียน ฯลฯ

1.1.7 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จังหวัดระยอง

ตั้งอยู่เลขที่ 131 หมู่ 2 ถ.สุขุมวิท ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง สาเหตุการก่อตั้ง เนื่องจาก ผู้ว่าราชการจังหวัดระยองคือนายสง เหล่าสุนทร มีความมุ่งหวังที่จะสร้างโรงเรียนใหม่ขึ้นเพราะเห็นว่าการศึกษาของจังหวัดระยองยังล้าหลังอยู่มาก ดังนั้นเพื่อให้จังหวัดระยองมีความเจริญเท่าเทียมกับจังหวัดอื่นๆ โดยมีโรงเรียนที่เป็นผู้นำในการศึกษา ให้เยาวชนในจังหวัดระยองมีความตื่นตัวในการศึกษา จะได้สามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า จึงได้เสนอให้ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลมาดำเนินกิจการโรงเรียนในจังหวัดระยอง เนื่องจากกิตติศัพท์ความมีชื่อเสียงของโรงเรียนในคณะนี้ แต่การติดต่อกับคณะเซนต์คาเบรียลนั้น เต็มไปด้วยความยากลำบากมาก เพราะจังหวัดระยองไม่ได้อยู่ในโครงการที่จะก่อตั้งโรงเรียนของคณะ และเป็นจังหวัดที่อยู่ไม่ห่างไกลจากโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรีเท่าไร เหตุผลที่สำคัญคือ คณะภราดาไม่มีทุนในการก่อสร้างอาคารเรียน ดังนั้นการติดต่อจึงใช้เวลาเกือบ 4 ปี จึงประสบความสำเร็จเมื่อภราดา ยอห์น แมรี อธิการเจ้าคณะแขวงเซนต์คาเบรียลตกลงรับเป็นผู้บริหารกิจการของโรงเรียนแห่งใหม่นี้

การก่อสร้างอาคารหลังแรกอาศัยความร่วมมือจากหน่วยราชการเกือบทุกอย่าง การบุกเบิกป่าสงวนแห่งชาติเป็นไปได้อย่างดี โดยไม่มีอุปสรรคใดๆ

เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2505 จึงเริ่มก่อสร้างโรงเรียน มีอาคารเรียน คือ ตึกอัสสัมชัญ เป็นตึกคอนกรีตสามชั้น มี 18 ห้องเรียน อาคารบ้านพักบราเดอร์ เป็นตึกคอนกรีตสองชั้น 1 หลัง บ้านพักยูนิส¹ เป็นไม้สองชั้น 1 หลัง และยังมีอาคารอื่นๆ อีก วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 ได้มีการแต่งตั้งให้ภราดาซีเมออน อธิการอัสสัมชัญศรีราชา มาเป็นอธิการโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง องค์แรก เปิดสอนนักเรียนชั้น ป.1 – ป.7 ในปีการศึกษา 2506 มีนักเรียนทั้งหมด 580 คน ซึ่งก็เกินความคาดหมายของท่านอธิการที่ต้องการเพียง 300 คนก่อน

¹ ผู้ฝึกหัดหรือผู้เตรียมตัวบวชเป็นนักบวช

1.1.8 โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ตั้งอยู่เลขที่ 500 กิโลเมตรที่ 2 ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังฆมณฑลอุบลราชธานี ได้ก่อตั้ง “โรงเรียนสัปปัญญวิทยาสงเคราะห์” เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2500 ณ วัดโรมันคาทอลิก หมู่ 3 ถนนพรหมราช ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี เปิดทำการสอนตั้งแต่มัธยมปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 6 (ตามระเบียบการศึกษาเดิม) เปิดรับเฉพาะนักเรียนชาย โดยมีบาทหลวงบุนผา สลับเชื้อ เป็นผู้อำนวยการท่านแรก ต่อมาใน พ.ศ. 2503 บาทหลวงบุญเรือง ศิลาคโตร ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการท่านที่สอง ได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งอยู่ ณ สถานที่ปัจจุบัน คือ เลขที่ 500 ถนนชยางกูร ต.ในเมือง จ.อุบลราชธานี ภายในพื้นที่ 20 ไร่ 2 งาน 4 ตารางวา ต่อมาในปีการศึกษา 2508 พระสังฆราชบาเย (Bishop Baya) มุขนายกสังฆมณฑลอุบลราชธานี ได้มอบกิจการโรงเรียนให้คณะภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยมาบริหาร และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี” ภราดาท่านแรกที่มาบริหารประกอบด้วยภราดาเซราฟีนเป็นอธิการ ภราดาชุมพล ดีสุดจิต ภราดาสมบุญ มังคลานนท์ และภราดาอารมณ พูนโภคผล

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาคณะภราดาเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ได้ส่งคณะภราดาเข้ามาบริหารโรงเรียนและสืบสานงานอย่างต่อเนื่อง โดยจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนอบรมสั่งสอนเยาวชนให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง เพื่อสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและดำรงตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

1.1.9 โรงเรียนอัสสัมชัญนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตั้งอยู่เลขที่ 3 ตรอกเซนต์แมรี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2509 ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ได้รับเชิญจาก สังฆมณฑลจังหวัดนครราชสีมา ให้มาเปิดโรงเรียนสายสามัญขึ้น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยยกที่ดิน จำนวน 51 ไร่ 26 ตารางวา ณ บ้านเลขที่ 3 ถนนเซนต์แมรี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ต่อมา จึงมีการก่อสร้างสถานที่และอาคารเรียนขึ้น โดยได้รับอนุญาตจาก กระทรวงศึกษาธิการให้เปิดสอนได้ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2510 โรงเรียนเริ่มเปิดสอนมี 8 ห้องเรียน ครู 13 คน และนักเรียน 330 คน

1.1.10 โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ตั้งอยู่เลขที่ 419/1389 ซอยทิพวัล 30 ถนนเทพารักษ์ ตำบลเทพารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2521 บนเนื้อที่ 14 ไร่ 3 งาน 54 ตารางวา ซึ่งเป็นที่ดินที่ นายวิชัย มาลีรินทร์ ประธานกรรมการ บริษัทเทพารักษ์ที่ดิน จำกัด ได้บริจาคให้แก่มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พร้อมเงินจำนวน 3 ล้านบาท เพื่อให้มูลนิธิ เป็นผู้ดำเนินการตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการขึ้น ซึ่งในขณะนั้นภราดาวิริยะ ฉันทวโรดม ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการคณะเซนต์คาเบรียล แขวงประเทศไทย

เริ่มแรกเปิดสอนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวม 8 ห้องเรียน มีครูสอน 15 คน นักเรียนทั้งสิ้น 371 คน

ปัจจุบันโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 73 ห้องเรียน ภราวาดาคักดา กิจเจริญ เป็นผู้อำนวยการ นายทองบัน ทำโยธา เป็นครูใหญ่ ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 20 ไร่ 1 งาน ที่เลขที่ 419/1389 หมู่ 5 ต. เทพารักษ์ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ 10270

1.2 โรงเรียนอาชีวะ

คณะเซนต์คาเบรียลได้จัดการศึกษาให้เยาวชนทางด้านวิชาชีพ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนได้มีวิชาความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพดังนี้

1.2.1 โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ

โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการเป็นโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทยตั้งอยู่เลขที่ 101 ซอยสาทร 11 (เซนต์หลุยส์ 2) ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 บนที่ดินของสำนักมิสซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ โดยมีเนื้อที่จำนวน 14 ไร่ 2 งาน 26 ตารางวา โรงเรียนได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2481 ผู้ก่อตั้ง คือ ภราวาดาร็อกชั่น (Bro. Rogation) ซึ่งขณะนั้นสอนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก ท่านได้มีความคิดที่จะฝึกเด็กนักเรียน ให้มีความรู้ทางด้านวิชาพิมพ์ดีด และวิชาเลข เพื่อให้เด็กนักเรียนจบการศึกษาแล้ว แต่ไม่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย จะได้สามารถเข้าทำงานในบริษัทของชาวตะวันตกได้ ดังนั้นท่านจึงจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนพาณิชยขึ้น เพื่อขอเปิดเป็นโรงเรียนต่อกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับอนุญาตให้ทำการสอนเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2481 ทำให้โรงเรียนนี้ เป็นโรงเรียนพาณิชย แห่งแรกในประเทศไทย ที่เปิดทำการสอน โดยใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ภายใต้ชื่อ “อัสสัมชัญพาณิชยการ” ให้การฝึกฝนนักเรียนทางด้านธุรกิจ และภาษาอังกฤษ ผู้ที่จบการศึกษามีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาและธุรกิจเป็นอย่างดี จนเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการธุรกิจต่างชาติ ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนชั้นปีที่ 3 ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จะถูกจองตัวล่วงหน้าจากสถานประกอบการธุรกิจต่างชาติ องค์กรต่างประเทศ และสถานทูตต่างๆ ฯลฯ¹

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2511 โรงเรียนได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจ 4 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2484 – 2487 ต่อมาได้พัฒนาเป็นวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC) หรือมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (AU) ในปัจจุบัน

¹ภราวาดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2544). *ศตวรรษสมโภช*. หน้า 203-221.

1.2.2 โรงเรียนอัสสัมชัญเทคนิคนครพนม จังหวัดนครพนม

ตั้งอยู่ที่ 107 หมู่ 5 บ้านปากทวย ตำบลเนินพระบาท อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2541 จากการที่ผู้ปกครองนักเรียนมาฝึกงานด้านอาชีพ โดยเปิดรับนักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะยากจน บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่สามารถส่งให้เรียนต่อในระดับสูงกว่าชั้น ม.3 ได้ โดยมูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดระหว่างการเดินทางเข้ามาเป็นนักเรียนประจำ เมื่อแรกดำเนินการหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรระยะสั้น 1 – 2 ปี นักเรียนแต่ละคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติของวิชาช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อม ช่างกลึง นักเรียนที่จบการฝึกหัด จะได้ใบรับรอง เพื่อเป็นหลักฐานการฝึกงาน นอกจากนั้นนักเรียนที่จบการฝึกแล้ว ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ยังรับภาระจัดหางานให้ทำ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดอีกด้วย

1.3 ระดับอุดมศึกษา

คณะภราดาเซนต์คาเบรียล ประสบความสำเร็จในการเปิดสอนโรงเรียน ในระดับอาชีวศึกษา คือ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ จึงมีโครงการขยายการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อรองรับนักเรียนที่จบจากโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ

1.3.1 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตั้งอยู่เลขที่ 682 ถนนรามคำแหง 24 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2512 ภราดาเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ได้เริ่มโครงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นครั้งแรก โดยใช้ชื่อว่า Assumption School of Business (ASB) ใช้หลักสูตร Bachelor of Science in Commerce (BSC) ที่อาจารย์ ตระการ ทักรานนทชัย ได้ปรับปรุงจากหลักสูตรของ University of Santa Clara, California, USA มีนักศึกษาลงทะเบียนเริ่มแรก 51 คน เป็นชายล้วน ตั้งอยู่บริเวณโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ

โครงการดังกล่าวได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยกระทรวงศึกษาธิการ ใน พ.ศ. 2515 และได้ตั้งชื่อใหม่เป็นวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ (Assumption Business Administration College-ABAC) และได้ย้ายที่ตั้งมาอยู่ที่แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ โดยได้ออนนักศึกษาและอาจารย์จาก ASB มาทั้งหมด และเปิดดำเนินการสอนตามหลักสูตรใหม่ ตั้งแต่วันที่ 16 มิถุนายน 2515 ในคณะบริหารธุรกิจ ซึ่งมี 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบริหารทั่วไป สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร และสาขาวิชาการบัญชี และเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 จึงมีการเปลี่ยนจาก วิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

2. คณะซาเลเซียน

สมาชิกคณะซาเลเซียนเดินทางมาถึงประเทศไทย เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2470 นักบวชกลุ่มแรกไม่ได้เดินทางตรงจากประเทศอิตาลี แต่มาจากเมืองมาเก๊าประเทศจีน เมื่อได้เล่าเรียนภาษาไทย และขนบธรรมเนียมประเทศไทยพอสมควรแล้วก็เริ่มรับภาระปกครองดูแลวัดคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ในสังฆมณฑลราชบุรี ใน พ.ศ. 2472 เป็นครั้งแรก ต่อจากคณะสงฆ์มิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (Missions Etrangères de Paris) ที่เคยดูแลคริสตชนที่อพยพมาจากวัดกัลหาวารี เข้ามาอยู่ในตำบลบางนกแขวก จังหวัดราชบุรี การดำเนินงานของนักบวชคณะซาเลเซียนนอกจากจะประจำอยู่ที่ตำบลบางนกแขวกแล้ว ยังมีตำบลวัดเพลง ตำบลโคกมดตะนอย และดอนกระเบื้อง อีกด้วย ต่อมา พ.ศ. 2473 ก็เริ่มงานด้านการศึกษาโดยเปิดโรงเรียนสามถาวรราชวัลย์ขึ้นที่ตำบลบางนกแขวก โดยเปิดรับสามเณรพื้นเมืองเป็นครั้งแรก ส่วนอาคารนั้นอาศัยตึกเก่าที่บาทหลวงเปาโล ซัลมอน (Bishop Paul Salmon) สร้างสำหรับเป็นที่พักของคนชรา ต่อมาสถานที่คับแคบจึงได้พิจารณาย้ายมาตั้งที่บริเวณอีกฝากของแม่น้ำตรงข้ามวัดบางนกแขวก ในสถานที่ที่เคยเป็นบ้านเณรบางช้าง พ.ศ. 2476 เริ่มดำเนินการงานด้านการศึกษา โดยออกหนังสือพิมพ์อุดมพันธ์ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นหนังสือเยาวชน สำหรับให้เยาวชนอ่าน เพื่อการศึกษา¹

หลังจากที่คณะซาเลเซียนรับงานดูแลมิสซังราชบุรี ซึ่งรวม 19 จังหวัดของภาคตะวันตกและภาคใต้ ตั้งแต่จังหวัดกาญจนบุรี ไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส จึงทำให้คณะนักบวชที่เป็นพระสงฆ์ต้องเปลี่ยนกันมาเยี่ยมสัตบุรุษ² เป็นครั้งคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2481 ได้มีคณะสงฆ์เดินทางมาเยี่ยม คริสตชนทางภาคใต้ โดยเดินทางตั้งแต่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ยะลา ซึ่งการเดินทางมาครั้งนี้ ทำให้นักบวชคณะซาเลเซียนคิดว่า จะเปิดโรงเรียน เพื่อให้การศึกษาอบรมแก่เด็กคริสตชนและบริเวณใกล้เคียง

ปัจจุบันมีนักบวชคณะซาเลเซียนดูแล และให้การศึกษาแก่เยาวชนกระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 โรงเรียนสายสามัญศึกษา

นักบวชคณะซาเลเซียนได้จัดการศึกษาสายสามัญหลายแห่งในประเทศไทย เป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพ เป็นที่นิยมของผู้ปกครอง บางแห่งเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กยากจน และ

¹ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2548). 336ปี การศึกษาคาทอลิกไทย. หน้า 100 – 101.

² สัตบุรุษ (Parish) หมายถึง คนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มักอาศัยอยู่รวมกันบริเวณรอบวัด.

ด้วยโอกาส ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.1.1 โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย จังหวัดราชบุรี

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2471 โดยบาทหลวงริชาร์ด (Father Richard) เจ้าอาวาสวัดตั้งอยู่เลขที่ 17 ถนนเพชรเกษม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียน โดยใช้โบสถ์หลังเก่า ซึ่งเป็นเรือนไม้ชั้นเดียวริมทางรถไฟสายใต้ ใกล้สถานีรถไฟบ้านโป่ง มีบาทหลวงริชาร์ดเป็นผู้จัดการคนแรก เริ่มแรกมีชื่อว่า โรงเรียนเซนต์โยเซฟ มีฐานะเป็นโรงเรียนประชาบาล ประเภทประชาชน พ.ศ. 2474 กระทรวงศึกษาธิการ ให้เปลี่ยนฐานะจากโรงเรียนประชาบาล มาเป็นโรงเรียนราษฎร์ ประเภทสามัญศึกษา พ.ศ. 2475 เปลี่ยนจากประเภทสามัญศึกษาเป็นวิสามัญศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย เพื่ออนุโลมตามความประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันมีครู 56 คน นักเรียนประจำ 390 คน และนักเรียนไปกลับ 1,260 คน¹

2.1.2 โรงเรียนหัวหินวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตั้งอยู่เลขที่ 818 ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 ตามใบอนุญาตเลขที่ 2/2490 รับเฉพาะนักเรียนชาย เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 – 4 เพราะ อาคารเรียนในระยะเริ่มแรกมีจำกัด ลักษณะอาคารเป็นอาคารชั้นเดียว มีนักเรียน 43 คน และครู 6 คน นักบวช 2 องค์ ต่อมา ใน พ.ศ. 2491 จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ทำให้คณะซาเลเซียน ต้องจัดสรรงบประมาณในส่วนของการดำเนินงานมิสซังราชบุรีมาอุดหนุน จึงสามารถสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมได้ในที่สุด เปิดสอนได้ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนี้ตั้งอยู่เลขที่ 818 ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์²

2.1.3 โรงเรียนแสงทองวิทยา จ.สงขลา

ตั้งอยู่เลขที่ 39 ถนนเพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ก่อตั้งขึ้น พ.ศ. 2493 ในช่วงที่นักบวชคณะซาเลเซียน ได้มีโอกาสเดินทางลงมายังภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อดูแลงานของวัดต่างๆ ที่สังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยเมื่อเริ่มเปิดเรียนได้ใช้สถานที่บริเวณวัดเป็นที่เรียน และเป็นโรงเรียนประถมขนาดเล็ก โดยเริ่มแรกสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง พ.ศ. 2521 เปิดถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนได้ยึดเป้าหมายของ นักบุญยอห์น บอสโก มาเป็นวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขแท้ในบวรวิญญู

¹ ประวัติโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย. (2549). (ออนไลน์).

² ประวัติโรงเรียนหัวหินวิทยาลัย. (2549). (ออนไลน์).

การศึกษาแบบซาเลเซียน¹

2.1.4 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จ.อุดรธานี

ตั้งอยู่เลขที่ 136 ถนนโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2499 นักบวชคณะซาเลเซียน ได้ขยายการให้การศึกษาแก่เยาวชนที่ยากจน และด้อยโอกาส ในจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดใกล้เคียง ตั้งแต่สังฆมณฑลอุดรธานี ได้แยกออกจากการปกครองของสังฆมณฑลท่าแร่ พระสังฆราชดูฮาร์ท (Bishop Duhart) พระสังฆราชองค์แรกของสังฆมณฑล ได้มอบให้นักบวชคณะซาเลเซียนรับผิดชอบการฝึกอบรมให้ความรู้กับเด็กชายในบริเวณนี้ ดังนั้น คณะนักบวชจึงได้เปิดทำการสอนสำหรับนักเรียนชายอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของนักบวช คณะซาเลเซียน ปัจจุบันมีพระสงฆ์ 3 องค์ ภราดา 2 ท่าน²

2.1.5 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร

ตั้งอยู่เลขที่ 1526 ถ. เพชรบุรี แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เดิมชื่อว่า โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น โรงเรียนเซนต์ดอมินิก ตามชื่อของนักบุญ ดอมินิก (Saint Dominis) ที่เป็นนักบุญที่เป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน โรงเรียนได้รับอนุญาตจัดตั้ง เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2504 โดยเริ่มแรกเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนนักเรียน 214 คน เดิม นายปรีดา แสงสว่าง รับเป็นทั้งผู้จัดการ และครูใหญ่ เนื่องจากเอกสารของทางคณะซาเลเซียนยังไม่เรียบร้อย ต่อมาก็โอนการเป็นเจ้าของให้แก่คณะซาเลเซียนแห่งประเทศไทย ปัจจุบันเจ้าของโรงเรียนได้แก่ มิสซังโรมันคาทอลิก กรุงเทพฯ โดยมีบาทหลวง อุดม นิธิภทรภรณ์ เป็นผู้ถือใบอนุญาต³

2.2 โรงเรียนอาชีวะ

นักบวชคณะซาเลเซียนเป็นนักบวชที่มีความเสียสละ เห็นความสำคัญของผู้ด้อยโอกาส จึงได้จัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพให้แก่เด็ก เพื่อจะได้นำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ นักบวชคณะซาเลเซียนได้เปิดโรงเรียนอาชีวะ ดังนี้

2.2.1 โรงเรียนดอนบอสโก กรุงเทพมหานคร

ตั้งอยู่เลขที่ 1643/3 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา โดยได้รับการอนุมัติของกระทรวงศึกษาธิการ และอยู่ในความอุปการะของกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน ได้เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2489 โดยเช่าวังของพระองค์เจ้าบวรเดช ที่ถนนวิฑู เลขที่ 108

¹ ประวัติโรงเรียนแสงทองวิทยา. (2549). (ออนไลน์).

² สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2548). 336 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย. หน้า 107.

³ ประวัติโรงเรียนเซนต์ดอมินิก. (2549). (ออนไลน์).

ตั้งสามชั้น ตำบลวิทย์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันเป็นสถานทูตเนเธอร์แลนด์ ต่อมา นักบวชคณะซาเลเซียนมีความเห็นว่าที่เดิมมีความคับแคบและไม่สามารถที่จะก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมได้ จึงดำเนินการหาสถานที่แห่งใหม่ จนได้ที่บริเวณที่ตั้งโรงเรียนในปัจจุบันแทน จุดประสงค์ที่ตั้งโรงเรียนนี้เพื่อเปิดสอนวิชาชีพ แก่เยาวชนที่ยากจนและกำพร้า ให้มีวิชาชีพติดตัว เพื่อเป็นหลักประกันในอนาคต วิชาชีพที่เปิดสอนเริ่มแรกมีเพียงแผนกเดียวคือ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งเป็นแผนกที่ไม่ต้องลงทุนมาก แต่ทางโรงเรียนก็จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากผู้ใจบุญ เพราะนักเรียนมีจำนวนมากขึ้น เมื่อมีเงินทุนมากขึ้น จึงได้เปิดสอนแผนกช่างไม้ และช่างพิมพ์อีกด้วย¹

2.2.2 โรงเรียนอาชีวะดอนบอสโก จังหวัดราชบุรี

ตั้งอยู่เลขที่ 108 หมู่ 3 ถนนเพชรเกษม ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2518 คณะผู้บริหารโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย ได้เห็นว่า เยาวชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจด้วยสาเหตุขาดทุนทรัพย์ หรือด้านสติปัญญา จึงคิดที่จะหาแหล่งฝึกอาชีพให้เยาวชนเหล่านั้น โดยใช้ระยะเวลาสั้นๆ ถึงแม้ว่า ขณะนั้นโรงเรียนดอนบอสโก กรุงเทพฯ ได้ดำเนินการแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูง จึงทำให้คณะนักบวชซาเลเซียนจัดหาพื้นที่สำหรับสร้างศูนย์ฝึกอาชีพจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยทางคณะได้ติดต่อบริษัทก่อสร้างจากประเทศต่างๆ จนได้รับการบริจาคด้วยเงินพัฒนาจากรัฐบาลประเทศเบลเยียม เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านบาท ในที่สุดเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2524 ทางโรงเรียนได้เปิดรับนักเรียนเป็นปีแรก โดยเปิดสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม วิชาช่างกลโรงงาน จนถึงในปัจจุบันมีสาขาเพิ่มเติม ได้แก่ สาขาเครื่องมือกล และซ่อมบำรุง สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สาขาเครื่องกล สาขายานยนต์ สาขาการพิมพ์²

3. ภารดาคณะลาซาล

ภารดาคณะลาซาลเริ่มเข้ามาดำเนินงานในประเทศไทย เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2494 โดยการตอบรับคำเชิญจากบิชอป หลุยส์ โชแรง (Bishop Louis Chorin) ผู้ที่ทำหน้าที่แทนสันตะปาปาในการปกครองมิสซังสยาม ที่ต้องการให้ภารดาคณะลาซาล มาเปิดโรงเรียนในประเทศไทย ภารดาคณะลาซาล ชาวฝรั่งเศส 5 ท่านแรก เดินทางมาจากไซ่งอน ประเทศเวียดนาม และพำนักอยู่ที่ถนนสาทรใต้เพื่อเรียนภาษาไทย แม้ว่า จะประสบปัญหาในการเรียนภาษาไทยอยู่บ้าง แต่ภารดาทั้ง 5 ท่านก็ได้พยายามเรียนจนกระทั่งสามารถสอบผ่านวิชาภาษาไทยได้และได้รับ

¹ ประวัติโรงเรียนดอนบอสโก. (2549). (ออนไลน์).

² ประวัติโรงเรียนอาชีวะดอนบอสโก. (2549). (ออนไลน์).

อนุญาตให้สอนนักเรียนได้ ภราดาคณะลาซาลได้ขออนุญาตเปิดโรงเรียนสายสามัญหลายแห่ง เพื่อให้ความรู้แก่เยาวชนไทย ดังนี้

3.1 โรงเรียนลาซาลโชติรวี นครสวรรค์

ตั้งอยู่เลขที่ 18 ถนนโกสีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2501 กลุ่มพ่อค้าชาวจีนที่นครสวรรค์ ได้เชิญให้คณะภราดาลาซาล ไปเปิดโรงเรียนที่ นครสวรรค์ เพราะต้องการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้ทำธุรกิจค้าขายกับชาวสิงคโปร์และฮ่องกงให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ภราดากลุ่มนี้ได้เริ่มสอนที่โรงเรียนตงฮั่ว เป็นโรงเรียนจีน แต่ใช้ชื่อ โชติรวี มีนักเรียน 200 คน ครู 4 ท่าน ต่อมาใน พ.ศ. 2503 ได้สร้างโรงเรียนบนเนื้อที่ของตนเอง 37 ไร่ โดยซื้อที่ดินจากบริษัทออร์เนียวในนามของมิชชันนารีคาทอลิก

3.2 โรงเรียนลาซาลจันทบุรี (มารดาพิทักษ์)

ตั้งอยู่เลขที่ 58 หมู่ 1 ถนนริมน้ำ ตำบลจันทนิมิตร อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ใน พ.ศ. 2505 ภราดาลาซาล ได้เปิดโรงเรียนเป็นแห่งที่สองที่จันทบุรี ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนลาซาลจันทบุรี (มารดาพิทักษ์)” เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.3 โรงเรียนลาซาล

ตั้งอยู่ที่ 23 หมู่ 7 ถนนสุขุมวิท 105 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร ใน พ.ศ. 2506 ภราดาลาซาล ได้เปิดโรงเรียนแห่งที่สามที่กรุงเทพฯ โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนลาซาล” โดยได้รับการบริจาคที่ดินจากทางคณะเซนต์คาเบรียล ปี พ.ศ. 2518 ภคินีลาซาล 4 ท่าน ได้เข้ามาร่วมงานกับคณะภราดาลาซาล ซึ่งเป็นคณะนักบวช ที่ถือระเบียบวินัยเดียวกับคณะภราดาลาซาล

นอกจากนี้ พ.ศ. 2532 นักบวชคณะลาซาล ยังได้สร้างบ้าน เพื่อเป็นที่ฝึกเยาวชนชายที่สนใจ และสมัครใจเป็นนักบวช ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 16 หมู่ 5 ถนนเพชรเกษม ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยยึดถือจิตตารมณ์ของ นักบุญยอห์น บัปติสต์ เดอ ลาซาล ในรูปแบบของชีวิตนักบวช เรียกว่า บ้านลาซาล

คณะภราดาลาซาล เป็นคณะนักบวชที่อุทิศตน เพื่อการศึกษาของเด็กๆ และเยาวชน โดยเฉพาะเด็กที่ยากจน ในปัจจุบันคณะภราดาลาซาล ดำเนินกิจการทางการศึกษา 3 แห่ง คือ นครสวรรค์ จันทบุรี และกรุงเทพฯ นักเรียนในโรงเรียนทั้งสามโรงเรียนมี 11,182 คน ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนมี 528 คน และภราดาลาซาล 16 ท่าน นอกจากนี้ ยังมีคณะซิสเตอร์ลาซาล 7 ท่าน ที่ทำงานในการให้การอบรมการศึกษาแก่เยาวชนร่วมกับคณะภราดาลาซาล ที่โรงเรียนลาซาลกรุงเทพฯ และที่ลาซาลเนอร์สเซอรี อีกด้วย

4. คณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูเจ้า

ทางคณะได้รับเชิญจาก บิชอปเปโตร คาเรตโต (Bishop Peter Carretto) ประมุขมิสซังราชบุรี ให้เข้ามาเริ่มงานในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2495 โดยมีบาทหลวงมิชชันนารี กลุ่มแรก ซึ่งได้อพยพมาจากประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ เพราะจีนในเวลานั้น ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบสาธารณรัฐประชาชนคอมมิวนิสต์ โดยได้เริ่มงานที่จังหวัดภูเก็ตเป็นแห่งแรก คณะได้รับมอบหมายให้ดูแล 5 จังหวัดภาคใต้ ทางด้านอันดามัน คือ ภูเก็ต ระนอง ตรัง พังงา และกระบี่ มิชชันนารีกลุ่มแรก ได้แก่ คุณพ่อลีโน อินามา คุณพ่อเอเดีจีโอ ไอรากิ¹

หลังจากนั้นเป็นต้นมา นักบวชคณะรอยแผลเป็นศักดิ์สิทธิ์² ก็ได้ขออนุญาตเปิดโรงเรียน เพื่อให้ความรู้แก่เยาวชน 2 ประเภท คือ

4.1 โรงเรียนอนุบาล

นักบวชคณะรอยแผลเป็นศักดิ์สิทธิ์ ได้จัดการศึกษาในระดับอนุบาล ที่จังหวัดพังงา ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ดังนี้

4.1.1 โรงเรียนอนุบาลมารีย์ก พังงา

เป็นโรงเรียนในเครือคาทอลิก และเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งแรก ในจังหวัดพังงา ตั้งอยู่ที่ 19/1 ถ. เจริญราษฎร์ ต. ท่าช้าง อ. เมืองพังงา จ. พังงา ในที่ดิน 5 ไร่ครึ่ง ซึ่งเป็นของมูลนิธิคาทอลิกสุราษฎร์ธานี โดยมีพระสังฆราช ประพนธ์ ชัยเจริญ เป็นประมุข บริหารงาน และดูแลรับผิดชอบ โดยบาทหลวงคณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์³ และซิสเตอร์คณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งมีจำนวนครู 8 คน และจำนวนนักเรียน 63 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 2 ห้อง และอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง

4.2 โรงเรียนสายสามัญศึกษา

นักบวชคณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ ได้ดำเนินงานทางด้านการศึกษาทางภาคใต้ ของประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยเปิดโรงเรียนสายสามัญในจังหวัดต่างๆ ดังนี้

4.2.1 โรงเรียนดาวรุ่งวิทยา

ตั้งอยู่เลขที่ 31 ถนนเจ้าฟ้า ตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีเนื้อที่ทั้งหมด 40 ไร่ 3 งาน ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2497 โดยมี ฯพณฯ เปโตร คาเรตโต ประมุขมิสซังราชบุรีในขณะนั้นเป็นผู้ดำริและขออนุญาตจากกระทรวง

¹ สหพันธ์อัครมุขมณฑลในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*. หน้า 129.

² สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2548). *336 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย*. หน้า 137 – 138.

ศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้น โดยมอบให้นักบวชคณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ (Stigmatine Fathers) เป็นผู้ดำเนินการ

ปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2545 นี้ มีนักเรียนรวมทุกระดับชั้น 1,086 คน ครู 50 คน

4.2.2 โรงเรียนครุโณทัย

ตั้งอยู่เลขที่ 49 ถนนเฉลิมปัญญา อ. เมือง จ. ตรัง (โดยได้รับอนุญาตเลขที่ 2/2510 จากกระทรวงศึกษาธิการ) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2510 เป็นโรงเรียนประเภทประถมศึกษา ในเครือคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ มีเนื้อที่ 9 ไร่เศษ โดยมีพระคุณเจ้าเปโตรคาเรียด เป็นเจ้าของปัจจุบันได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2.3 โรงเรียนศรีอรุโณทัย

ตั้งอยู่เลขที่ 71 ถนนท่าเมือง ต. เขานิวาศน์ อ. เมืองระนอง จ. ระนอง 85000 ได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2507 โดยคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูเจ้า โดยบาทหลวงร็อกโกโกลิโอดีโล เป็นผู้จัดตั้ง ปัจจุบันได้เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทุกระดับชั้นรวม 1,235 คน ครู 54 คน

5. คณะพระมหาไถ่

เรื่องราวของคณะพระมหาไถ่¹ ในประเทศไทยเริ่มต้น ใน พ.ศ. 2482 ในปีนั้น บิชอปอัลเยโด มารี กูอัง (Bishop Angelo Marie Gouan) ได้เสนอต่อสันตะสำนัก เพื่อขอธรรมทูตให้เข้ามาทำงานในเขตมิสซังสยาม ซึ่งเป็นเขตปกครองที่ท่านดูแล และยังรวมไปถึงประเทศลาวอีกด้วย สันตะสำนักจึงสอบถามมายังคณะพระมหาไถ่ว่า จะมีบุคลากรสำหรับงานนี้หรือไม่ บาทหลวงแพทริก เมอร์เรย์ ซึ่งเป็นมหาอธิการ ในขณะนั้นได้พิจารณาบุคลากรในแขวงต่างๆ และเห็นว่าคณะพระมหาไถ่ในแขวงเซนต์หลุยส์ประเทศสหรัฐอเมริกา มีสมาชิกเพียงพอที่จะรับงานนี้ได้ เพราะมีสมาชิกใหม่มากขึ้น และยังไม่มีการส่งธรรมทูตออกนอกประเทศ ดังนั้น คณะพระมหาไถ่ในแขวงเซนต์หลุยส์ จึงตอบรับการเลือกให้มาทำงานในประเทศไทย

แต่ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการก็ส่งความมหาเอเซียบูรพาก็อุบัติขึ้น ทำให้การเดินทางของนักบวชชุดนี้ ต้องหยุดชะงักไป แขวงเซนต์หลุยส์มองเห็นว่า ภารกิจในประเทศไทยเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เสียแล้วจึงได้ไปรับภารกิจหน้าที่เขตลุ่มแม่น้ำอเมซอน ประเทศบราซิลแทน ใน พ.ศ.

¹ สหพันธ์อธิการเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*.

2486 โดยทุ่มเททั้งกำลังบุคลากรและวัตถุปัจจัยที่นั่น

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อสถานการณ์ในตะวันออกไกลสงบลง จึงมีการรื้อฟื้นภารกิจในประเทศสยามของแขวงเซนต์หลุยส์ขึ้นอีกครั้ง โดย บิชอปเคลาดे บาเยต์ (Claude Beyet) ผู้ดำรงตำแหน่งต่อจาก บิชอปอัลเลโย มารีกูอ็ง ผู้ดูแลเขตมิสซัง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และลาวเป็นผู้เชื้อเชิญ คณะพระมหาไถ่ แขวงเซนต์หลุยส์ จึงรับภารกิจในประเทศสยามในที่สุด

พ.ศ. 2491 บิชอปหลุยส์ โชแรง (Bishop Chorin) บิชอปชาวฝรั่งเศสองค์สุดท้าย ในประเทศไทย ต้อนรับบรรพตจากคณะพระมหาไถ่สู่ประเทศไทยอย่างอบอุ่น คือ บาทหลวงคลาเรนดูฮาร์ท (Clarence Duhart) บาทหลวงกอดเบ๊าท์ (Godbout) บาทหลวงลา รีเวียร์ (La Riviere) และบาทหลวงเอ็ด เคน (Ed, Kane) ในช่วงแรกบรรพตทั้ง 4 พักอยู่ที่ “ไปก็อร์” (Procure) อันเป็นศูนย์กลางของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งในขณะนั้น บาทหลวงส่วนใหญ่ ที่ไปก็อร์ เป็นบรรพตชาวฝรั่งเศส ความรู้ทางด้านภาษาฝรั่งเศสของบาทหลวงกอดเบ๊าท์ จึงเป็นผลดีสำหรับการติดต่อสื่อสารในช่วงแรกนี้มาก พ.ศ. 2492 เมื่อคณะบรรพตเริ่มงานในเขตข้างมิ่งแล้ว มีบาทหลวงมหาไถ่ จากสหรัฐเข้ามาสมทบอีก 2 ท่าน คือ บาทหลวงชาร์ลส์ โกแตนต์ (Charlec Gotan) และจอห์น ไดน์ (Duyn) ทั้ง 2 เรียนภาษาจนคล่องแคล่ว โดยเฉพาะบาทหลวงไดน์ ยังเรียนรู้ภาษาเวียดนามด้วย

ในขณะนั้นจึงมีการจัดตั้งบ้านของคณะในกรุงเทพฯ บิชอปแห่งสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในขณะนั้นคือ บิชอปหลุยส์ โชแรง (Bishop Louis Chorin) ได้ขอให้คณะพระมหาไถ่เปิดวัดคาทอลิก เพื่อให้การอภิบาลแก่ คริสตชนที่เป็นชาวต่างชาติ ที่พูดภาษาอังกฤษในกรุงเทพฯ บาทหลวงกอดเบ๊าท์ (Godbout) เข้ามารับหน้าที่นี้

เมื่อถึงเวลาที่จะต้องขยับขยายงานจำเป็นต้องมีที่ทำการถาวรของคณะขึ้นที่กรุงเทพฯ เพื่อใช้เป็นที่ทำการของคณะนักบวช ทางคณะพระมหาไถ่ในสหรัฐ จึงอนุญาต พร้อมอนุมัติเงินในการจัดซื้อ ที่ดินผืนเล็กๆ ขนาด 4 ไร่ครึ่ง เพื่อสร้างวัดพระมหาไถ่หลังปัจจุบัน ซึ่งในขณะนั้นดูเหมือนว่าจะเพียงพอ บ้านพักขนาดใหญ่สำหรับสมาชิก 15 ท่าน วัดพระมหาไถ่สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2497 โดยจัดสร้างตามสถาปัตยกรรมไทย จึงมีรูปลักษณะคล้ายคลึงกับวัดพุทธ ไม่ว่าจะหลังคา หน้าจั่ว หรือซุ้มประตู จะมีให้เห็นว่าเป็นโบสถ์คาทอลิกก็คงเป็นเพียงทางด้านหน้า เป็นเหตุทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งจากคนไทยเอง และคนต่างชาติด้วย แต่บาทหลวงกอดเบ๊าท์ ก็พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าท่านทำถูกต้อง

ใน พ.ศ. 2500 บาทหลวงกอดเบ๊าท์ได้เชื้อเชิญให้ภคินีคณะพระกุมารเยซูเข้ามาช่วยดูแลโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้น 2 แห่ง โดยเริ่มจากห้องเรียน 4 ห้อง ในเดือนพฤษภาคม จากการกันห้องที่

หอประชุมของวัดสอนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จนใน พ.ศ. 2541 โรงเรียนได้ขยายขึ้นใน ขณะนี้มีนักเรียนถึง 200 คน นักบวชคณะพระมหาไถ่ได้ขออนุญาตเปิดโรงเรียนหลายแห่ง ใน ประเทศไทย ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้¹

5.1 โรงเรียนอนุบาล

เป็นโรงเรียนอนุบาลที่นักบวชคณะพระมหาไถ่ขออนุญาตเปิดขึ้น เพื่อให้ความรู้ แก่เด็กๆ และเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นสูงต่อไป

5.1.1 โรงเรียนอนุบาลพระมารดานิจจานุเคราะห์ หนองคาย

อยู่ที่จังหวัดหนองคาย เป็นโรงเรียนน้องใหม่สุดของคณะฯ อยู่ติดกับบ้านนวก สถาน มีนักเรียนประมาณ 400 คน โรงเรียนแห่งนี้มีส่วนช่วยเหลือคณะในงานของสมาชิก เขต หนองคาย และในการอบรมนวกชนดำเนินงาน โดยภคินีคณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต

5.1.2 โรงเรียนอนุบาลปฐมวัยชุมชนแออัด

นักบวชคณะพระมหาไถ่ ได้ตั้งโรงเรียนอนุบาลปฐมวัยในชุมชนแออัดขึ้น 33 แห่ง ในชุมชนแออัดของเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กที่มีฐานะยากจนได้มี โอกาสเรียนหนังสือเช่นเดียวกับเด็กอื่นๆ ที่มีฐานะดีกว่า

5.2 โรงเรียนสามัญศึกษา

นักบวชคณะพระมหาไถ่ ได้ดำเนินการเปิดโรงเรียนสามัญศึกษาขึ้น 2 แห่ง เป็น โรงเรียนที่ดำเนินการสอนเป็นภาษาไทย 1 แห่ง และภาษาอังกฤษ 1 แห่ง² คือ

5.2.1 โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพฯ

เริ่มจัดตั้งใน พ.ศ. 2500 โดยมี 4 ห้องเรียน และขยายอย่างรวดเร็ว ใน พ.ศ. 2507 โรงเรียนนี้ได้แยกออกเป็น 2 โรงเรียน โรงเรียนหนึ่งยังคงเป็น “โรงเรียนพระมหาไถ่ ศึกษา” สำหรับนักเรียนไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัดพระมหาไถ่ มีจำนวนนักเรียนประมาณ 2,000 คน โรงเรียนนี้เป็นกิจการหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือคณะ ในการทำงานอภิบาลกับคน ยากจน ส่วนอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็คือ “โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา” ซึ่งจัดการศึกษาแบบโรงเรียน นานาชาติ

5.2.2 โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา

ใน พ.ศ. 2535 ได้ย้ายสถานที่จากที่เดิมอยู่ “มีนบุรี” บาทหลวงทอมกริฟฟิต ใช้ชีวิตในปีสุดท้ายของท่านกับงานย้ายโรงเรียนนี้ โรงเรียนแห่งนี้ มีชื่อเสียงระดับแนวหน้า ใน จำนวนโรงเรียนนานาชาติ ทั้งทางด้านวิชาการและจริยธรรม มีนักเรียนจากชาติต่างๆ กว่า 2,000 คน

¹ นิกร พนา. (2543). *โรงเรียนอนุบาลนิจจานุเคราะห์*. หน้า 45-50.

² *โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา*. (2547). *รายงานความก้าวหน้า(เอกสาร)*. ไม่ปรากฏเลขหน้า.

เป็นสถานที่ฝึกหัดภาษาอังกฤษ สำหรับสามเณรที่เตรียมตัวบวชเป็นบาทหลวงด้วย โดยมีบาทหลวง เลโอ เทรวิส บาทหลวง ชูชาติ ศรีวิชัยรัตน์ บาทหลวง ธนู กระทอง และบาทหลวง อภิลิทธิ กฤษราลัมภ์ ประจำอยู่ที่นั่น

5.3 โรงเรียนอาชีวะ

นักบวชคณะพระมหาไถ่ต้องการช่วยเหลือคนพิการ ซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ให้มีโอกาสศึกษาวิชาการในการประกอบอาชีพ เพื่อสามารถนำไปใช้เลี้ยงตนเองได้ รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงได้ขออนุญาตตั้งโรงเรียนขึ้น คือ

5.3.1 โรงเรียนอาชีวะพระมหาไถ่สำหรับคนพิการ

โรงเรียนนี้เปิดสอนนักเรียนที่พิการจากทั่วประเทศ มีนักเรียนประมาณ 200 คน ซึ่งส่วนใหญ่หนึ่งบนรถเข็น พักอยู่ที่โรงเรียน ศึกษาในด้านคอมพิวเตอร์ และงานอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนทั้ง 2 แห่งนี้ เป็นตัวแทนของความรักต่อคนยากจนของคณะพระมหาไถ่ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กพิการ และเป็นโบสถ์ที่พำนักด้วย ธรรมทูตจากวัดพระมหาไถ่กรุงเทพฯ ทำงานอย่างกระตือรือร้นท่ามกลางคนยากจนในสลัมเป็นเวลาหลายปี เจ้าอาวาสปัจจุบัน คือ คุณพ่อไมเออร์ ท่านยังก่อตั้งโรงเรียนวันละบาทในสลัมคลองเตย

5.4 การศึกษาพิเศษ

เป็นการจัดการศึกษาขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะสำหรับคนตาบอด เพื่อให้คนที่ตาบอด สามารถช่วยเหลือตนเองได้บ้าง สามารถประกอบอาชีพได้บ้าง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควร นักบวชคณะพระมหาไถ่จึงได้จัดการศึกษาแบบให้เปล่าแก่คนตาบอดดังนี้

5.4.1 โรงเรียนพระมหาไถ่ สำหรับคนตาบอด

โรงเรียนนี้ก่อตั้งขึ้นที่พญา จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 22482 โดยบาทหลวงเรย์ มอนด์ เบรินัน (Raymond Brennan) ซึ่งเป็นนักบวชคณะพระมหาไถ่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสถานศึกษาสำหรับคนตาบอด โดยมีครูใหญ่เป็นคนตาบอด และนักเรียนทุกคนก็ตาบอด มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าคน

สรุปได้ว่า นับตั้งแต่ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา มีคณะนักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเดินทางเข้ามาในประเทศไทยหลายคณะ โดยให้ความสำคัญต่อการศึกษาอบรม ควบคู่กับการเผยแผ่ศาสนา ได้จัดตั้งโรงเรียนและสถานศึกษา เพื่อการอบรมและให้การศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจทั่วไปโดยไม่เลือกศาสนา หรือชั้นวรรณะ ทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม จนเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไปจากจำนวนนักเรียนและโรงเรียนที่กระจายกันอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย

บทที่ 3

บทบาททางด้านสังคมสงเคราะห์

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาางานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ให้ความหมายไว้ว่า¹ การสังคมสงเคราะห์ หมายถึงศาสตร์และศิลป์ในการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูและพัฒนาบุคคล กลุ่มชน และชุมชน ทั้งที่ประสบและไม่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองในสังคมได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงให้นิยามของการสังคมสงเคราะห์ไว้ดังที่ปรากฏ จากพระราชดำรัสในพิธีเปิดการประชุมการสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2505 ความว่า

การสังคมสงเคราะห์นั้น มีความหมายกว้างขวางมาก กินความถึงการดำเนินการทุกอย่างที่จะช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์หรือ กลุ่มชนที่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นชาติ และผู้ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้ความช่วยเหลือทั้งกายและจิตใจให้ได้มีปัจจัยอันจำเป็นแก่การครองชีพคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและการบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ ได้รับการศึกษาอบรมตามควร ตลอดจนมีความรู้ที่จะนำมาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อความเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคม ...”²

เมื่อคณะนักบวชชายเดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยและพบเห็นสภาพความเป็นอยู่ของคนยากจน คนพิการ คนชรา และผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ ว่า เป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างมาก แม้จะมีหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ทั้งของรัฐบาลและเอกชนดำเนินการอยู่แล้วแต่ก็ยังไม่ทั่วถึง เพราะยังมีบุคคลอีกจำนวนมากที่ยังรอคอยความช่วยเหลือ ด้วยเหตุนี้นักบวชชายคณะต่างๆ จึงดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่ให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นเท่านั้น แต่คณะนักบวชยังสนับสนุนให้ทุกคนรู้จักการช่วยเหลือตนเอง เพื่อเอาชนะความยากลำบาก โดยสอนให้รู้จักการประกอบอาชีพต่างๆ เช่น การเกษตร การทำไร่ ทำสวน การเย็บปักถักร้อย และการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น การสังคมสงเคราะห์ของคณะนักบวชดังกล่าว ทำให้ผู้ได้รับการสงเคราะห์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

¹โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2531). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. หน้า 82.

²แหล่งเดิม. หน้า 82 – 83.

การดำเนินงานของคณะนักบวชชายในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกสามารถแยกพิจารณาเป็นประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

1. คณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่ดำเนินงานด้านการศึกษาสงเคราะห์

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดเหตุการณ์ของโลก เช่น สงครามอินโดจีนสงครามเย็น เป็นต้น ทำให้มีผู้ลี้ภัย ผู้ป่วยด้วยโรคร้ายต่างๆ ผู้ด้อยโอกาส เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ จึงมีคณะนักบวชชายส่วนหนึ่งเห็นความจำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ โดยมีคณะนักบวชที่ดำเนินการช่วยเหลือ ดังนี้

1.1 คณะนักบวชคามิลเลียน

เมื่อ พ.ศ. 2495 คณะนักบวชคามิลเลียนได้รับการทาบทามจากบิชอป เปโตร คาเร็ตโต (Bishop Peter Caletto) ประมุขสังฆมณฑล ราชบุรี ให้มาช่วยทำงานให้กับพระศาสนจักรในประเทศไทย ประจวบกับช่วงเวลานั้น คณะคามิลเลียน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ ถูกรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ขับไล่ออกนอกประเทศ กลุ่มนักบวชคณะคามิลเลียนจากประเทศจีน จึงได้ย้ายไปทำงานที่เกาะฟอร์โมซา (ไต้หวันในปัจจุบัน) กับหมู่เกาะเปสกาโดเรส แต่นักบวชส่วนหนึ่ง ได้ตอบรับคำเชื้อเชิญของพระสังฆราชเปโตรคาเร็ตโต เดินทางมายังประเทศไทย คณะนักบวชคามิลเลียนชุดแรก มาถึงประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2495 ประกอบด้วยพระสงฆ์ 2 องค์ และบราเดอร์อีก 1 ท่าน นักบวชคามิลเลียน ทั้งสามเริ่มเรียนภาษาไทยที่บางนกแขวก และได้รับความช่วยเหลือจากคณะนักบวชซาเลเซียน ในการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในระยะเริ่มต้น จากนั้นจำนวนนักบวชคามิลเลียนก็ได้เริ่มทยอยเข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่มีจำนวนไม่มากนัก จนเวลาผ่านไปถึง พ.ศ. 2519 จึงได้เริ่มมีสมาชิกนักบวชคามิลเลียน ที่เป็นคนไทย โดยเน้นการสงเคราะห์ผู้เจ็บป่วยและผู้ด้อยโอกาสที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นแห่งแรก เพราะเป็นที่ตั้งของชุมชนคาทอลิกของสังฆมณฑลราชบุรี

1.2 คณะนักบวชมหาไถ่

ภารกิจหลักของคณะนักบวชคณะมหาไถ่ คือ งานด้านสังคมสงเคราะห์ เช่น การสงเคราะห์คนยากจน คนพิการ เด็กกำพร้า และผู้ตกเป็นเหยื่อโรคเอดส์ เป็นต้น ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทย รวมทั้งภาคเอกชนจะมีหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์อยู่แล้วก็ตาม โดยเฉพาะหน่วยงานสำคัญที่ดำเนินการโดยรัฐบาล คือ กรมประชาสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือ และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากทั่วประเทศ ส่วนจุดมุ่งหมายของนักบวชคณะพระมหาไถ่ ซึ่งเน้นการสังคมสงเคราะห์แก่คนยากจน คนพิการ

เด็กกำพร้า และผู้ตกเป็นเหยื่อโรคเอดส์ ให้มีความรู้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเน้นการฝึกอาชีพ การเทศน์สอนทางด้านคุณธรรม และจริยธรรม

1.3 คณะสงฆ์ และบราเดอร์แมรีโนลด์

คณะก่อตั้งขึ้น ใน พ.ศ. 2454 โดยยึดแบบอย่างจากคณะมิสซังต่างประเทศ แห่งกรุงปารีส พ.ศ. 2461 คณะแมรีโนลด์ ได้ส่งพระสงฆ์ 4 องค์แรกเข้าไปทำงานทางตอนใต้ของประเทศจีน การทำงานแพร่ธรรมของคณะในเอเชียได้แผ่ขยายไปอย่างรวดเร็วระหว่าง พ.ศ. 2468 – 2473 ทั้งในแมนจูเรีย เกาหลีเหนือ ฮองกง ญี่ปุ่น ฮาวาย และฟิลิปปินส์ จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 สมาชิกของคณะได้รับการต่อต้านจากหลายๆ ประเทศในเอเชีย ที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพล และการยึดครองของญี่ปุ่น ประกอบกับภาวะสงครามที่รุนแรงขึ้น ดังนั้น คณะจึงได้เริ่มเข้าไปทำงานแพร่ธรรมในอเมริกา กลาง อเมริกาใต้ และในแอฟริกาภาคตะวันออก เมื่อสงครามยุติลงสมาชิกของคณะ ได้กลับเข้าไปทำงานต่อในเอเชียอีกครั้งหนึ่งโดยเริ่มที่ประเทศเกาหลีใต้ และได้ในวัน พ.ศ.2513 คณะเข้าไปทำงานในอินโดนีเซีย บังคลาเทศ ชูदान บราซิลและเนปาล¹

พ.ศ. 2523 นักบวชคณะแมรีโนลด์ จึงได้เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยพระสงฆ์ของคณะได้เริ่มเข้ามาทำงานครั้งแรกในค่ายผู้อพยพชาวเขมร (Side 2) ใกล้ชายแดนอรัญประเทศ พ.ศ.2526 ตามคำเชิญของบิชอปบอร์ช ยอดพิมพิสาร ประมุขสังฆมณฑลอุดรธานี คณะเริ่มทำงานในโครงการเกษตรกรรมและปศุสัตว์ที่เขตรวดนักบุญโยแซฟ บ้านถิ่น และเขตรวดอื่นๆ ด้วยในปีเดียวกัน พระคาร์ดินัลไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู ได้อนุญาตให้สมาชิกภราดรหลายคนของคณะเข้ามาทำงานในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้ พ.ศ. 2530 คณะได้รับงานรวมกลุ่มคาทอลิกเกาหลีที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ คณะเริ่มงานในส่วนของผู้อพยพย้ายถิ่นฐาน ซึ่งครอบคลุมทั้งในส่วนของผู้อพยพ ผู้เข้ามาทำงานในเมือง ผู้ทำงานทางทะเล และนักท่องเที่ยว การทำงานในค่ายผู้อพยพได้เริ่มต้นและขยายขอบข่ายมากขึ้นในช่วงเวลานี้ คือ รวมไปถึงการช่วยเหลือผู้อพยพต่างชาติ รวมทั้งชาวไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศด้วย นอกจากนั้น คณะยังได้เริ่มการเอาใจใส่เป็นพิเศษกับกลุ่มผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS² การดำเนินงานของคณะแมรีโนลด์ ในระยะต่อมา นอกจากจะเน้นการสงเคราะห์ที่ผู้ประสบความเดือดร้อนในกรุงเทพฯ และตามค่ายผู้อพยพแล้ว คณะยังได้ขยายงานไปพัฒนา และฟื้นฟูประชาชนในท้องถิ่นชนบทด้วย เช่น ใน พ.ศ. 2536 บาทหลวงของคณะและครอบครัวภราดรได้เริ่มเข้าไปทำงานด้านพัฒนาท้องถิ่นที่สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

¹ สหพันธ์เจ้าคณะนักบวชแห่งประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*. หน้า 155.

² แหล่งเดิม. หน้า 156.

2. บทบาทด้านสังคมสงเคราะห์

นักบวชคณะต่างๆ ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย นอกจากทำการเผยแผ่ศาสนาแล้วยังมีจิตเมตตาช่วยเหลือประชากรในท้องถิ่นทางด้านสังคมสงเคราะห์ให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสามารถในการประกอบอาชีพรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางด้านสุขอนามัยอีกด้วย

2.1 งานด้านการรักษาพยาบาล

นักบวชรุ่นแรกๆ ของคณะคามิลเลียนในประเทศไทยได้เริ่มทำงานตามจิตตารมณ์ของคณะที่โรงพยาบาลเล็กๆ ในอำเภอบ้านโป่ง จ. ราชบุรีโดยได้รับการติดต่อจากพระสังฆราชเปโตร คาเวร์โต (Peter Ealetto) อันเป็นโรงพยาบาลแห่งแรกของคณะคามิลเลียนในเมืองไทยสร้างขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2490 โดยใช้ชื่อโรงพยาบาลว่า “ซานคามิลโล”¹ ซึ่งแต่เดิมเป็นเพียงห้องจ่ายยาและโรงพยาบาลเล็กๆ หรือคลินิก ซึ่งคริสตชนผู้มั่งคั่งของบ้านโป่งได้สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มคริสตชนชาวบ้านโป่ง โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้นักบวชดำเนินกิจการบริหารงาน เพื่อให้บริการต่อชุมชนคริสตจักร ดังนั้นมิชชันนารีคามิลเลียนจึงได้รับงานนี้ต่อและทำการขยายกิจการต่อมา ทั้งตัวอาคาร สถานที่เช่น ปี พ.ศ.2509 ต่อเติมอาคารให้สามารถรับคนไข้ที่เพิ่มจำนวนขึ้น พ.ศ. 2513 สร้างตึกใหม่เพิ่มเติม และได้จัดซื้อเครื่องมือทางการแพทย์ใหม่ๆ ที่ทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้สามารถบริการผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงห้องผ่าตัด ห้องไอซียู ห้องกายภาพ ห้องไอพีดี ห้องคนไข้ เพิ่มจำนวนเตียง ปรับปรุงการให้บริการ จนโรงพยาบาลซานคามิลโลได้เป็นโรงพยาบาลที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนใน อ.บ้านโป่ง และจังหวัดใกล้เคียง

นักบวชคามิลเลียน ยังได้ช่วยเหลือพระศาสนจักรท้องถิ่นในด้านอภิบาลสัตบุรุษ นอกเหนือจากกิจการบริการคนไข้ภายในโรงพยาบาลซานคามิลโลด้วย เช่น ที่วัดคาทอลิกลูกแก วัดท่าหว้า วัดบางตาล นอกจากนี้ ยังมีงานสังคมสงเคราะห์ดูแลคลินิกโรคเรื้อนที่ทำหว้า จังหวัดกาญจนบุรี ให้บริการแก่ผู้ป่วยโรคเรื้อน และโรคผิวหนัง ในจังหวัดแถบนี้ จัดศูนย์โภชนาการสำหรับเด็กยากจน ขยายงานออกไปที่ซอนต้า อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ให้เป็นสถานที่สำหรับรองรับผู้ป่วยโรคเรื้อนที่หายแล้ว และครอบครัวยากจนได้มีโอกาสมีที่ดินทำมาหากินเลี้ยงชีพได้

โรงพยาบาลคามิลเลียน

จากจุดแรกเริ่มที่โรงพยาบาลซานคามิลโล บ้านโป่ง นักบวชคามิลเลียนมิได้หยุดอยู่เพียงแค่นั้น เพราะมีความประสงค์จะขยายการดำเนินงานมาสู่ศูนย์กลางประเทศถึงกรุงเทพฯ ด้วย ดังนั้น ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498 สามปีหลังจากเข้ามาเมืองไทย นักบวช

¹ มูลินีธิดะนักบุญคามิลโลแห่งประเทศไทย. (2536). 4 ศตวรรษแห่งการรับใช้. หน้า 19.

คามิลเลียนก็ได้เริ่มเปิดกิจการใหม่ที่มณฑลนครราชสีมา เป็นคลินิกรับคนไข้ทั่วไป ได้รับความนิยมน้อยอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องขยายขยายให้คลินิกกว้างขวางขึ้น จึงย้ายมาเปิดคลินิกแห่งใหม่ขึ้นที่ ถนนสีลม แต่ก็เป็นการแก้ปัญหาชั่วคราวเท่านั้น ดังนั้น คณะคามิลเลียน จึงจำเป็นต้องหาสถานที่แห่งใหม่ เพื่อจะเปิดเป็นโรงพยาบาลเต็มรูปแบบ จะได้สามารถบริการผู้ป่วยได้มากขึ้น ที่สุดก็ได้ซื้อที่ดินบริเวณซอยทองหล่อ (สุขุมวิท 55) ซึ่งสมัยนั้นยังเป็นเขตชานเมืองมีสภาพเป็นท้องนาที่ไม่มีความเจริญเลย สร้างเป็นโรงพยาบาลขนาดกลางจำนวน 40 เตียง ให้ชื่อว่า “โรงพยาบาลคามิลเลียน” ในพ.ศ. 2503 และได้มีการปรับปรุงโรงพยาบาลแห่งนี้เรื่อยมาเป็นระยะๆ มีการสร้างตึกใหม่แทนตึกเก่า ปรับปรุงส่วนต่างๆ ภายในโรงพยาบาลให้ทันสมัย ชื่ออุปกรณ์ทางการแพทย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนนับได้ว่า เป็นโรงพยาบาลที่ทันสมัยโรงพยาบาลหนึ่งในเมืองหลวงในปัจจุบัน ต่อมาโรงพยาบาลได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจเปิดวิทยาลัยพยาบาลคามิลเลียน เพื่อให้การศึกษา อบรมพยาบาลระดับปริญญา ใน พ.ศ.2532 ¹

โรงพยาบาลของคณะนี้ มิได้มีเพียงการรักษาพยาบาลผู้ป่วยทางร่างกายเท่านั้น แต่มีนักบวช ทั้งคุณพ่อ และบราเดอร์ ผู้มีหน้าที่เฉพาะประจำสำหรับอภิบาลผู้ป่วยด้วย

โรงพยาบาลอัสสัมชัญ ศรีราชา

ปีที่สิบ ในสังคมไทยของนักบวชคามิลเลียน ซึ่งตรงกับกับ พ.ศ. 2505 คณะภราดาเซนต์คาเบรียล ได้เชิญให้นักบวชคามิลเลียนมาเปิดโรงพยาบาลขึ้น ภายในบริเวณโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา เพื่อให้บริการด้านการรักษาพยาบาลสำหรับเด็กนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา และประชาชนในบริเวณใกล้เคียง โดยทางคณะเซนต์คาเบรียล เตรียมสถานที่ไว้ให้คณะคามิลเลียนจึงได้ส่งนักบวชคามิลเลียนรุ่นแรกมาเปิดโรงพยาบาลคามิลเลียนขึ้นภายในโรงเรียนอัสสัมชัญ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2505 ได้รับความช่วยเหลือจากบราเดอร์ โอนอระ (Bro.Onora) อธิการโรงเรียนอัสสัมชัญฯ ในสมัยนั้น โรงพยาบาลที่เปิดขึ้นนี้เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็กมีเตียงผู้ป่วย 25 เตียง

นิคมนักบุญคามิลโล

จากจุดเริ่มต้นที่โรงพยาบาลศรีราชาเอง นักบวชคามิลเลียน ก็ได้ออกไปเยี่ยมเยียนบรรดาผู้ป่วยโรคเรื้อนในบริเวณจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะที่ระยอง เป็นผลให้ในระยะต่อมาคณะได้จัดโครงการรวบรวมบรรดาผู้ป่วยโรคเรื้อนให้มาทำการรักษาร่วมกันอยู่ที่แห่งเดียว โดยเฉพาะที่นิคมนักบุญคามิลโล โคกป๊ีบ ปราจีนบุรี ²

¹ มุลนิธิดคณะนักบุญคามิลโลแห่งประเทศไทย. (2536). 4 ศตวรรษแห่งการรับใช้. หน้า 20.

² มุลนิธิดคณะนักบุญคามิลโลแห่งประเทศไทย. (2536). 4 ศตวรรษแห่งการรับใช้. หน้า 22.

ที่ตั้งของนิคมนี้แรกเริ่มเป็นป่าและได้รับความช่วยเหลือจากทหารอเมริกันซึ่งสมัยนั้นยังอยู่ที่ฐานทัพเรือสัตหีบ และกำลังสร้างถนนสายฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรีอยู่ ทหารเหล่านี้จึงได้นำเครื่องจักรกลหนักเข้ามาช่วยปรับพื้นที่เนินให้ราบเรียบ ทำให้การก่อสร้างต่างๆ ใช้เวลาน้อยลง นิคมแห่งนี้แต่เดิมก็เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็ก เปิดบริการแก่ผู้ป่วยทั่วไป และโรคเรื้อนด้วย ต่อมาภายหลังได้จำกัดการบริการแก่ผู้ป่วยเฉพาะทางโรคเรื้อน และโรคผิวหนังเท่านั้น แต่อย่างไรก็ดีก็ยังมีผู้ป่วยทั่วไป ที่ยากจนมาขอรับบริการเสมอมา

นิคมได้พยายามพัฒนารูปแบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เอาใจใส่รักษาผู้ป่วยโรคเรื้อนอย่างจริงจัง เพื่อให้การรักษาให้ผลดีที่สุด จัดห้องกายภาพ จัดหาเครื่องมือเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพของอวัยวะต่างๆ เช่น แขน ขา เป็นต้น ในด้านความเป็นอยู่ก็พยายามที่จะให้นิคม สามารถเลี้ยงตัวเองให้ได้มากที่สุดเท่าที่ผู้ป่วยสามารถทำได้หรืออย่างน้อยยกรบกวณผู้อื่นน้อยที่สุด ดังนั้น จึงส่งเสริมให้ผู้ป่วยที่ไม่มีบาดแผลหรือผู้ที่หายแล้วได้ทำการเกษตร ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้บริโภคภายในนิคมเอง จัดสร้างสระน้ำขนาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมในเรื่องนี้ นอกจากนี้ก็มีการฝึกอาชีพที่ผู้ป่วยบางคนสามารถทำได้ เช่น แกะสลักไม้ ทอผ้า แต่สำหรับลูกของผู้ป่วยโรคเรื้อนนั่น ก็จัดให้ได้รับการศึกษา ตามความถนัดของแต่ละคน จัดที่อยู่อาศัยแยกต่างหากเป็นสัดส่วนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ ในโอกาสสำคัญก็จัดให้มีกิจกรรมสันทนาการให้ผู้ป่วยด้วย ฯลฯ ดังนั้นนิคมนักบุญคามิลโล จึงเป็นเหมือนหมู่บ้านที่ชุบชีวิตใหม่สำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อนที่หมดหวังในชีวิต¹

2.2 งานสังคมสงเคราะห์

นักบวชที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแผ่ศาสนา แต่ในขณะเดียวกัน นักบวชที่เป็นมิชชันนารียังได้ดำเนินการช่วยเหลือท้องถิ่นที่ไปเผยแผ่ศาสนา ทางด้านสงเคราะห์ผู้ที่เจ็บป่วยและผู้ด้อยโอกาสด้วย

งานสงเคราะห์เด็ก

เด็กจำนวนมากที่อาศัยอยู่ตามชุมชนแออัดทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล และตามจังหวัดขนาดใหญ่หลายแห่งมีอนาคตไม่แน่นอน เพราะมีฐานะยากจนเป็นเด็กด้อยโอกาส นักบวชคณะพระมหาไถ่ จึงให้การสงเคราะห์เด็กเหล่านั้น เพื่อให้มีโอกาสได้เรียนหนังสือ จะได้เป็นคนดี มีคุณภาพที่ยอมรับของสังคมต่อไป ด้วยการตั้งสถานสงเคราะห์เด็กพิทยา และบ้านด้อยโอกาสขึ้นหลายแห่ง ได้แก่

¹ แหล่งเดิม. หน้า 23.

สถานสงเคราะห์เด็กพัทธา (Children's Home Pattaya)

ตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2517 ที่ถนนสุขุมวิท เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี หลังจากนักบวชคณะพระมหาไถ่ ได้รับการติดต่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สหประชาชาติ ให้ช่วยดูแลเด็กกำพร้าชาวกำพูชาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย 2 รุ่น จำนวน 36 คน เป็นเวลา 7 เดือน คณะพระมหาไถ่จึงมอบหมายให้บาทหลวงเรย์มอนด์ เบรินนัน (Raymond Brennan) ดำเนินการช่วยเหลือ นอกจากนี้ท่านยังเห็นสภาพของเด็กๆ ที่ขาดความรักความอบอุ่น และโอกาสที่ดีในการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพประกอบกับมีเด็กถูกทอดทิ้งในเขตเมืองพัทยาที่มีผู้นำมาส่งให้ดูแลอีกด้วย บาทหลวงเรย์มอนด์ เบรินนัน จึงสร้างบ้านพักชั่วคราวสำหรับเด็กขึ้น¹ โดยมีภคินีคณะเซนต์ปอล เดอชาร์ตร มาช่วยดูแลด้านการศึกษาและความเป็นอยู่ของเด็กๆ

บ้านเด็กด้อยโอกาสพระมหาไถ่ (Redemptorist Street Kid Home)

ปัญหาเด็กเร่ร่อนเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งที่ภาครัฐและภาคเอกชนต้องช่วยกันแก้ไข ปัญหา ด้วยเหตุนี้นักบวชคณะพระมหาไถ่จึงตั้งบ้านเด็กด้อยโอกาสขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานแก่ เด็กเร่ร่อน และเด็กด้อยโอกาส โดยจัดที่พักอาศัย อาหาร ให้ความรัก การดูแลอบรม และการศึกษา รวมทั้งช่วยแก้ไขให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรม และการดำรงชีวิตให้เหมือนบุคคลทั่วไปซึ่งประสบผลสำเร็จพอสมควร

งานสงเคราะห์เด็กพิการและปัญญาอ่อน เด็กพิการและปัญญาอ่อนเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องการความอนุเคราะห์ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระดับหนึ่ง และไม่เป็นภาระของผู้อื่นมากเกินไป นักบวชคณะพระมหาไถ่เล็งเห็นความสำคัญนี้ จึงได้ตั้งศูนย์ขึ้นเพื่อสงเคราะห์เด็กเหล่านั้น 2 แห่ง คือ

ศูนย์สงเคราะห์เด็กพิการและปัญญาอ่อนบ้านน้อยสามเหลี่ยม

খনแก่น

ศูนย์นี้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการฟรีแก่เด็กพิการและปัญญาอ่อนที่ยากจน โดยได้รับความร่วมมือจากภคินีคณะธิดาเมตตาธรรมเป็นผู้ดูแล บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กปัญญาอ่อนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ศูนย์สงเคราะห์เด็กพิการและปัญญาอ่อน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ศูนย์นี้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2530 เพื่อสงเคราะห์เด็กพิการทางร่างกายและสติปัญญา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นพวกพิการน้อยสามารถช่วยเหลือ

¹ ประวัติมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพัทธา. (2546). ใน 100 วัน คุณพ่อเรย์มอนด์ แอลสัน เบรินนัน. หน้า 35.

ตนเองได้บ้าง จึงให้ญาติหรือเจ้าหน้าที่รับส่งระหว่างบ้านกับศูนย์สงเคราะห์ฯ ประเภทที่ 2 พักการมาก ไม่สามารถดูแลตนเองได้ จึงให้พักอยู่ที่ศูนย์ฯ ไม่ต้องกลับบ้าน

ศูนย์คามิลโลโซเชียลเซ็นเตอร์ เชียงราย (Camilian Social Center Chiangrai)

คณะนักบวชคามิลเลียน ได้ก่อตั้งสถานที่ดูแลเด็กชาวเขา แต่เดิมเริ่มกิจการศูนย์เด็กที่หมู่บ้านศรีวิเชียร ซึ่งมีลักษณะงานเป็นการช่วยเหลือเด็กภายในหมู่บ้าน ซึ่งมาจากครอบครัวที่ยากจนและครอบครัวที่เคยเป็นโรคเรื้อน เด็กชาวเขาเหล่านี้ไม่มีโอกาสไปโรงเรียนและถูกทอดทิ้ง เนื่องจากขณะนั้นไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้านและไม่มีครูสอน การที่บรรดาเด็กชาวเขาไม่รู้หนังสือนั้น นำไปสู่ความเสียเปรียบต่างๆ เช่น ได้รับค่าจ้างแรงงานเป็นเงินเพียงเล็กน้อย ดังนั้นคณะนักบวช จึงให้ความช่วยเหลือ โดยรับเด็กชาวเขาเหล่านั้นมาดูแล ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536 ก็เริ่มรับเด็กชาวเขาเข้ามาพักในศูนย์จำนวน 30 คน ส่วนการเปิดศูนย์อย่างเป็นทางการนั้นมีขึ้นในวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537

2.3 งานส่งเสริมการประกอบอาชีพ

คณะพระมหาไถ่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความช่วยเหลือเด็กๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ไม่มีทุนและโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป ส่วนใหญ่ต้องออกมาช่วยพ่อแม่ทำไร่ไถนา ในขณะที่เดียวกันนักบวชคณะนี้ยังมีความประสงค์ที่จะช่วยเหลือผู้ใหญ่บางคนที่ย่างงานให้มีงานทำและรู้จักวิธีการออม เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว จึงทำให้เกิดศูนย์ฝึกอบรมต่างๆ ดังนี้

ศูนย์อบรมวิชาชีพพระยะสัน คณะพระมหาไถ่ได้จัดหลักสูตรอบรมขึ้นหลายแห่ง เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้ารับการอบรม เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป โดยมีศูนย์ต่างๆ ดังนี้

ศูนย์ฝึกอบรมอาชีพชนบท อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2527 ช่วยดูแลและสอนให้เยาวชน ซึ่งส่วนใหญ่ยากจนและไม่มีทุนทรัพย์ได้เรียนเย็บปักถักร้อย ฝึกหัดงานประดิษฐ์ต่างๆ ตามความสามารถ

ศูนย์สังคมพัฒนา มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ชาวบ้านที่ยากจนมีทั้งหมด 4 แห่ง คือ ที่หมู่บ้านโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บ้านท่าบ่อ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย บ้านห้วยเล็บมือ อำเภอหนองคาย บ้านห้วยเขมม อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีเจ้าหน้าที่ของศูนย์เป็นผู้ติดต่อประสานงาน ติดตามประเมินผลงานของศูนย์สังคมพัฒนางานที่ศูนย์ได้ทำ เช่น

ธนาคารข้าว ทุกๆ ปี หลังจากที่ชาวนาเก็บเกี่ยวข้าวเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านจะนำข้าวเปลือกส่วนหนึ่งมาขายให้นักบวชคณะพระมหาไถ่ ซึ่งนักบวชจะแบ่งข้าวออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรกเก็บไว้ให้ชาวาคคนนั้นใช้รับประทานตลอดปี ส่วนที่สอง จะเก็บไว้ที่โรงเก็บข้าว โดยมีจุดประสงค์ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ยากจน และเพื่อช่วยชาวาคาที่ได้ผลผลิตน้อย

ธนาคารโคและกระบือ นักบวชคณะพระมหาไถ่จะซื้อโคและกระบือ เพื่อให้ชาวาคา ยืมไป ไถนา ครอบครว้ละ 1 คู่ ตัวผู้กับตัวเมีย เมื่อตัวเมียออกลูกๆ จะเป็นของผู้เลี้ยง หลังจากชาวาคาเลี้ยงโคและกระบือได้ 2 – 3 ปี และมีลูก 2 – 3 ตัวแล้ว ต้องคืนพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์ เพื่อให้ครอบครว้อื่นๆ ยืมไปเลี้ยงต่อไป

2.4 งานสงเคราะห์ชาวาคา

นักบวชคณะพระมหาไถ่ได้เดินทางไปยังหมู่บ้านชาวาคาที่อยู่บนดอยพม่า ชาวาคาต้องการเรียนหนังสือ และเทคนิคการเกษตรเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาหมู่บ้านของตนในภายหลัง แต่ไม่มีที่พักในตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์เผยแพร่ศาสนาและความรู้ด้านวิชาการ

ศูนย์คณะพระมหาไถ่ถาวร พ.ศ.2535 นักบวชคณะพระมหาไถ่ได้ซื้อที่ดินประมาณ 210 ไร่ ที่หมู่บ้านวังตาว ตำบลถ้ำทอง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ดำเนินการช่วยเหลือเด็กชาวาคาโดยให้ที่พัก อุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ของใช้ ให้ไปเรียนหนังสือตามโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดน่านโดยออกค่าเล่าเรียนให้ด้วย และยังสอนให้เด็กรู้จักวิธีการปลูกผักสวนครัว เพาะเห็ดเลี้ยงปลา และเลี้ยงเป็ดเพื่อใช้เป็นอาหารอีกด้วย นักบวชคณะพระมหาไถ่จึงได้ตั้งศูนย์ของคณะที่บ้านแม่แจ่ม อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ.2540¹ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ในการเผยแพร่ศาสนาของคณะพระมหาไถ่และให้ความรู้แก่ชาวาคา

ศูนย์พำนัก

คณะได้จัดสร้างที่พักสำหรับผู้ป่วย เป็นที่ปฏิบัติงานของผู้พยาบาล เป็นศูนย์แพร่ธรรม เป็นสถานสงเคราะห์และพัฒนาสังคมสำหรับชาวาคาที่มาขอความช่วยเหลือ เป็นครั้งคราว เป็นสถานที่ติดต่อสำหรับผู้อพยพที่ลี้ภัยไปตามที่ต่างๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อยู่ที่ถนนโสดนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเรียกศูนย์นี้ว่า ศูนย์มหาไถ่ผู้ไถ่คาทอลิก (The Holy Redeemer Hmong Catholic Center)

2.5 งานสงเคราะห์ในชุมชนแออัด

ในกรุงเทพมหานครมีชุมชนแออัดหลายแห่ง ซึ่งเต็มไปด้วยปัญหาหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาเสพติด ปัญหาผู้ใหญ่ติดยาเสพติด และกัญชา ปัญหาเด็กติดกาา และทินเนอร์ ปัญหา

¹ ประวัติศูนย์มหาไถ่ผู้ไถ่คาทอลิก. (2543). ใน 25 ปี ศูนย์ผู้ไถ่. หน้า 49-50.

โรคติดต่อร้ายแรงและปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น เพื่อบรรเทาปัญหาต่างๆ เหล่านี้ นักบวชคณะพระมหาไถ่จึงได้ตั้งมูลนิธิส่งเสริมพัฒนาบุคคลขึ้น มีจุดประสงค์เพื่อทำงานช่วยเหลือคนยากจนในชุมชนแออัด ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ดังนี้

มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล (The Human Development Foundation)

เริ่มงานเผยแผ่ศาสนาและช่วยเหลือคนยากจนในชุมชนแออัดคลองเตย ซึ่งเป็นชุมชนแออัดที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร โดยเริ่มจากการตั้งศูนย์เด็กเล็กในรูปของโรงเรียนวันละบาท เพื่อให้เด็กคาทอลิกที่พ่อแม่ไปทำงานที่โรงฆ่าสัตว์ในบริเวณนั้น ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ และนอกจากนั้นทางมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคลได้ชักชวนให้ชาวชุมชนร่วมมือกันจัดทำโครงการต่างๆ ขึ้น เช่น

1. โครงการด้านการศึกษา เนื่องจากเด็กยากจนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ เพราะฐานะทางบ้านไม่อำนวย มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคลจึงเปิดโรงเรียนอนุบาลศูนย์เด็กปฐมวัยชุมชนแออัดขึ้น
2. โครงการกีฬา มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคลได้ช่วยให้เด็กได้มีโอกาสเล่นกีฬาอย่างปลอดภัย โดยจัดชุดกีฬา อุปกรณ์กีฬา และครูเพื่อฝึกสอนการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ อย่างถูกวิธี เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ฟุตซอล และวอลเลย์บอล พร้อมทั้งจัดการแข่งขันกีฬาประเภทนั้นๆ ด้วย การส่งเสริมการเล่นกีฬา ทำให้เด็กๆ ในชุมชนแออัดใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แทนการมั่วสุมกันกระทำในสิ่งที่ไม่ดี เช่น เสพยาเสพติด เป็นต้น
3. โครงการด้านสังคมสงเคราะห์ มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล ได้เปิดศูนย์เมอร์ซี่ (Mercy Center) ให้เป็นบ้านสำหรับเด็กเร่ร่อนและเด็กที่ขายบริการทางเพศในกรุงเทพฯ และได้เปิดรับเด็กชายและหญิงที่มาจากครอบครัวแตกแยก เด็กที่พ่อแม่ติดยา หรือถูกทำร้ายร่างกาย และล่องละเมิดทางเพศ เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่ทำผิดกฎหมาย ถูกตำรวจจับ รวมทั้งเด็กที่พ่อแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์¹
4. โครงการสุขภาพอนามัย เป็นสถานที่ช่วยเหลือบำบัดผู้ที่ติดยาเสพติด และผู้ที่ติดเชื้อโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV/AIDS) รวมทั้งดูแลผู้ติดเชื้อในระยะสุดท้ายทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก พร้อมทั้งมีการเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ติดเชื้อและคนในชุมชน ในเรื่องการรักษาพยาบาล การป้องกันและการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อ
5. โครงการเพื่อพัฒนาชุมชนฝึกอาชีพแก่คนยากจนในชุมชนแออัด โดยฝึกสอนงานหัตถกรรมแก่แม่บ้านเพื่อเริ่มรายได้ เช่น การนำเศษผ้ามาต่อกัน (Patches) เป็นผ้าเช็ดเท้า

¹ วิรัช อมรวัฒนา. (2541). รอยจารึก 5 ทศวรรษคณะพระมหาไถ่ในประเทศไทย. หน้า 129.

ผ้าห่มและผ้าคลุมเตียง เป็นต้น¹

2.6 งานสงเคราะห์คนป่วยโรคเรื้อนและโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง

งานสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อน และภูมิคุ้มกันบกพร่อง คือเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของนักบวชคณะพระมหาไถ่ เพราะคณะเล็งเห็นว่าผู้ป่วยเหล่านั้นต้องการความช่วยเหลือด้านการรักษาพยาบาล คำแนะนำในการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยและผู้ใกล้ชิด รวมทั้งกำลังใจที่จะช่วยให้พวกเขาต่อสู้กับโรคร้ายต่อไปจนถึงที่สุด จึงมีการตั้งหน่วยงานขึ้นหลายแห่ง ดังนี้

ศูนย์พยาบาลบ้านน้อยสามเหลี่ยม จังหวัดขอนแก่น ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการฟรีแก่ผู้ป่วยโรคเรื้อน แบ่งเป็นสถานพยาบาลคลินิกนิรมล รักษาผู้ป่วยโรคเรื้อนฟรี สถานสงเคราะห์คนชราที่ป่วยเป็นโรคเรื้อน ซึ่งสถานสงเคราะห์ จะให้บริการเรื่องที่พัก อาหาร เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรคฟรีจนสิ้นชีวิต คลินิกเคลื่อนที่เป็นรถพยาบาลที่นำแพทย์ไปรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อนตามหมู่บ้านต่างๆ เดือนละ 1 ครั้ง

ศูนย์ให้คำปรึกษาเรื่องโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (เอดส์) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คำปรึกษา ให้การอบรมและประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่ต้องการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวที่เป็นเอดส์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งหมด 4 แห่ง คือ

1. บ้านพักใจ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2535 เพื่อให้บริการแก่ครอบครัวที่เป็นเอดส์ในเขตจังหวัดอุดรธานี โดยจัดอบรมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม และฝึกอาชีพอบรมอาชีพ ให้ทุนประกอบอาชีพ ให้ทุนการศึกษาแก่นุตรธิดา และช่วยเหลือการทำศพ
2. บ้านพักใจ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2538 ให้บริการแก่ครอบครัวที่เป็นเอดส์ในเขตจังหวัดเลยประมาณ 250 ครอบครัว ลักษณะการให้บริการเหมือนบ้านพักใจ จังหวัดอุดรธานี
3. บ้านพักใจ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ตั้งขึ้นใน พ.ศ.2535 ดำเนินงานเกี่ยวกับการอบรม และการณรงค์ให้ผู้ป่วยเอดส์เข้าใจถึงการปฏิบัติในสังคม การป้องกันโรคเอดส์สำหรับคนที่ยังไม่เป็น
4. บ้านนิจจานุเคราะห์ ตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2540 ที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ดำเนินการดูแลผู้ป่วยเอดส์ ในเรื่องที่อยู่อาศัย ยาต้านโรคเอดส์ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม พาไปพบแพทย์ และฉาปนกิจศพให้ตามศาสนาที่ผู้ป่วยนับถือ

¹ มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล. (2547). (ออนไลน์).

ศูนย์ช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอดส์ จังหวัดระยอง (Calmillian Social Center)

ศูนย์นี้อยู่ภายใต้การดูแลของคณะนักบวชคามิลเลียน สำหรับเด็กกำพร้าที่ติดเชื้อเอดส์ มีนายแพทย์ดำรง บุญเย็น อธิบดีควบคุมโรคติดต่อเป็นประธานในพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2539 เริ่มแรกมีอาคารสองหลัง คือ เป็นอาคารผู้ป่วยระยะสุดท้าย (Palliative Care Unit) หนึ่งหลัง และอาคารแม่และเด็กหนึ่งหลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดี สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้และเสริมสร้างสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงเมื่อเติบโตจะได้เป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคม

คณะคามิลเลียน มิได้จำกัดกิจการของคณะอยู่เพียงแค่ง่ายในสาขาของคณะเท่านั้น แต่ได้ออกไปทำกิจกรรมสังคมสงเคราะห์ช่วยเหลือสังคมภายนอกอยู่เป็นประจำเสมอมาได้แก่ การดูแลชาวบ้านที่เป็นโรคเรื้อรังที่หมู่บ้านศรีวิเชียร ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงราย จัดบริการเรื่องยารักษาโรคเรื้อรังให้ จัดหาที่ดินสำหรับทำมาหากิน สร้างโรงเรียนประจำหมู่บ้าน สร้างวัด สร้างฝายน้ำ-บ่อน้ำ สำหรับหมู่บ้าน ร่วมมือกับสถานสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคจิตที่ถัญญะบุรี รั้งสัตบุรุษธานี ด้วยการส่งนักบวชไป ช่วยอาบน้ำ ตัดผม รักษาโรคผิวหนัง เป็นประจำ ช่วยสนับสนุนเรื่องยา จัดหาเสื้อผ้าสำหรับเปลี่ยนให้กับผู้รับการสงเคราะห์ทุกเดือน จัดสร้างบ่อน้ำบาดาลสำหรับใช้ ภายในสถานสงเคราะห์มีน้ำสะอาดให้ผู้รับการสงเคราะห์ใช้จัดกิจกรรมสันตนาการสำหรับผู้รับการสงเคราะห์ในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ ปีใหม่ ฯลฯ

โครงการบ้านซาร์เนลลี (Sanelli House Project)

ศูนย์นี้เป็นศูนย์ช่วยเหลือผู้ป่วยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะปัญหาใหญ่ของสังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัญหาโรคเอดส์ ซึ่งเป็นโรคที่สังคมรังเกียจ ผู้ป่วยเอดส์หลายคนถูกขับไล่ให้ออกไปปลูกกระทือบอยู่นอกหมู่บ้าน บางคนถูกพี่น้องไล่ไม่ให้อยู่ร่วมชายคาบ้าน ต้องปลูกเพิงอาศัยอยู่นอกตัวบ้าน เพื่อรอความตาย ในกลุ่มผู้ป่วย สามีมักจะเสียชีวิตก่อนภรรยาและทิ้งเด็กให้เผชิญชะตากรรมเพียงลำพัง เด็กที่พ่อแม่เสียชีวิตจากโรคเอดส์จะกลายเป็นที่รังเกียจของเพื่อนๆ และครู จนไม่สามารถเรียนต่อได้ ส่วนผู้ที่มิงานทำก็จะถูกไล่ออกงาน ผู้ป่วยเหล่านี้ อ่อนแอเกินกว่าจะทำงานหนักในโรงงานหรือไร่นาได้ นักบวชคณะพระมหาไถ่จึงได้จัดโครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยโรคเอดส์¹ ขึ้นหลายแห่ง แต่ละแห่งจะมีชื่อเรียกต่างๆ กัน ดังนี้

1. บ้านแม่พระอุปถัมภ์ เป็นบ้านพักของเด็กผู้หญิงกำพร้า บิดามารดาเสียชีวิตจากโรคเอดส์ แต่เด็กไม่เป็นเอดส์ บ้านนี้สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2541 ที่ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง

¹ ออัสติน ตะวัน. (2547, ตุลาคม). บ้านซาร์เนลลีที่พักพิงสุดท้ายของชีวิตน้อยๆ. *อุดมศาสตร์*.

จังหวัดหนองคาย

2. บ้านชาร์เนลลี่ เป็นบ้านสำหรับเด็กชายที่ติดเชื้อภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV) จากบิดามารดาโดยเฉพาะสร้างขึ้นใน พ.ศ. 2542 ที่หมู่บ้านคอนหวาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3. บ้านเซนต์แพทริก เป็นบ้านสำหรับเด็กชายที่ไม่ติดเชื้อภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV) สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2544 ที่หมู่บ้านไผ่สีทอง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

4. บ้านเฮอร์วาร์ด เป็นบ้านพักฟื้นหรือเรือนพยาบาลเล็กๆ สำหรับเด็กโตที่ติดเชื้อภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV) และมีโรคแทรกซ้อน เช่นวัณโรค หรืออีสุกอีใส สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2546 ที่หมู่บ้านไผ่สีทอง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

คณะสงฆ์และบราเดอร์อเมริกันเป็นอีกคณะหนึ่งที่อยู่ช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยให้การช่วยเหลือในเบื้องต้น และให้ความรู้ในการดูแลตนเอง กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคายและจังหวัดเลย ปัจจุบันความช่วยเหลือดังกล่าวบางส่วนได้มอบให้สภาสังฆราชแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการ

2.7 งานสงเคราะห์คนชรา

ประสบการณ์จากวันเวลาที่ผ่านไปทำให้คณะคามิลเลียนได้เรียนรู้ถึงความต้องการของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อย่างรวดเร็วตลอดเวลา โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษสุดท้ายนี้ ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้เกิดช่องว่างด้านหนึ่งในครอบครัวจำนวนมีไม่น้อย นั่นก็คือช่องว่างระหว่างผู้สูงอายุและลูกหลาน ที่ถูกบีบคั้นด้วยภาวะเศรษฐกิจ ให้ต้องอุทิศเวลาให้กับการทำงานจนไม่มีเวลาว่างที่จะอุทิศตัวเองดูแลผู้สูงอายุเหล่านั้น คณะคามิลเลียนเล็งเห็นถึงความต้องการด้านนี้ของสังคม จึงได้จัดตั้งบ้านพักผู้สูงอายุ ดังนี้

บ้านพักผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม (Camillian Sampran) ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2532 โดยปรับปรุงบ้านแถวเล็กเก่าที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และสร้างตึกใหม่เพิ่มเติมอีก 2 หลัง เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ปัจจุบันบ้านพักผู้สูงอายุสามารถรองรับผู้สูงอายุได้ทั้งสิ้น 150 เตียง มีอาคารทั้งหมด 5 หลัง มีผู้สูงอายุในความดูแลทั้งสิ้น 140 คน ทั้งชายและหญิงโดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลทุกแผนกจำนวนทั้งสิ้น 80 คน

บ้านพักผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ จังหวัดจันทบุรี (Camillian Social Center Chanthaburi) เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ปีที่เปิดดำเนินการเป็นปีผู้สูงอายุ และเป็นปีที่ 7 ของการให้บริการดูแลรับใช้สังคมและชุมชนตาม

เจตนาารมณของผู้ก่อตั้งคณะ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุตลอด 24 ชั่วโมง และพร้อมกับการนำผู้สูงอายุออกกำลังกายอย่างถูกวิธี อาหารถูกหลักโภชนาการ

บ้านพักผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ จังหวัดปราชินบุรี (Camillian Social Center Prajenburi) แต่เดิมคณะนักบวชคามิลเลียน เปิดเป็นศูนย์ให้ความช่วยเหลือและดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน ใน พ.ศ. 2508 แต่ต่อมาผู้ป่วยโรคเรื้อนลดน้อยลงมาก เพราะความก้าวหน้าทางการแพทย์ จึงสามารถควบคุมโรคเรื้อนได้ แต่ยังมีกลุ่มคนไข้ที่ต้องการเฝ้าดูแลรักษาบาดแผลอยู่ จนถึง พ.ศ. 2544 สถานพักฟื้นโรคเรื้อน โคกวัด ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น คามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ ปราชินบุรี ให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากไร้ถูกทอดทิ้ง ปัจจุบันมีผู้ป่วยที่ได้รับการสงเคราะห์จำนวน 750 คน และเกือบร้อยละ 90 เป็นวัยสูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

2.8 งานสงเคราะห์แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานอพยพย้ายถิ่น

นับแต่ พ.ศ. 2530 ที่เป็นช่วงเวลาของการเคลื่อนย้ายของแรงงานชาวพม่า เขมร และลาว ที่เดินทางเข้ามาหางานทำให้ประเทศไทยโดยได้รับอนุญาตจากรัฐบาล ตลอดจนแรงงานทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย คณะสงฆ์ และบราเดอร์แมรีโนลล์ เปิดบ้านที่ชื่อว่า เอื้ออารี บริเวณสะพานใหม่ เขตดอนเมืองให้เป็นที่พัก สามารถพักได้ไม่เกิน 1 สัปดาห์ มีอาหารให้ 2 มื้อ คือ มื้อเช้าและเย็น ส่วนกลางวันต้องหามาเอง ต่อมาการดำเนินงานได้ขยายไปยังต่างจังหวัดที่มีคนต่างด้าวทำงานอยู่เช่น อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เพราะมีคนต่างด้าวมาก และมีเงินอุดหนุนช่วยเหลือ จากสภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย¹

2.9 งานสงเคราะห์ผู้เดินทางทางทะเล

ปัจจุบันมีแรงงานต่างประเทศที่เป็นลูกเรือสินค้าเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น คนเหล่านี้จะต้องเข้ามาพร้อมเรือสินค้าที่จอดพักเป็นเวลาหลายวัน คณะสงฆ์ และบราเดอร์แมรีโนลล์ จึงเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือ เช่น การติดต่อกับครอบครัว การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นต้น โดยเริ่มการทำงานที่ท่าเรือกรุงเทพฯ (ท่าเรือคลองเตย) เป็นแห่งแรก ใน พ.ศ. 2534 ต่อมาได้ขยายงานไปที่ท่าเรือศรีราชา จังหวัดชลบุรี ท่าเรือสงขลา จังหวัดสงขลา ท่าเรือภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ งบประมาณบางส่วนได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนการเดินเรือ นอกจากนี้ ในภายหลังได้ขยายการดำเนินงานไปให้ความช่วยเหลือแก่ลูกเรือประมงของพม่า และกัมพูชา หลังจากเกิดเหตุการณ์พายุเกย์ในภาคใต้ของประเทศไทย

¹คุณพ่อพิบูลย์ พิสิฐนนทชัย. (2550, 6 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาติ พิณรุักษ์ ที่สภาสังฆราชแห่งประเทศไทย จังหวัดกรุงเทพมหานคร.

บทที่ 4

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการศึกษาและด้านสังคมสงเคราะห์

การดำเนินงานของนักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่ได้นำเสนอมาแล้วก่อนหน้านี้คงจะเห็นได้ว่า มีการพัฒนาที่ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ถ้าวิเคราะห์ในภาพรวมของการทำงานทั้งหมดแล้ว อาจกล่าวได้ว่าในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคที่งานของคณะนักบวชชายได้เริ่มต้นของการวางรากฐานที่มั่นคง ปราศจากแรงกดดันจากฝ่ายต่างๆ จึงทำให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น และภายหลังเมื่อเปลี่ยนเป็นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา งานด้านการเผยแผ่ศาสนาของคณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้ขยายตัวออกไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย โดยสามารถดูแลได้จากจำนวนวัดคาทอลิกที่สังกัดอัครสังฆมณฑลต่างๆ มีจำนวนถึง 570 แห่ง นอกจากนี้การดำเนินงานทางด้านการศึกษาที่ได้รับความนิยมในระดับสูงอีกด้วย ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการทุ่มเท และการวางรากฐานที่ดีของนักบวชในทุกยุคทุกสมัย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อมูล เพื่อให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการศึกษาและด้านสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนกล่าวถึงปัจจัยที่มีส่วนช่วยสนับสนุนความสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. ด้านการศึกษา

การศึกษาคาทอลิก คือ การสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งด้านร่างกายและวิญญาณ ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต เป็นคนดีมีคุณธรรม มีระเบียบวินัยและคุณภาพ รู้จักพึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักทำประโยชน์เพื่อสังคม ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา

ก่อน พ.ศ. 2502 โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยดำเนินกิจการไปในทิศทางที่แต่ละโรงเรียนเห็นว่าเหมาะสม ไม่มีการรวมตัวกันเพื่อความเป็นปึกแผ่น ไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก โรงเรียนคาทอลิกจึงมีคุณภาพหลากหลายแตกต่างกัน ต่อมาในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2502 สมเด็จพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย เห็นสมควรที่จะจัดให้โรงเรียนคาทอลิกรวมตัวกันขึ้นเป็นรูปองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะ ประสบการณ์ และมีนโยบายร่วมกัน จึงมีมติให้จัดตั้ง “คณะกรรมการคาทอลิกแห่งประเทศไทย” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย” เป็นองค์กรกลาง คอยให้คำแนะนำ ประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนคาทอลิก และสถาบันการศึกษาคาทอลิกที่เป็นสมาชิก สร้างความสามัคคี และ

เสถียรภาพ ช่วยพัฒนาคุณภาพและช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 ถึง พ.ศ. 2544 จำนวนโรงเรียนคาทอลิกได้เพิ่มขึ้นจาก 242 โรงเรียน เป็น 304 โรงเรียน จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 269,751 คน เป็น 443,784 คน¹ แสดงให้เห็นว่า ระบบการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยมาโดยตลอด มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนครบวงจร ตั้งแต่ระดับ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา แต่ละโรงเรียนหรือสถาบันมีอุดมการณ์และปรัชญาการศึกษาตามจิตตารมณ์ของผู้ก่อตั้ง

ในด้านสังคมสงเคราะห์โรงเรียนคาทอลิก มีนโยบายช่วยเหลือและอุปถัมภ์เด็กยากไร้ โดยให้ทุนการศึกษา หรือเสียค่าเล่าเรียนเล็กน้อย โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียนมีเด็กจำพวกนี้อยู่ไม่มากก็น้อย แต่ไม่ปรากฏเป็นข่าว โรงเรียนคาทอลิกที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง ถูกสังคมเข้าใจว่าเป็นโรงเรียนสำหรับคนรวย คนจนไม่มีสิทธิ์เรียน แต่ในความเป็นจริงโรงเรียนเหล่านี้ ให้ทุนการศึกษา แก่นักเรียนยากไร้ ปีละหลายแสนบาทหรือหลายล้านบาท โดยไม่ประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปทราบเพราะถือคติว่า ทำเพื่อพระเจ้า ในขณะที่เดียวกันทั้งสังคมมณฑลและคณะนักบวช มีโรงเรียนสำหรับสอนเด็กพิการ เด็กเร่ร่อน เด็กด้อยโอกาส และสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าหลายแห่ง เพื่อสงเคราะห์เด็กเหล่านี้ โดยเป็นการให้เปล่า ไม่จำกัดเพศและศาสนา โครงการประเภทนี้ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

พันธกิจของสถาบันการศึกษาคาทอลิก

สถาบันการศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยกลุ่มชนที่เป็นนักเรียน นักวิชาการ และครู สำหรับเขาเหล่านี้มีมิติทางด้านความเชื่อ และความคิดทางด้านจิตวิญญาณเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก นั่นก็คือเป็นพยานต่อคุณค่าตามหลักของศาสนา นอกจากนี้สถาบันการศึกษาคาทอลิกเป็นสถานที่ที่มีความจริง ความซื่อสัตย์สุจริต ความรักต่อการแสวงหาความรู้ และการพัฒนาความเข้าใจในโลกนั้น มีค่ามากกว่าแรงกดดันที่จะแสวงหากำไรมากกว่าความสำเร็จ (Expediency) และการประพฤติปฏิบัติต่อมนุษยชาติอย่างสัตถุในการบริหารและผลพลอยได้ทางวัตถุ

สถาบันการศึกษาคาทอลิกมีปรัชญาการศึกษาที่สนับสนุนความหลากหลายทางด้านความคิดและข้อคิดเห็นที่มีรากฐานจากความจริง ความถูกต้อง ซึ่งจะเห็นได้จากสัตยาบันที่ว่า “จะเป็นแสงสว่างส่องนำผู้คนไปสู่จุดดำเนินความรู้และชีวิต”

ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาคาทอลิก ก็มีความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะยอมรับ ชี้นำ และพัฒนาผู้คนที่มีความเชื่อแตกต่างกันตามวัฒนธรรมในแต่ละสังคมและการนำผู้คนให้มีความเข้าใจดีต่อระบบความเชื่อเหล่านั้น ขณะเดียวกันก็เสนอคุณค่าทางศาสนาคาทอลิก ให้แก่

¹ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2548). 336 ปี การศึกษาคาทอลิกไทย. หน้า 1.

คนในศาสนาอื่นด้วย และในฐานะกลุ่มชนคาทอลิกก็ไม่ควรที่จะแยกตัวเองให้อยู่แต่ในเฉพาะกลุ่มของตนเท่านั้น แต่ยอมรับความรู้ในด้านต่างๆ ให้ความรู้จริง ดังนั้น ความหลากหลายจึงเป็นมาตรฐานของสถาบันการศึกษาคาทอลิก

สถาบันการศึกษาคาทอลิกรู้สึกในด้านสร้างสรรค์ว่า การศึกษาเน้นการสร้างผู้นำ ซึ่งเป็นคุณภาพที่ใคร ๆ ปรารถนา การศึกษาเป็นพันธกิจแห่งความหวังของโลก ดังนั้น สถาบันการศึกษาคาทอลิก มีหน้าที่ที่สำคัญในการประกาศธรรมชาตินี้ของความหวังนี้ และต้องการมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อที่จะรับใช้สังคมด้วยการสอนสิ่งที่เป็นปัจจุบัน และการวิจัย มีจิตสำนึกที่ยิ่งใหญ่ต่อความรับผิดชอบทางวิชาการ (Academic accountability) มีมาตรการที่จะกำหนด “คุณภาพ” ด้วยการเสาะหาข้อมูลต่างๆ และการเสวนา นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมความคิดทางด้านสันติภาพความกลมเกลียว และความปรารถนาดีต่อทุกคนอย่างสม่ำเสมอ และอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้สันติภาพนี้อยู่ในความคิดและการกระทำของเด็กนักเรียน

วิสัยทัศน์บุคคลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ตามหลักคริสตธรรม (Learning Persons, Loving and Caring Community, Reaching for Human Excellence, according to Christian Principles)

ผู้บริหาร ครู นักเรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แต่ละคนเป็นผู้ใฝ่รู้ แสวงหาความคิดใหม่ๆ ตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด และพัฒนาปรับปรุงความรู้ และการปฏิบัติของตนอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหาร ครู นักเรียน พุดคุยต่อกันในบรรยากาศของความไว้วางใจและโลกทัศน์ที่เปิดกว้าง มีการแบ่งปันความรู้ และการแก้ปัญหาพร้อมกัน สิ่งสำคัญ คือ การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งที่สุดเป็นการค้นพบสัจธรรมของชีวิต บุคคลแห่งการเรียนรู้แสวงหาความจริงของชีวิต อาศัยการไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ

โรงเรียน คือ กลุ่มบุคคลที่ผูกพันกันด้วยความคิดและอุดมคติ ชุมชนโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และนักเรียน สะท้อนความเป็นประชากรของพระเจ้าโดยการปฏิบัติ “บัญญัติแห่งความรัก” ให้ความเคารพ ความเอาใจใส่ เอื้ออาทร ต่อความต้องการของกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอ

การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์เป็นเรื่องของคุณธรรม ความรู้ และการหล่อหลอมบุคคลอย่างเป็นองค์รวม ในมิติบุคคล ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ หมายถึง มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านจิต วิญญาณ สติปัญญา อารมณ์ และร่างกาย ในมิติสังคม ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ หมายถึง มนุษย์ที่รับผิดชอบต่อทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เสียสละ และอุทิศตนเพื่อส่วนรวม กล่าวคือเป็น “คนเพื่อคนอื่น”

พันธกิจสถาบันการศึกษาคาทอลิกมุ่งมั่นจัดการศึกษาอบรมที่เสริมสร้างคุณธรรม ความรู้ โดยให้ผู้เรียนมีความสุข จัดการศึกษาด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้โอกาสผู้ยากไร้และด้อยโอกาส เข้ารับการศึกษาตามความเหมาะสม (ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในบรรยากาศแห่งความรัก เอื้ออาทร ให้การอภิบาล เพื่อเสริมสร้างคุณค่าของชีวิตครอบครัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษา และชุมชนในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ ส่งเสริมบรรยากาศการเสวนาระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เชื่อมโยงความรู้กับวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดความหมายที่แท้จริง ส่งเสริมปฏิบัติในชีวิต (มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์) เป็นประจักษ์พยานถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยชีวิตที่เป็นรูปธรรม จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างสังคมแห่งความจริง ยุติธรรม และสันติ

การดำเนินงานของสถาบันการศึกษาคาทอลิก

สถาบันการศึกษาคาทอลิก เน้นการเตรียมตัวนักเรียน นักศึกษา เป็นผู้ให้ที่สร้างสรรค์ (Creative Contribution) เป็นคนที่มีเอกลักษณ์ที่เข้มแข็ง คือ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเอง แต่ในเวลาเดียวกันเปิดใจกว้างยอมรับความเป็นสากล เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์คือคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น แม้กระทั่งปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้นก็ตามที่ ทำยสุดเตรียมตัวให้นักเรียนเป็นคนดีมีศีลธรรมและจริยธรรมสูงส่ง อุทิศตนทำงานให้กับสังคม เศรษฐกิจที่มีระเบียบและยุติธรรม ในที่สุดต้องปลุกฝังการบูรณาการความรู้แบบสหวิทยาการ และการมองภาพรวมของความสามัคคีในท่ามกลางความหลากหลาย สถาบันการศึกษาคาทอลิก จะต้องแสวงหาความเป็นเลิศในด้านกระบวนการเรียนการสอน (Teaching and Learning Process) ความหวังที่สูงสุดของการเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงที่มีบอกไว้ในลำดับขั้นสูงต่ำของการเรียนรู้ คือ เรียนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Learning to Become) เรียนเพื่อชีวิต (Learning to be) เรียนเพื่อทำ (Learning to do) เรียนเพื่อรู้ (Learning to Know) และเรียนเพื่อตอกย้ำความรู้ (Learning Repeat)

สถาบันการศึกษาคาทอลิกความพยายามที่จะให้การศึกษแก่นักเรียนนักศึกษา และการพัฒนาครู อาจารย์ ต้องพยายามที่จะให้บรรลุถึงขั้นสูงขึ้นไป ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษานั้น สถาบันการศึกษาต้องเน้นการพัฒนาทุกมิติ และในการพัฒนาครู อาจารย์ต้องมีการพัฒนาทุกมิติด้วยเช่นกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย (Physical) สุขภาพดีและแข็งแรง รู้จักรักษาสุขภาพและรักษาตนเอง ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual) มีศีลธรรม จริยธรรมที่สูงส่ง มีวุฒิภาวะเชิงศีลธรรม และมีวินัยในตนเอง ด้านสติปัญญา (Intellectual) มีความสามารถเชิงวิชาการ อาชีพ เทคโนโลยี ภาษาและนิสัยรักการอ่าน ด้านอารมณ์ (Emotional) มีอารมณ์มั่นคง และ

มีสัมพันธภาพที่ดี ด้านสังคม (Social) มีคุณลักษณะ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นบุคคลเพื่อคนอื่น

ครู อาจารย์ ต้องทำตนให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) เป็นเพื่อนร่วมเรียน (partner) เป็นโค้ช (coach) เป็นตัวเชื่อมระหว่างภายในและภายนอกโรงเรียน (linkage) เป็นทางออกที่สร้างสรรค์ (creative - outlets) การสอนแบบนี้ทำให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักหาเหตุผล รู้จักทำ รู้จักวิเคราะห์ และรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ผลที่ได้รับจากแนวทางการจัดการศึกษาคาทอลิก

จากการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน¹ ในโรงเรียนคาทอลิกระหว่างเดือนสิงหาคม – ตุลาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 715 คน จาก 18 โรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่ง 85.9 % นับถือศาสนาพุทธและ 11.2 % นับถือศาสนาคาทอลิก 58 % เป็นมารดาประมาณ 48 % จบการศึกษาระดับปริญญาตรีประกอบอาชีพหลัก คือ การรับราชการ 28.1 % และทำธุรกิจส่วนตัว 20.4 % เกือบทั้งหมดมีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก 1 – 3 คน ความพึงพอใจต่อโรงเรียนคาทอลิกในด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่

1. **ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน** ผู้ปกครองพอใจมากในด้านชื่อเสียงของโรงเรียนในเครือคาทอลิก ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่โรงเรียนในเครือคาทอลิกได้รับการยอมรับจากสังคมไทย มีศักยภาพพร้อมในการพัฒนานักเรียน รู้สึกมั่นใจในเกียรติภูมิของโรงเรียน โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง มีระดับความเป็นสากลสูง มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาต่างประเทศ มีความเชื่อถือได้ในคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ เป็นโรงเรียนระดับชั้นนำของประเทศ มีผลงานที่สร้างชื่อเสียงอย่างเด่นชัด และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีกับนักเรียน

2. **ด้านประสิทธิภาพของครู** โรงเรียนส่งเสริมและจัดให้ครูได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการ ให้ครูได้ปฏิบัติธรรมในศาสนาของตน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ยังต่างประเทศด้วย ผู้ปกครองพอใจมากกับด้านประสิทธิภาพของครูในโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียน การใช้เทคโนโลยีในการช่วยพัฒนาการเรียนการสอน การอบรมปมนิสัย สร้างระเบียบวินัยแก่นักเรียนเป็นประจำ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสอนเก่ง สอนดี ถ่ายทอดความรู้ดี มีจิตสำนึกของความเป็นครูและพัฒนาตนเองในด้านวิชาการอยู่เสมอ

3. **ด้านชื่อเสียงของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก** ศิษย์เก่าได้สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ มีความเป็นผู้นำในทางความคิด และการกระทำ มีวินัยในตนเอง และความ

¹ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2546). รายงานประจำปีการศึกษา. หน้า 30.

รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความประพฤติดี และมีสัมมาคารวะ ในส่วนของวิชาการ ผู้ปกครองรู้สึกว่ นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการสูง มีความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ มีความเชื่อมั่นว่ นักเรียนจะสามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่ นักเรียนมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ มีทักษะทางการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างฉลาด และเชื่อมั่นว่ ปลอดภัยทางสารเสพติด

4. ด้านค่าใช้จ่าย สำหรับส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ผู้ปกครองพอใจกับความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียสำหรับค่าเล่าเรียนกับความรู้และความสามารถของนักเรียนที่ได้รับ และมีความเชื่อมั่นว่ โรงเรียนคาทอลิกมีการบริหารจัดการด้านการเงินที่โปร่งใส แต่ยังไม่ค่อยมั่นใจมากนักกับการเก็บเงินเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากค่าเล่าเรียนปกติ ว่ มีความเหมาะสมและยุติธรรมมากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครอง 60% คิดว่ ในอนาคตจะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกแน่นอน อีก 37.5 % ยังไม่แน่ใจ นอกจากนี้ 75.5 % ยังคิดว่ จะแนะนำให้ผู้ปกครองท่านอื่น ๆ ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกอย่างแน่นอน และ 21.7 % ยังไม่แน่ใจว่ จะแนะนำหรือไม่ ซึ่งในส่วนของผู้ปกครองที่คิดว่ จะไม่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนคาทอลิกมีเพียง 1.1 % และที่คิดว่ จะไม่แนะนำให้ผู้ปกครองอื่น ๆ ส่งนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกมีเพียง 1.3 % เท่านั้น¹

ในส่วนของความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องศาสนานั้น ผู้ปกครองเกือบทั้งหมดไม่ได้มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่ได้นับถือคาทอลิก ซึ่งสามารถจำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

1. ความวิตกกังวลว่ บุตรหลานที่เรียนโรงเรียนคาทอลิก จะเปลี่ยนมาศรัทธาคาทอลิก ผู้ปกครอง 62 % รู้สึกเฉยๆ และ 27.4 % ไม่วิตกกังวลแต่ประการใด มีเพียง 6.8 % เท่านั้นที่วิตกกังวลกับเรื่องนี้
2. การปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับคาทอลิกแก่นักเรียน ผู้ปกครอง 57.1 % รู้สึกเฉยๆ 22.7 % เห็นด้วยที่จะให้มีการปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับคาทอลิกด้วย และ 16.4 % ไม่ต้องการให้มีการปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับคาทอลิกแก่นักเรียน
3. ความคิดที่เกี่ยวกับการนับถือศาสนาของนักเรียน ผู้ปกครอง 82.0 % ต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี โดยจะนับถือศาสนาใดก็ได้ และ 5.1 % ต้องการให้นักเรียนนับถือศาสนาเดิมที่นับถืออยู่

¹ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2546). รายงานประจำปีการศึกษา. หน้า 33.

4. การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาคาทอลิกของนักเรียน ผู้ปกครอง 49.7 % รู้สึกเฉยๆ และ 39.2 % เห็นด้วยที่จะให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาคาทอลิก ขณะที่ 7.6 % ไม่เห็นด้วยที่จะให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาคาทอลิก

5. ความวิตกกังวลว่า โรงเรียนจะปลูกฝังให้นักเรียนศรัทธาและนับถือศาสนาคาทอลิก ผู้ปกครอง 58.4 % รู้สึกเฉยๆ และ 31.3 % ไม่วิตกแต่ประการใด ขณะที่ 6.8 % มีความวิตกกังวลกับเรื่องนี้

เมื่อพิจารณาภาพรวมจากค่า $\bar{X}$ and S.D. จะเห็นว่า ความรู้สึกของผู้ปกครองที่ไม่ได้ นับถือศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับเรื่องศาสนานั้น ไม่ได้มีความวิตกเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไม่ว่าจะเป็นการ เปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาคาทอลิก การที่โรงเรียนปลูกฝังความเชื่อแบบคาทอลิก การเข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนาของคาทอลิก ที่สำคัญ คือ ความรู้สึกของผู้ปกครองที่ว่า นักเรียนจะนับถือ ศาสนาใดก็ได้ แต่ขอให้เป็นคนดี เมื่อทำการเปรียบเทียบค่า $\bar{X}$ จากการทดสอบ t-test ระหว่าง ผู้ปกครองที่นับถือศาสนาคาทอลิกกับศาสนาอื่นๆ ในเรื่องเหล่านี้ก็ไม่พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ โรงเรียนในเครือคาทอลิกมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ เป็นคนดีและส่งเสริมให้ นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาของตนเอง

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญ
ปี 2528 กับปี 2544 ¹

สังฆมณฑล	ปีการศึกษา	โรงเรียนของสังฆมณฑล			โรงเรียนของนักบวช		
		โรงเรียน	นักเรียน	ครู	โรงเรียน	นักเรียน	ครู
กรุงเทพฯ	ปี 2528	24	24,950	965	37	61,417	2,511
	ปี 2544	36	66,979	2,983	28	78,328	4,144
จันทบุรี	ปี 2528	10	8,590	347	10	15,490	601
	ปี 2544	13	17,416	864	12	26,579	1,377
เชียงใหม่	ปี 2528	6	6,794	240	5	10,502	398
	ปี 2544	7	13,849	694	5	11,431	695
นครสวรรค์	ปี 2528	5	4,720	170	4	7,055	267
	ปี 2544	7	8,173	384	6	12,616	595
นครราชสีมา	ปี 2528	6	6,576	246	1	1,958	98
	ปี 2544	10	14,232	633	1	1,964	117
ท่าแร่-หนองแสง	ปี 2528	2	1,097	64	2	1,660	69
	ปี 2544	5	4,648	245	6	5,121	246
อุบลราชธานี	ปี 2528	3	900	35	7	5,485	71
	ปี 2544	10	6,662	275	6	7,998	362
อุดรธานี	ปี 2528	4	1,451	72	10	8,435	323
	ปี 2544	10	8,873	339	9	8,864	417
ราชบุรี	ปี 2528	12	13,607	517	2	3,021	125
	ปี 2544	14	21,628	885	4	9,487	453
สุราษฎร์ธานี	ปี 2528	1	1,138	39	13	12,820	514
	ปี 2544	7	8,711	446	13	23,590	1,021
รวม	ปี 2528	73	69,823	2,695	91	127,843	4,977
	ปี 2544	119	171,171	7,748	90	185,978	9,427

¹ ข้อมูลสถิติจากสภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ฉบับสิงหาคม 2528 – กรกฎาคม 2529 และ ฉบับสิงหาคม 2544 – กรกฎาคม 2545.

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูในโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ปี 2528 กับปี 2544

ประเภท	ปี 2528			ปี 2544		
	โรงเรียน/ สถาบัน	นักเรียน/ นักศึกษา	ครู	โรงเรียน/ สถาบัน	นักเรียน/ นักศึกษา	ครู
โรงเรียนสามัญ	230	252,984	9,893	278	408,542	20,208
โรงเรียนอาชีวศึกษา	9	12,324	416	22	12,243	1,437
วิทยาลัย	3	4,533	210	2	673	97
มหาวิทยาลัย	-	-	-	2	21,326	1,400
รวม	242	269,751	10,519	304	443,784	23,142

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ โดยดูได้จากการเพิ่มจำนวนของโรงเรียน และนักเรียนอันเป็นผลมาจากการทำงานของคณะนักบวชที่ทุ่มเทให้กับการศึกษาเพื่อมุ่งหวังให้เยาวชนไทยเป็นผู้มีการศึกษาและเป็นคนที่ดีในสังคมไทยและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและสังคม

2. งานด้านสังคมสงเคราะห์

งานสังคมสงเคราะห์ในสังคมไทย ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมทั้งนี้เพราะการพัฒนาทางด้านวัตถุยิ่งเจริญขึ้นมากเท่าไร ปัญหาทางสังคมก็ยิ่งมีมากตามขึ้นมาเท่านั้น อาทิ ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาความยากจน ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาผู้สูงอายุ เป็นต้น งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานบริการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้กับบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นงานที่ให้การดูแลแก่บุคคลผู้มีปัญหา ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความเป็นปกติสุขและมีความสามารถในการพัฒนาสังคมส่วนร่วมด้วย

คณะนักบวชคริสตศาสนิกายโรมันคาทอลิก ได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทางด้านสุขภาพและการดำรงชีวิตที่ดีของคนไทยในการเสริมสร้างพลังให้ชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความรับผิดชอบและจัดการกับปัญหาของตนเองได้ โดยคณะนักบวชหวังว่าการที่แต่ละคณะเข้าไปให้ความช่วยเหลือและพัฒนา จะทำให้ประชาชนได้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

การเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ต้องสร้างความไว้วางใจระหว่างคณะนักบวชและชุมชนต่าง ๆ สิ่งที่ต้องทำก่อนเป็นอันดับแรกก็คือ ให้ประชาชนในชุมชนเห็นว่า คณะนักบวชสนใจในกิจกรรมอย่างจริงจังในเรื่องของการรักษาพยาบาล การดูแลสงเคราะห์เด็ก งานสงเคราะห์ชาวเขา งานสงเคราะห์คนป่วยโรคเรื้อนและโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นต้น เพื่อให้เห็นว่ามีความตั้งใจที่จะเป็นผู้รับใช้และเป็นอาสาสมัครที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตของทุกคน ให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เป้าหมายของการพัฒนาสังคมไทยเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปรากฏผลของการดำเนินงานได้เป็นงานต่างๆ ดังนี้

2.1 การรักษาพยาบาล

นักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักและช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้มีความสุขตามคำสอนของพระเยซู สิ่งหนึ่งที่นักบวชสามารถทำได้คือการช่วยเหลือผู้ป่วย ดังนั้น นักบวชคณะคามิลเลียนจึงได้สร้างโรงพยาบาลคามิลโล อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ถือว่าเป็นกิจการแห่งแรกของคณะคามิลเลียนในประเทศไทย ได้พัฒนาด้านต่าง ๆ ตามลำดับ เป็นโรงพยาบาลสมัยใหม่ที่ให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วยที่มาใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจำนวนเตียงผู้ป่วย 100 เตียง ทางโรงพยาบาลยังรับคนไข้ประกันสังคมอีกด้วย ในปี พ.ศ. 2544 มีคนไข้จากกองทุนประกันสังคมเลือกโรงพยาบาลนี้ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 7,121 คน และได้ผ่านกระบวนการพัฒนาต่างๆ มากมายที่นำไปสู่การมีคุณภาพมาตรฐาน เช่น การได้รับใบรับรองคุณภาพของการมีระบบประกันคุณภาพ เป็นต้น แต่สิ่งนี้ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญสูงสุดของโรงพยาบาล สิ่งที่สำคัญสูงสุด คือ การได้อุทิศตนดูแลผู้ป่วย ตามจิตตารมณ์ของมูลนิธิคณะนักบุญคามิลโลแห่งประเทศไทย ต่อมาได้สร้างโรงพยาบาลคามิลเลียนขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ซอยทองหล่อ ถนนสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร เป็นโรงพยาบาลขนาด 150 เตียง เปิดให้บริการรักษาทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ให้บริการตรวจวินิจฉัย บำบัด และรักษาโรค โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทุกสาขา มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย นอกจากนี้ยังได้ทำสัญญาทำสัญญากับสำนักงานประกันสังคมและสำนักงานกองทุนเงินทดแทน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เข้าเป็นสถานพยาบาล เพื่อให้บริการแก่ลูกจ้างผู้ประกันตน และพนักงานของบริษัทต่างๆ โรงพยาบาลจะให้การรักษาทางด้านร่างกายอย่างมีคุณภาพและให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และคุณภาพทางสังคม ประเด็นสำคัญ คือ คอยกำกับมาตรฐานทางวิชาชีพในการดูแลรักษาผู้ป่วยในทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม

2.2 การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

คณะนักบวชหลายคณะของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีจุดมุ่งหมายและสนใจช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส คนชรา เด็กกำพร้า คนพิการ และคนที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ตามคำสอนของพระคัมภีร์อย่างจริงจังและจริงใจหลายแห่ง คือ

สถานสงเคราะห์เด็กพิทยา จังหวัดชลบุรี มีสถานที่กว้างขวางมีพื้นที่ถึง 19 ไร่ มีอาคารที่ดีพร้อมสำหรับเด็ก ๆ ได้พักอาศัย 6 หลัง ภายในมีห้องดูโทรทัศน์ ห้องสมุด ห้องทำการบ้าน หวังความพิวเตอร์ ห้องรับประทานอาหาร และห้องสันทนาการ ภายในสถานสงเคราะห์ยังมีสนามฟุตบอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ บาสเกตบอล มีสถานที่เรียนเทควันโดและถนนสำหรับเด็กขี่จักรยาน มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย ภาคนิคมะรักษ์กางเขน จำนวน 3 ท่าน ครูผู้สอน 7 พนักงานพี่เลี้ยงจำนวน 25 คน เด็กที่รับการสงเคราะห์ มีประมาณ 150 คน

บ้านเด็กด้อยโอกาสพระมหาไถ่ จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 18 ไร่ ชื่อว่า บ้านเด็กด้อยโอกาส พระมหาไถ่ โดยมีคณะภคินีคณะธิดารักษ์กางเขนจากจังหวัดจันทบุรี ครู และเจ้าหน้าที่ 21 คน เป็นผู้ดูแล เพื่อชักชวนให้เด็กเร่ร่อน และด้อยโอกาสเข้ามาอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยมีหลักประกันแน่นอนว่าเด็ก ๆ ทุกคนจะปลอดภัย มีที่พัก มีอาหาร มีคนดูแล และได้รับการศึกษา เพื่ออนาคตที่ดีกว่า มีเด็กอยู่ในความดูแลจำนวน 138 คน โดยเด็กที่เรียนจนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีละประมาณ 10 – 20 คน นอกนั้นจะทำงานตามความสามารถ เช่น ในโรงงานอุตสาหกรรม พนักงานในร้านเบเกอรี่ และพนักงานตามโรงแรมที่เมืองพัทยา

ศูนย์สงเคราะห์เด็กพิการและปัญญาอ่อน จังหวัดขอนแก่น ทางศูนย์จะส่งรถไปรับเด็กอายุประมาณ 3 – 5 ปี จากบ้านในตอนเช้าเพื่อมาทำการรักษา ทำกายภาพบำบัด และนำส่งบ้านในตอนเย็น มีเด็กในโครงการประมาณ 20 – 30 คน เมื่อเด็กโตขึ้น ทางศูนย์จะส่งไปรับการดูแลรักษาจากหน่วยงานทางรัฐต่อไป

ศูนย์สงเคราะห์เด็กพิการและปัญญาอ่อน จังหวัดเลย ปัจจุบันมีเด็กพิการที่ศูนย์น้อยลง (พ.ศ. 2547) เพราะเด็กอยู่ที่บ้านของตน เจ้าหน้าที่ศูนย์จึงออกไปเยี่ยมเยียน และทำกายภาพบำบัดให้ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ นอกจากนี้ ยังได้สอนและฝึกอาชีพแก่คนพิการที่เป็นผู้ใหญ่ด้วย เช่น สอนเย็บผ้า และงานจักสาน เป็นต้น เพื่อช่วยให้คนพิการมีอาชีพและมีรายได้เป็นของตนเอง

ศูนย์คามิลโลโซเซียวเซนต์เตอร์ จังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์พัฒนาเด็กของคณะคามิลเลียน ที่รับเด็กมาอาศัยอยู่ในศูนย์ทั้งหมดที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มีเรือนนอนที่แยกต่างหาก ระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง สร้างกำแพงล้อมรอบศูนย์ มียามดูแลกลางคืน มีสนามเด็กเล่นของเด็ก และห้องสุขาที่เป็นสัดส่วน ส่วนเด็กที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ต้องย้ายไป

อยู่ที่ศูนย์อื่น ปัจจุบันมีเด็กอาศัยอยู่ในศูนย์จำนวน 175 คน

ศูนย์ฝึกอบบรมอาชีพ จังหวัดหนองคาย มีเยาวชนหญิงที่เรียนเย็บปักถักร้อย ฝึกหัดงานประดิษฐ์ ประมาณ 40 คน โดยสามารถสร้างรายได้เสริมให้เลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนี้ยังขยายงานอาชีพอื่นอีก เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงวัว การเพาะเห็ด และการเลี้ยงไก่บ้าน เพื่อจะได้นำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้อีกทางหนึ่ง

ศูนย์สังคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานี เลย หนองคาย มีการให้ความรู้กับเกษตรกร ในการเพาะปลูกข้าว โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ดูแลรักษาข้าว เพื่อให้ชาวนาเบิกข้าวไปเพาะปลูก เมื่อได้ผลผลิตแล้วสามารถนำมาคืนได้ภายหลัง นอกจากนี้ ธนาคารโคและกระบือยังได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นโดยมีชาวนามายืม เป็นจำนวนมาก และจำนวนโค กระบือ ก็เพิ่มมากขึ้นด้วย

ศูนย์มหาไถ่มังคาคทอลิก มีเนื้อที่ 3 ไร่ โดยมีการจัดตารางเวลา ระเบียบการ และกำหนดตารางการเรียนทางวิชาการขึ้นเพื่อประโยชน์ของชาวมังที่มาพัก คือ ภาคเข้าเรียนภาษามัง วัฒนธรรมไทย ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนา ส่วนภาคบ่ายเรียนในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ปัจจุบันมีชาวมังอาศัยเพื่อเรียนหนังสือ 20 คน ครูคำสอน 5 คน มีเด็กที่จบจากที่นี่ปีละ 4 - 6 คน มาขอรับทุนเพื่อเรียนระดับสูงต่อไป ทำให้ชาวมังได้รับการศึกษา มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

ศูนย์คณะพระมหาไถ่ จังหวัดน่าน เด็กๆ ชาวเขาที่มาพักอยู่ที่ศูนย์ในขณะนี้ สามารถทำหน้าที่ในการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและสุขอนามัย ทำให้เห็นถึงการพัฒนาตลอดเริ่มตั้งแต่เปิดศูนย์ เมื่อ พ.ศ. 2535

สงเคราะห์ชุมชนแออัด มีโครงการที่ช่วยเหลือคนยากจนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้หลายโครงการ เช่น มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล โครงการด้านการศึกษา โครงการกีฬา โครงการด้านสังคมสงเคราะห์ โครงการสุขภาพอนามัย โครงการเพื่อพัฒนาชุมชน ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2547) มีเด็กกว่า 200 คน ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง อายุ 3 - 17 ปี เด็กจะได้ที่พักอาศัยที่ปลอดภัย และพร้อมสำหรับความเจริญเติบโตและมีความก้าวหน้า จะมีเครื่องนุ่งห่มตามสมควร จะได้เรียนหนังสือ จะได้รับการดูแลเสมือนเป็นสมาชิกครอบครัวที่อบอุ่น ทำให้แหล่งชุมชนแออัดได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น และปัญหาต่าง ๆ มีน้อยลงมากกว่าเมื่อก่อน

ศูนย์พยาบาลบ้านน้อยสามเหลี่ยม จังหวัดขอนแก่น และศูนย์ให้คำปรึกษา เรื่องโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (เอดส์) โครงการบ้านซาร์เนลลี่ ของนักบวชคณะมหาไถ่นี้ แต่ละแห่ง รับผิดชอบผู้ป่วยเอดส์ได้มากขึ้น เพราะมีภคินีคณะธิดาเมตตาธรรมเข้ามาช่วยในการดูแลรักษา ผู้ป่วยทำให้ประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค วิธีป้องกันตนเองไม่ให้เป็นเอดส์ และการดูแลตนเองเมื่อเป็นเอดส์ เป็นผลทำให้จำนวนชาวบ้านที่เป็นเอดส์ลดลง

ศูนย์ช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอดส์ จังหวัดระยอง ภายใต้การบริหารงานของคณะนักบวชคามิลเลียน มีการพัฒนา เพื่อขยายงานสำหรับเด็กกำพร้าที่ติดเชื้อเอดส์ โดยสร้างอาคาร นายแพทย์ธานี ศิริยง ในวันที่ 27 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ให้สำหรับเป็นสถานที่เรียน เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดี สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้และเสริมสร้างสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงเมื่อเติบโตจะได้เป็นคนดี มีประโยชน์ต่อสังคม งานต่าง ๆ กำลังดำเนินการอย่างต่อเนื่องทำให้สภาพชีวิตของเด็กได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้นกว่าเดิม

บ้านพักผู้สูงอายุคามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ ทั้งจังหวัดนครปฐม จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดปราจีนบุรี การดำเนินงานทั้งสามแห่งนี้มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น เป็นเพราะผู้สูงอายุเหล่านี้ ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดีจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์แต่ละแห่ง โดยยึดถือแบบอย่างจิตตารมณ์ของท่านนักบุญคามิลโล เดอ แอลลิส ผู้ตั้งคณะนักบวชคามิลเลียน ที่ได้อุทิศชีวิตในการดูแลรักษาผู้เจ็บป่วย ผู้สูงอายุ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

งานสงเคราะห์แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานอพยพย้ายถิ่น และงานสงเคราะห์ผู้เดินทางทางทะเล เริ่มแรกเป็นการดำเนินงานของคณะสงฆ์ และบราเดอร์แมรีโนล์ แต่ไม่มีงบประมาณมากในประเทศ จึงขอร้องให้สภาสังฆราชแห่งประเทศไทย มารับช่วงการดำเนินงานต่อไป โดยทางคณะนักบวชจะให้เงินสนับสนุนแก่สภาสังฆราชปีละ 2 ล้าน แต่ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2549) มีปัญหาด้านงบประมาณ ดังนั้นการดำเนินงานสงเคราะห์แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานอพยพย้ายถิ่นอยู่ภายใต้การดูแลของสภาสังฆราชแห่งประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า คณะนักบวชชายศาสนาคิสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นเพียงหน่วยงานของภาคเอกชน แต่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนไทยของประเทศ และในด้านสังคมสงเคราะห์ก็มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาส มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นับได้ว่า คณะนักบวชชายศาสนาคิสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยมีการบริหารจัดการที่ดี จึงส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ พัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ

การเข้ามาของคณะนักบวชชายศาสนาคิสต์นิกายโรมันคาทอลิก หากศึกษาวิเคราะห์จากข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่มีการบันทึกไว้ ซึ่งได้นำเสนอมาแล้วก่อนหน้านี้ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ที่ทำให้การดำเนินประสพผลสำเร็จ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศดังต่อไปนี้

1. แรงศรัทธาในศาสนาที่คณะนักบวชทำงานอย่างไม่ย่อท้อ จึงทำให้เกิดการบุกเบิกแผ่ขยายงานไปยังทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทั้งที่สภาพบ้านเมืองขณะนั้นยังมีความยากลำบากในการเดินทาง ตลอดจนภัยอันตรายอยู่มาก จากความพยายามอย่างต่อเนื่องไม่ย่อท้อ

ต่ออุปสรรค มีส่วนวางรากฐานให้การทำงานได้อย่างมั่นคง และเป็นเอกภาพ และก่อให้เกิดความศรัทธาแก่ประชาชน

2. บรรยากาศเสรีภาพในการนับถือศาสนาของประชาชนประกอบกับพระมหากษัตริย์ทรงให้เสรีภาพในทางศาสนา ช่วยให้ความหวาดกลัวของประชาชน และการขัดขวางของขุนนางลดน้อยลงมาก ทำให้ประชาชนมีอิสระในการเลือกนับถือศาสนา

3. ความเจริญเติบโตของประเทศไทยที่เกิดขึ้น จากการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ช่วยให้การเดินทางเผยแพร่ศาสนาไปยังที่ไกลๆ สะดวกมากขึ้นทั้งถนน รถไฟ เป็นต้น ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคณะนักบวชดีขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการเข้าถึงประชาชนที่อยู่ห่างไกลมากขึ้น

การดำเนินงานของคณะนักบวชคาทอลิกในประเทศไทย นับแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา บทบาทและผลงานที่ปรากฏในสังคมไทยที่ประสบความสำเร็จคือ ทางด้านสนับสนุนการศึกษา และงานสังคมสงเคราะห์อย่างค่อนข้างมาก จนมาถึงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

บทที่ 5

สรุป

บาทหลวงในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ได้เข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แล้ว โดยเข้ามาพร้อมกับพ่อค้าโปรตุเกส เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และช่วยเหลือด้านจิตวิญญาณแก่ชาวโปรตุเกส และครอบครัวที่ประกอบอาชีพอยู่ในกรุงศรีอยุธยา แต่ยังไม่มีการเผยแผ่ศาสนา ต่อมา บาทหลวงคณะดอมินิกัน คณะฟรังซิสกัน และคณะเยซุอิตได้ผลัดเปลี่ยนกันเดินทางเข้ามายังกรุงศรีอยุธยา นอกเหนือจากการทำหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาแก่ชาวต่างชาติ แล้วยังได้เผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ให้แก่ คนไทย ด้วยทำให้คนไทยจำนวนหนึ่งหันไปนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งอนุญาตให้คนไทยเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ มาในสมัยสมเด็จพระเพทราชา ผู้ที่เข้ารับกลับถูกเบียดเบียน และบาทหลวงถูกขับไล่ออกนอกประเทศ ในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อครั้งเสียกรุงให้แก่พม่า บาทหลวง และผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ส่วนใหญ่ถูกพม่ากวาดต้อนไปอยู่ประเทศพม่า จากการศึกษาประวัติศาสตร์ไม่ปรากฏหลักฐานว่า นอกเหนือจากการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกแล้ว บาทหลวงมีบทบาทในการให้บริการการศึกษา หรือการสังคมสงเคราะห์ แก่บุคคลอื่น นอกจากผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

ในสมัยธนบุรี ระยะเวลาแรกความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับผู้ที่ยังนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นไปด้วยดี แต่ต่อมายุ่งภายหลังเกิดการขัดแย้ง เพราะบาทหลวงห้ามข้าราชการบริวาร และทหารที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เข้าพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา ทำให้บาทหลวงถูกขับไล่ออกนอกประเทศและประชาชนถูกห้ามนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

ในสมัยรัตนโกสินทร์ ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับผู้ที่ยังนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นไปด้วยดี พวกนักบวชมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการศึกษา และการสังคมสงเคราะห์ เพื่อบุคคลทั่วไปในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คนไทย ไปศึกษาวิชาการและเทคโนโลยีจากตะวันตก ทำให้มีความจำเป็นต้องเรียนภาษาตะวันตก และวิชาต่างๆ จากมิชชันนารีที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทย ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิรูปการศึกษา เพื่อต้องการให้คนไทยมีการศึกษาตามมาตรฐานของประเทศตะวันตก จึงมีการสนับสนุนให้บาทหลวงและมิชชันนารี จากต่างประเทศ ดำเนินงานทางด้านการศึกษาดูด้วยการเปิดโรงเรียนได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีนักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเดินทางเข้ามาในประเทศไทยหลายคน เพื่อเผยแผ่ศาสนา และเปิดโรงเรียนสอนหนังสือ

ในขณะที่เดียวกันนักบวชคณะต่างๆ ดังกล่าว ยังได้เริ่มงานด้านการสังคมสงเคราะห์ไปพร้อมกับการเผยแผ่ศาสนาด้วย โดยการอุปการะเลี้ยงดูเด็กกำพร้า ฝึกสอนอาชีพ และชักจูงเด็กเหล่านั้นให้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งบางคนได้บวชเป็นนักบวชภายหลัง

หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2475 แล้ว รัฐบาลไทยได้พยายามปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะการปรับทางการศึกษา และการสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล แต่ก็ยังไม่เพียงพอ คณะนักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกจากต่างประเทศ ทั้งที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาอยู่ก่อนแล้วและที่เพิ่งเข้ามาใหม่ จึงดำเนินการขยายงานทางการศึกษา และการสังคมสงเคราะห์เพิ่มมากขึ้น จนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

สำหรับบทบาทของนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่ได้เข้ามาในประเทศไทย พบว่า ในสังคมไทยยังมีคนจน คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสอีกเป็นจำนวนมากที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งทางการศึกษา และการสังคมสงเคราะห์ แม้ในสังคมไทยจะมีหน่วยงานของรัฐ และมูลนิธิที่เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์เอกชนดำเนินงานในด้านนี้อยู่แล้วก็ตามแต่ความช่วยเหลือก็ยังไม่ทั่วถึง ด้วยเหตุนี้นักบวชชายคณะต่างๆ จึงได้ดำเนินงานทางการศึกษา และการสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

งานทางการศึกษา ได้จัดตั้งโรงเรียนในทั่วทุกภาคของประเทศไทย ตามชุมชนคาทอลิก ในสถานที่ต่างๆ ได้จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ในการพัฒนาคน ให้เป็นบุคลากรที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจ ฝึกอบรมคนให้มีระเบียบวินัย มีความรู้ ความสามารถ และจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียน แบบบูรณาการในเรื่องคุณธรรม และจริยธรรมควบคู่ไปกับการเรียนการสอนด้วย

งานด้านสังคมสงเคราะห์ ได้จัดตั้งโรงพยาบาลที่กรุงเทพฯ และส่งชมณฑลที่ราชบุรี เพื่อให้การดูแลรักษาผู้ป่วยและผู้ด้อยโอกาส ให้มีสุขภาพแข็งแรงและมีชีวิตที่ดีขึ้น พวกนี้ยังได้ก่อตั้งมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพญา เพื่อรับเลี้ยงเด็กยากจนและเด็กกำพร้าให้มีที่อยู่อาศัย มีอาหารรับประทานและส่งเสริมให้เรียนในวิชาที่ถนัด ตั้งบ้านเด็กด้อยโอกาส เพื่อช่วยเหลือเด็กเร่ร่อน และด้อยโอกาสให้มีการศึกษา รวมทั้งปรับพฤติกรรมให้เด็กมีชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม ตั้งมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล เพื่อช่วยคนยากจนให้มีงานทำ ช่วยคนป่วยโรคเอดส์ให้ได้รับการรักษา และช่วยทำศพให้ตามศาสนาที่ผู้ป่วยนับถือ ตั้งบ้านพักให้คนชรา เพื่อดูแลคนชรา ที่ถูกทอดทิ้งให้มีที่อยู่อาศัย อาหาร และได้พบแพทย์เวลาเจ็บป่วย ตั้งศูนย์มั่งคาศทอลิก เพื่อช่วยส่งเสริมเด็กชาวเขาให้ได้รับการศึกษา และรู้จักวิธีการประกอบอาชีพ ตั้งศูนย์ช่วยเหลือคนป่วยโรคเรื้อน และโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เพื่อช่วยเหลือให้ได้รับการดูแลและรักษาอย่างถูกวิธี ตั้งศูนย์สงเคราะห์

แรงงานต่างด้าว หรือแรงงานอพยพย้ายถิ่น และผู้เดินทางทางทะเล เพื่อช่วยเหลือให้มีที่อยู่อาศัย อาหารรับประทาน ให้การอบรมเรื่องโรคเอดส์

จากการดำเนินดังกล่าวของคณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มีผล ทำให้เด็กพิการ เด็กตาบอด เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด เด็กที่ติดโรค ภูมิคุ้มกันบกพร่อง (โรคเอดส์) เด็กยากจน เด็กจรจัดตามถนน และเด็กชาวเขา มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง มีอาหารและได้รับการศึกษา ทำให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ครอบครัว และญาติพี่น้อง บางคนได้กลับมาสมัครเข้าทำงานในศูนย์สังคมสงเคราะห์ของคณะนักบวชชายศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ด้วยสำนึกในพระคุณ บางคนได้รับการอบรมสั่งสอนและเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก จนกระทั่งมีความศรัทธาสมัครเข้าบวชเป็นนักบวชของคณะต่างๆ

นอกจากนี้ ผู้ป่วยโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง โรคเรื้อน และคนชราที่ไร้ญาติได้รับการดูแล เอาใจใส่อย่างอบอุ่นจนถึงแก่กรรม คนยากจนได้รับความช่วยเหลือในด้านการฝึกทักษะ การประกอบอาชีพ และยังได้รับทุนเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพด้วย

ตลอดระยะเวลา 106 ปี (พ.ศ. 2444 – 2550) ผลงานของคณะนักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยเจริญก้าวหน้าเป็นที่ปรากฏชัดเจน มีคนไทยสมัครบวชเข้าเป็นสมาชิกของคณะนักบวชต่างๆ เพิ่มขึ้น การดำเนินงานด้านการศึกษาและการสังคมสงเคราะห์ถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เพราะทำให้ผู้ที่ได้รับการอนุเคราะห์มีคุณภาพ มีความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (2528). 470 ปีแห่งมิตรสัมพันธ์ระหว่างไทยและโปรตุเกส = *Thailand and Portugal 470 Year of Friendship*. แปลโดย นันทนา ตันติเวสส. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ขจร สุขพานิช. (2523). *ข้อมูลประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา*. ใน: วุฒิชัย มูลศิลป์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์. (2525). *ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4 – พ.ศ.2475*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- โครงการสารานุกรมสำหรับเยาวชน. (2531). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 12*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- จารุจิต อาสรส. (2546). *โรงเรียนคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในความดูแลของวัดคอนเซ็ปชันและวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เดอ ชัวซีย์. (2516). *จดหมายเหตुरายวัน การเดินทางไปสู่ประเทศสยามในปี ค.ศ.1685 และ 1686 = Journal du Voyage de Siam*. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- เดือน คำดี. (2529). *การเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ตุรแปง ฟรังซัวส์ อังรี. (2522). *พงศาวดารกรุงศรีอยุธยา = A History of Siam*. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- นิกร พนา. (2543). *โรงเรียนอนุบาลนิจจานูเคราะห์*. หนองคาย: ม่าเหมี่ยวพริ้นติ้ง.
- บาทหลวง วิวัฒน์ แพร์ลีรี. (2543). *วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (สาร์ตศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บ้านเด็กด้อยโอกาสพระมหาไถ่. (2546). ใน *100 วันคุณพ่อเรย์มอนด์แอลลีน เบร์มัน*. หน้า 34 – 41. ชลบุรี: ม.ป.พ.
- โบวีโน, หลุยส์. (2540). *ประวัติศาสตร์ภราดาคณะเซนต์คาเบรียล*. แปลโดย ภราดาสุรเดช วิสุทธิวรรณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.
- ประวัติโรงเรียนเซนต์ดอมินิก. (2549). จาก <http://www.sd.ac.th>
- ประวัติโรงเรียนดอนบอสโก. (2549). จาก <http://www.donboscobkk.ac.th>

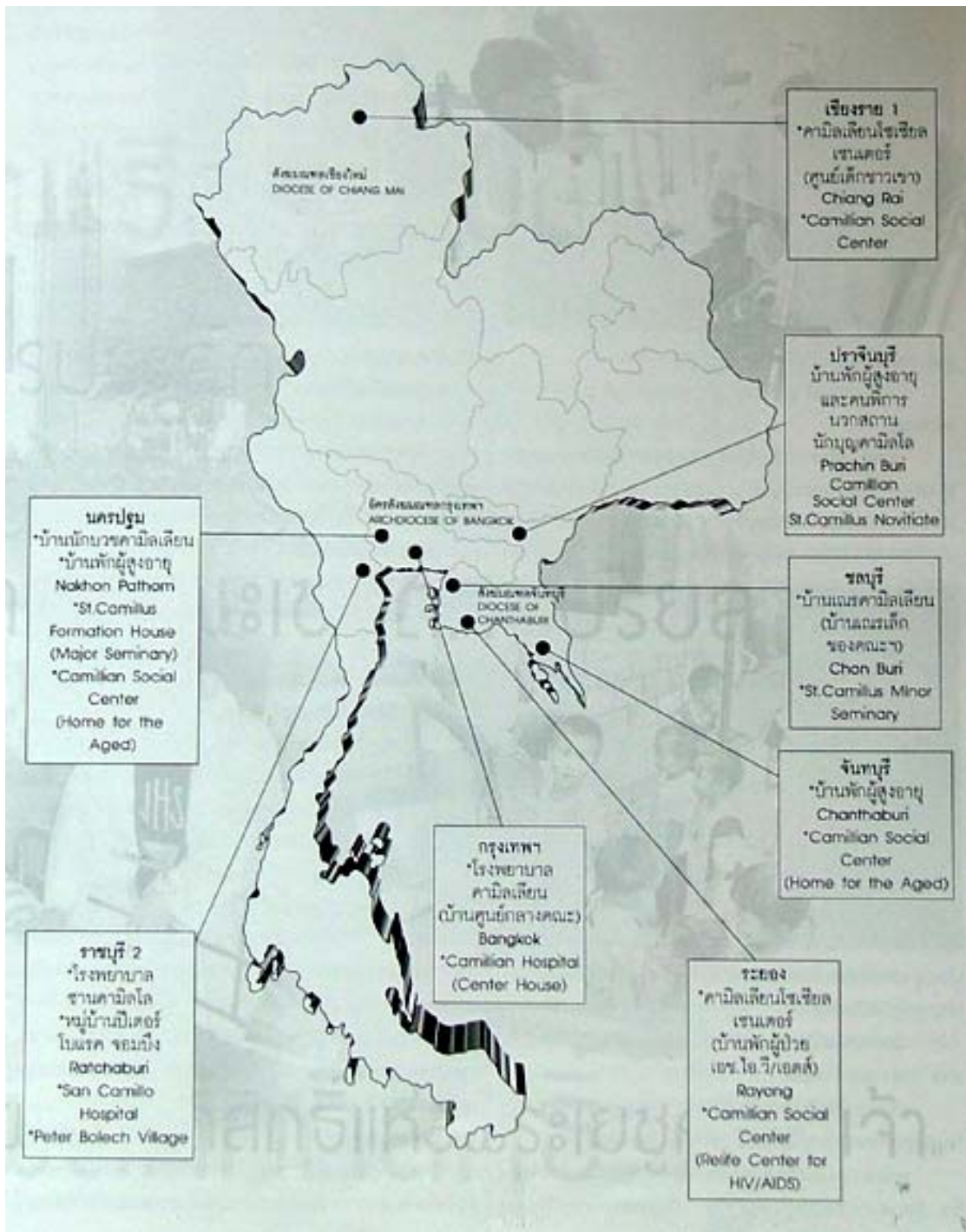
- ประวัติโรงเรียนดอนบอสโกอุดรธานี. (2549). จาก <http://www.donbosco.ac.th>
- ประวัติโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย. (2549). จาก <http://www.sarasit.ac.th>
- ประวัติโรงเรียนแสงทองวิทยา. (2549). จาก <http://www.saengthong.ac.th>
- ประวัติโรงเรียนหัวหินพิทยาลัย. (2549). จาก <http://www.hv.ac.th>
- ประวัติมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพญา. (2546). ใน 100 วันคุณพ่อเรย์มอนด์แอลดีน เบร์นมัน.
หน้า 34 – 41. ชลบุรี: ม.ป.พ.
- ประวัติศูนย์มหาไถ่มีงคาทอลิก. (2543). ใน 25 ปีศูนย์มีง. หน้า 45 – 52. เชียงใหม่: ม.ป.พ.
- ปรีชา เมธาวังสรภาคย์. (2544). สถาบันศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกับภารกิจของ
การศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- ผาสุก อินทวารุฑ. (2530). ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
อุดมศึกษา.
- ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2544). ศตวรรษตสมโภช. กรุงเทพฯ: ชั้นพรีนติ้ง.
- มูลนิธิคณะนักบุญคามิลโลแห่งประเทศไทย. (2536). 4 ศตวรรษแห่งการรับใช้. กรุงเทพฯ:
อุดมศึกษา.
- มูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2548). รายงานประจำปีการศึกษา 2548.
กรุงเทพฯ: อุดมศึกษา.
- มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล. (2547). จาก <http://www.mercycentre.org/thai/index.html>.
- มูลนิธิอนุรักษโบราณสถานในพระราชวังเดิม. (2540). สารานุกรมพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช. กรุงเทพฯ: ฟ้าอภัย.
- โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา. (2547). รายงานความก้าวหน้า. ถ่ายเอกสาร.
- โรงเรียนอัสสัมชัญ. (2541). อัสสัมชัญประวัติ. กรุงเทพฯ: อุดมศึกษา.
- โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ. (2528). อนุสรณ์ 1 ศตวรรษอัสสัมชัญ. กรุงเทพฯ: โรงเรียน
อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ (3 เล่ม).
- วิกเตอร์ ลาเก ; และ มารีย์อุส เบร์ย์. (2539). ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย.
ฉะเชิงเทรา: แม่พระยุคใหม่.
- วิรัช อรวัฒนา. (2541). รอยจารึก 5 ทศวรรษคณะมหาไถ่ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. (2516). การปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 5. กรุงเทพฯ: สมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2545). 336 ปี การศึกษาคาทอลิกไทย. กรุงเทพฯ:
ชั้นพรีนติ้ง.

- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2546). *รายงานประจำปีการศึกษา 2546*.
 กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.
- สมาคมอัสสัมชัญ. (2546). *อุโฆษสาร 2000*. กรุงเทพฯ: สมาคมอัสสัมชัญ.
- สหพันธ์อธิการเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*.
 กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำราญ วงศ์เสงี่ยม. (2543). *อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง*. สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์.
- สุพรรณิ กาญจนฐิติ. (2507). *บทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึง
 รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2538). *ความคิดและภูมิปัญญาไทยด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- สุรชัย ชุ่มศรีพันธ์. (2546). *ประวัติพระศาสนจักรไทย*. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญการพิมพ์.
- อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ. (2537). *25 ปีไทย-วาติกัน*. กรุงเทพฯ: อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ.

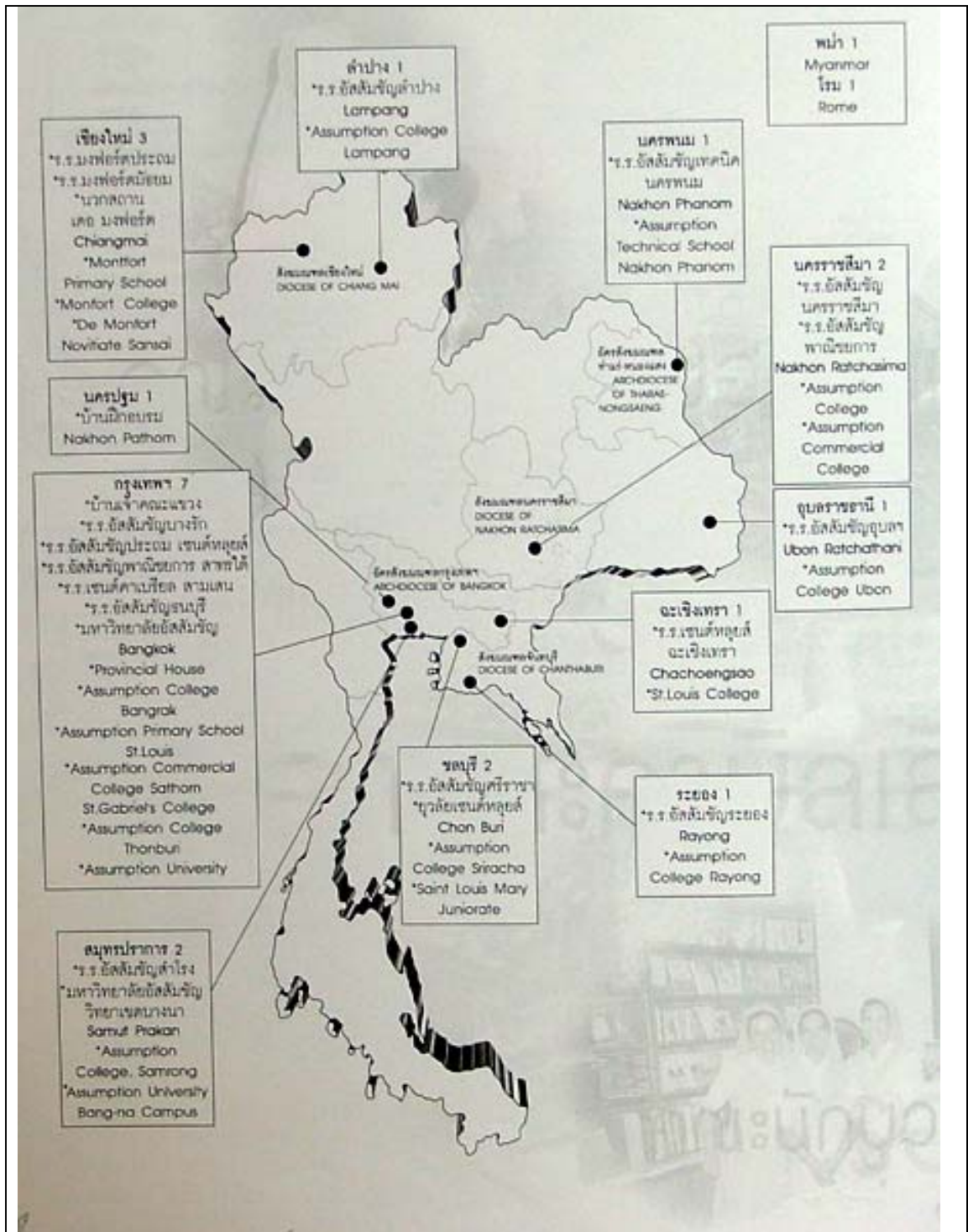
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

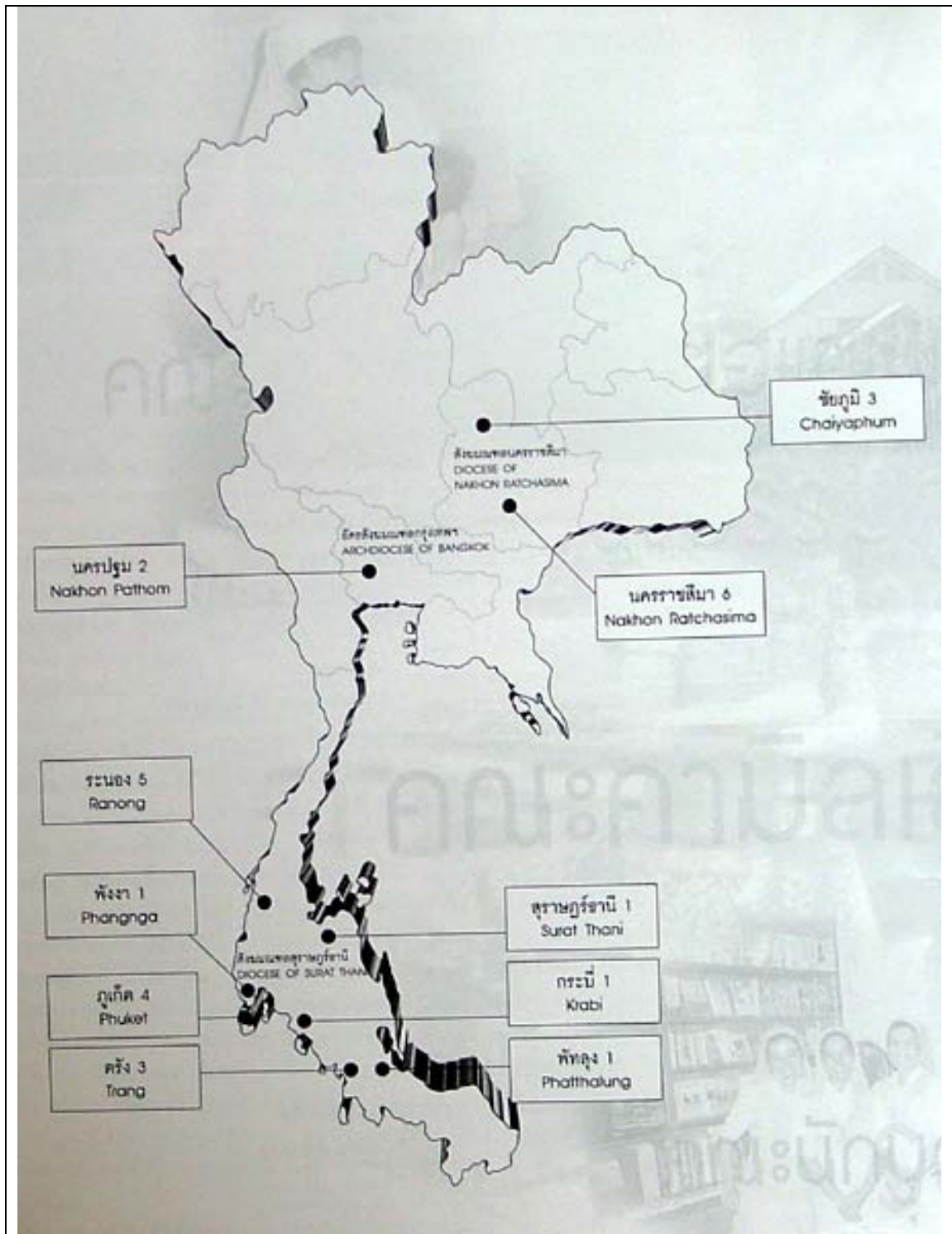
แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะนักบวชชาย

ภาพประกอบ 1 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะคามิลเลียน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 121.

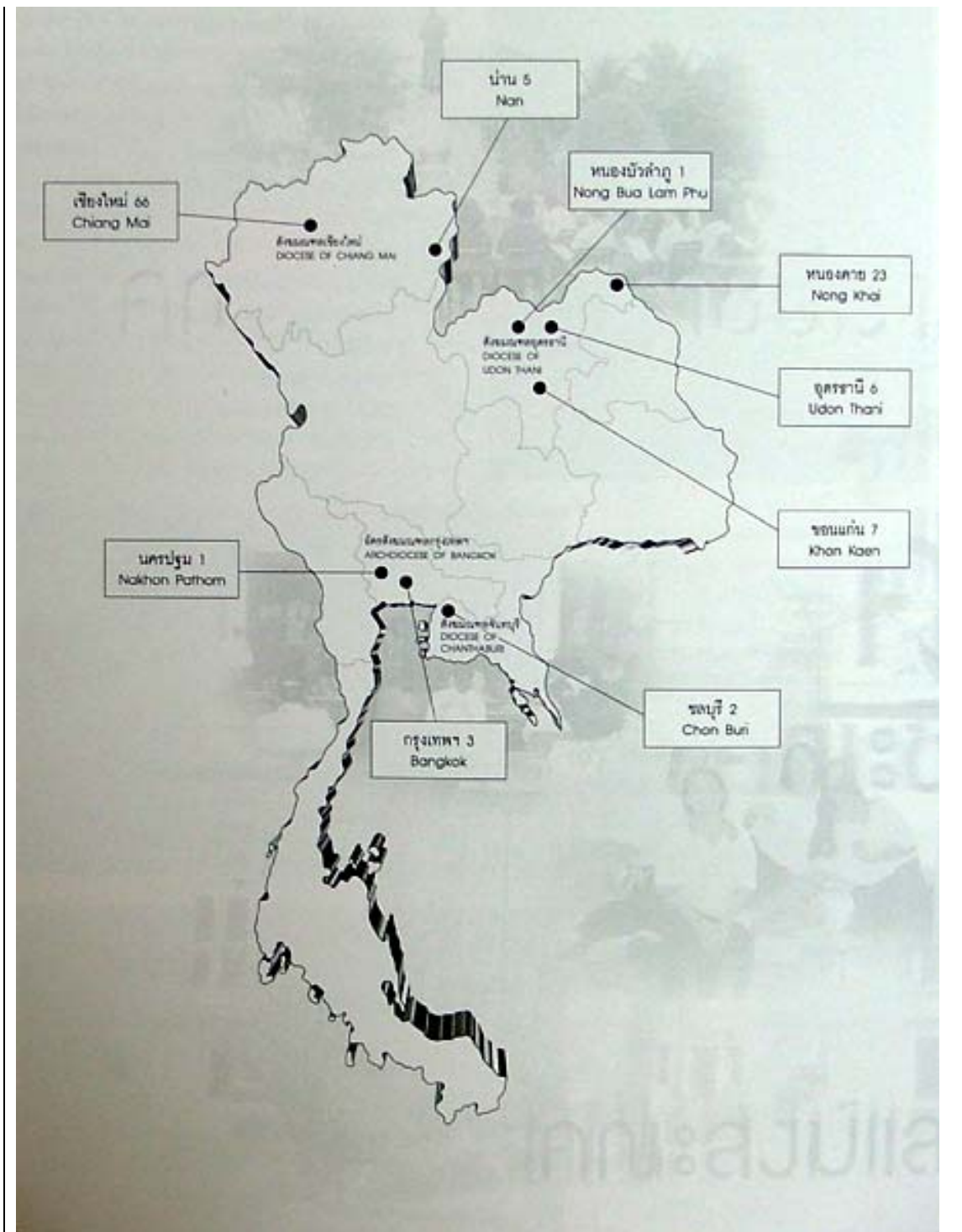

ภาพประกอบ 2 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของภราดาคณะเซนต์คาเบรียล
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 128.

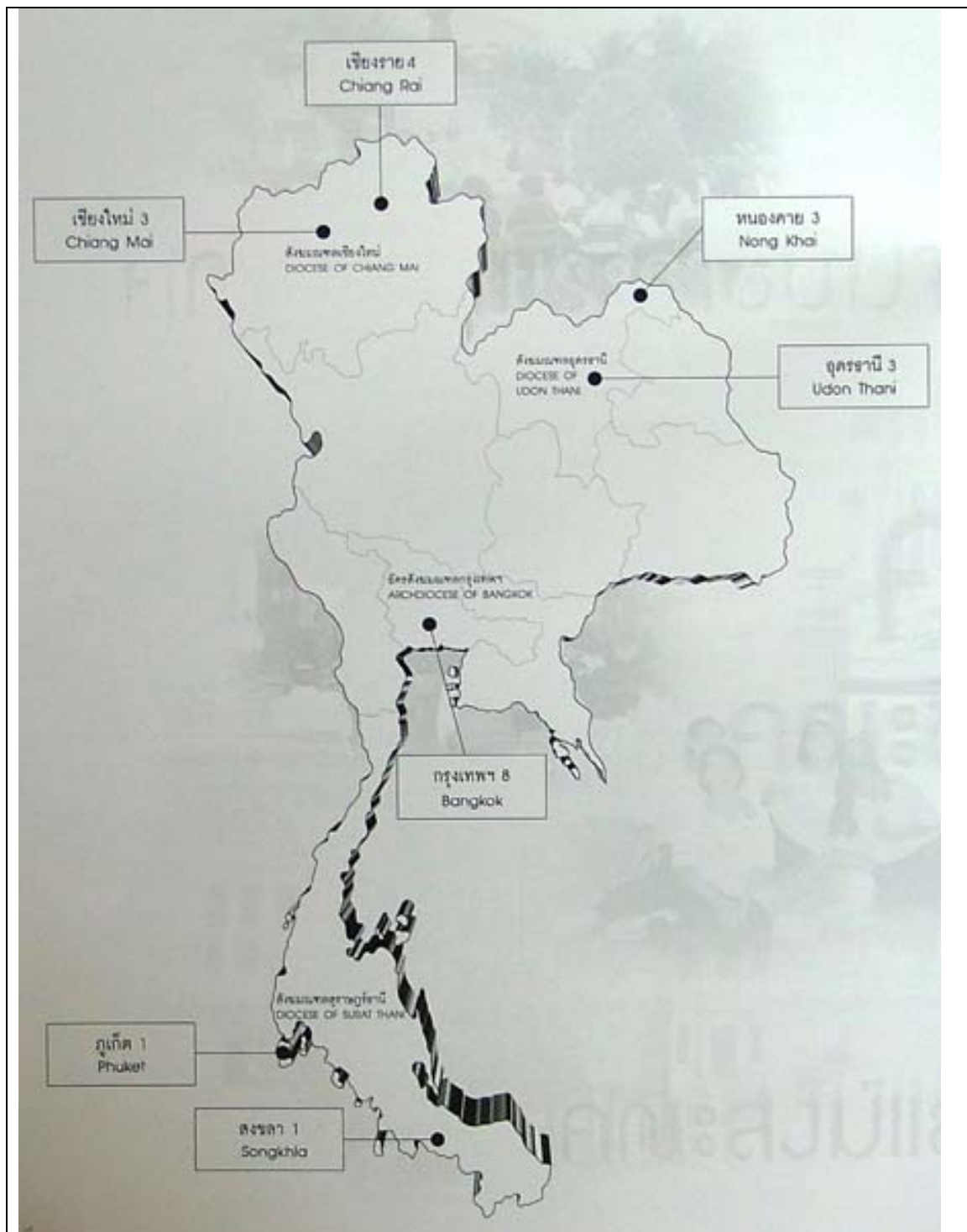

ภาพประกอบ 3 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์
แห่งพระเยซูคริสตเจ้า

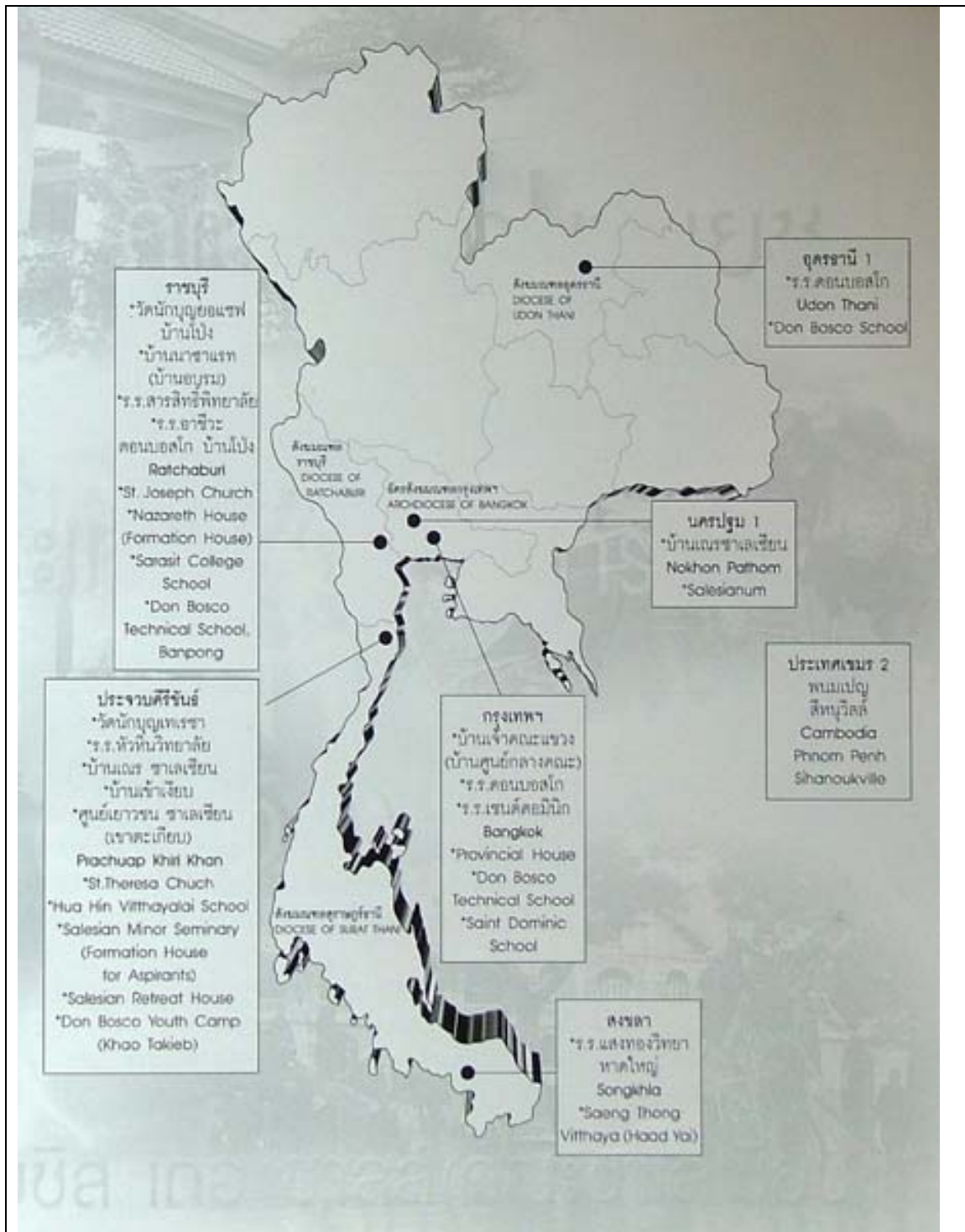
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 133.

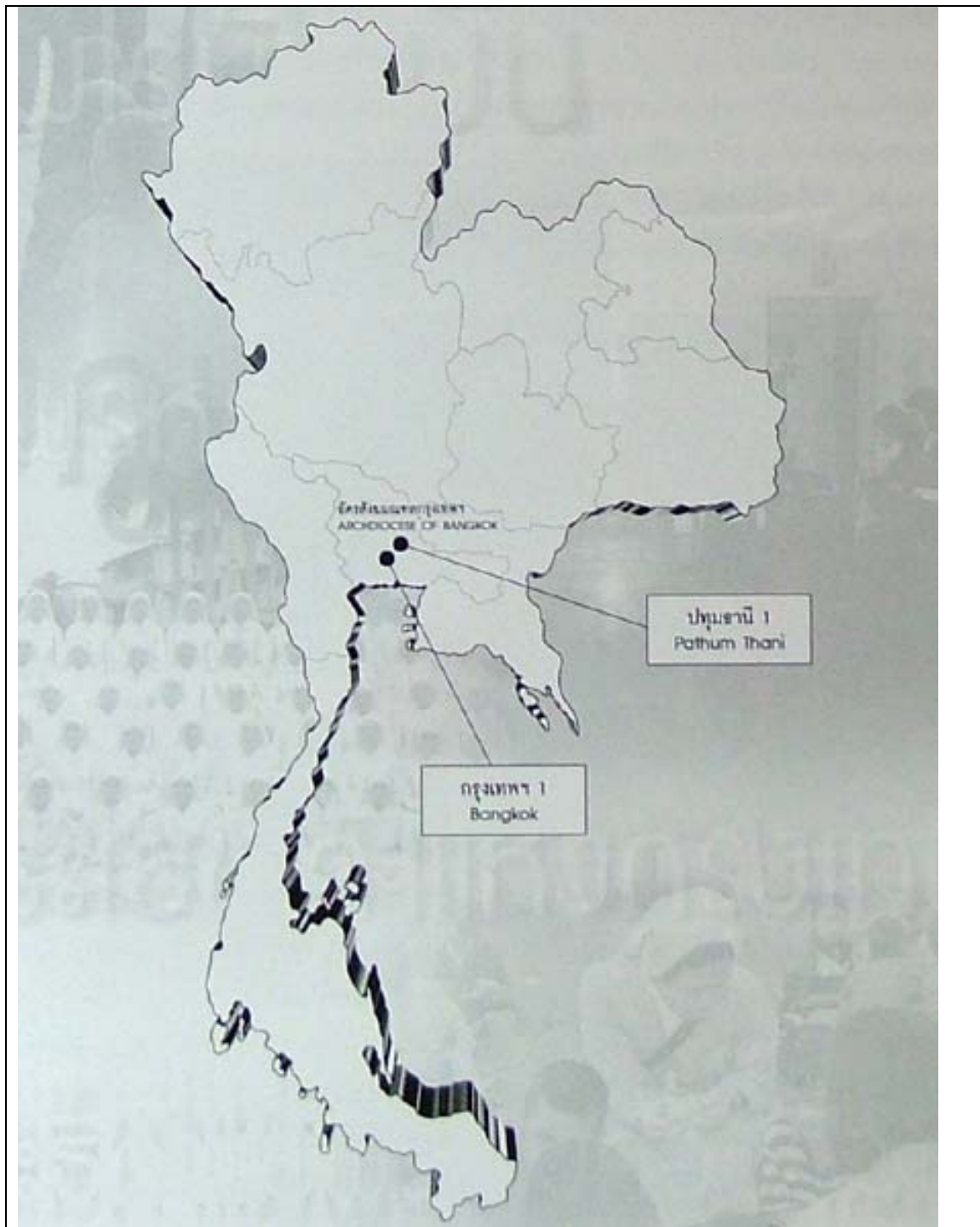
ภาพประกอบ 4 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะพระมหาไถ่
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 148.

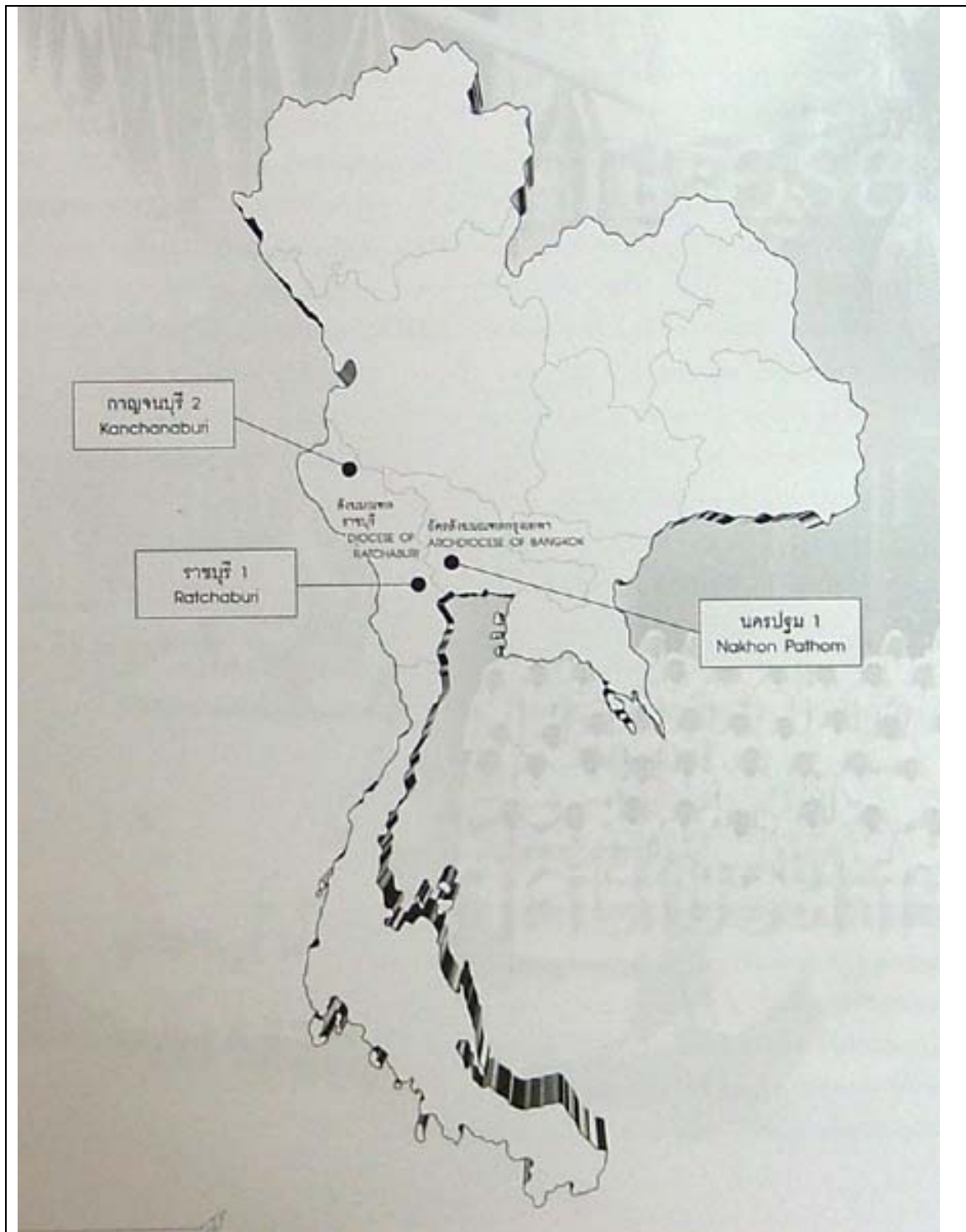
ภาพประกอบ 5 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะสงฆ์และบราเดอร์แมรีโนลด์
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 160.

ภาพประกอบ 6 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะซาเลเซียน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 199.

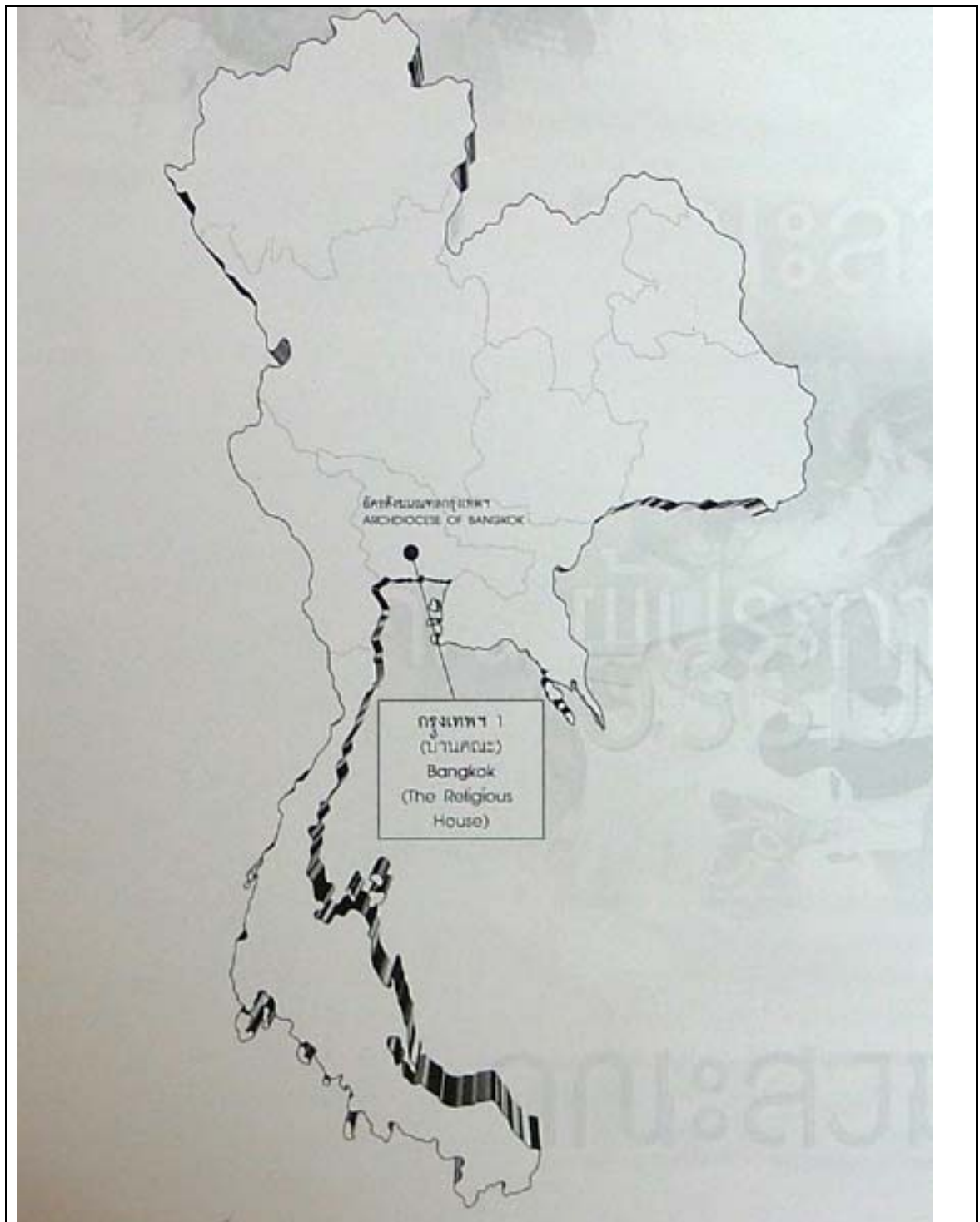

ภาพประกอบ 7 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะฟรังซิสกันภราดาน้อย
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 205.

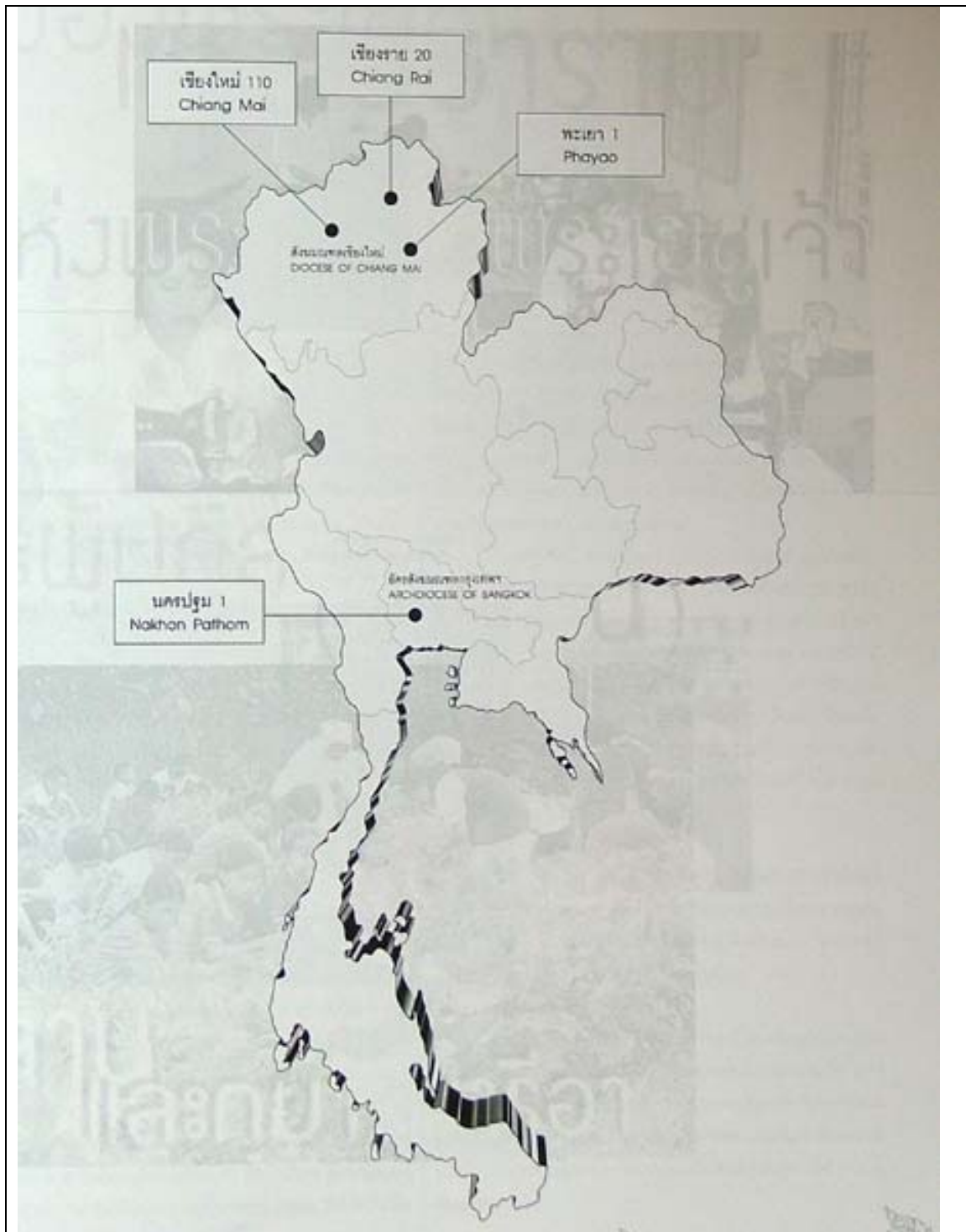
ภาพประกอบ 8 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะภราดาอ้อยกาปูชิน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 120.

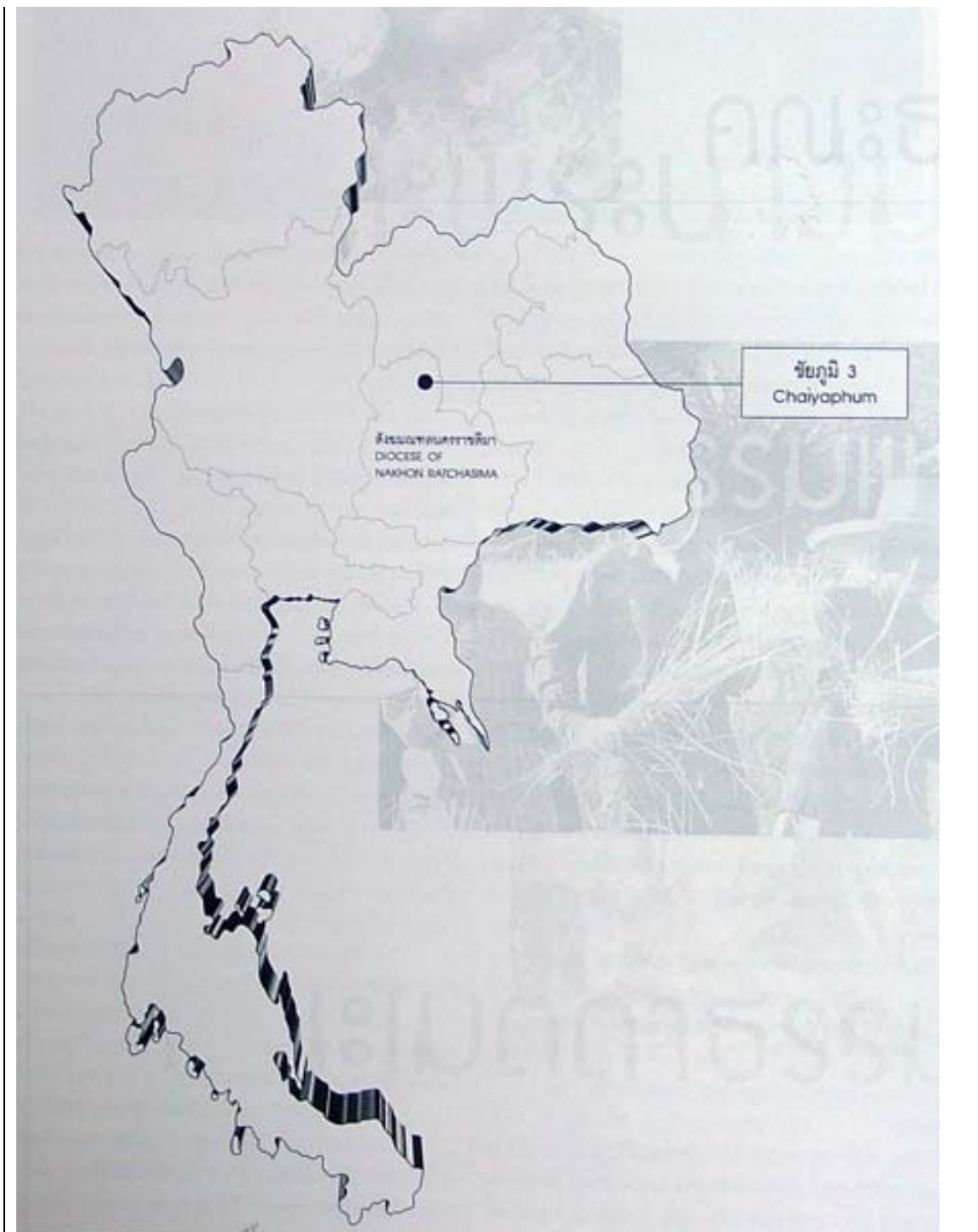
ภาพประกอบ 10 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะผู้ประกาศพระวาจาแห่งพระผู้ไถ่
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 262.

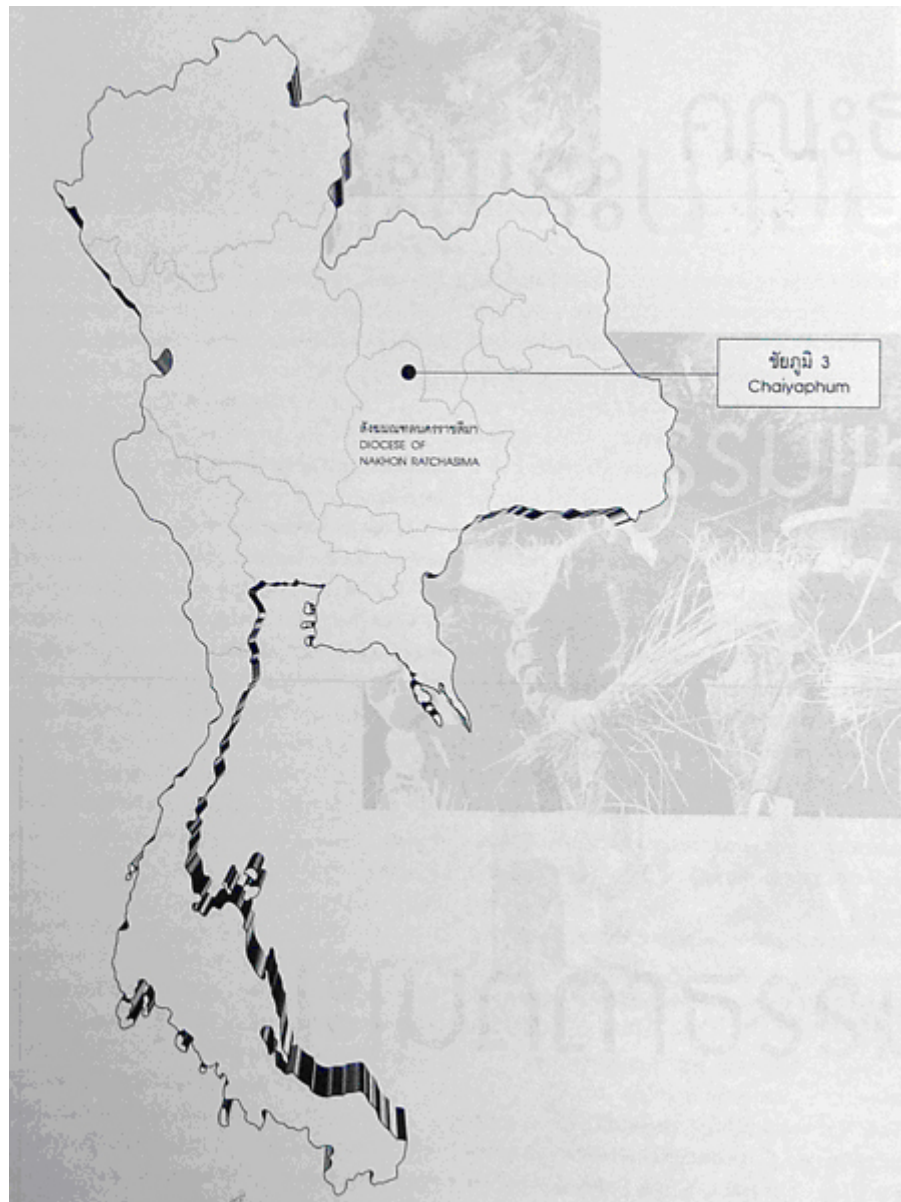

ภาพประกอบ 12 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม

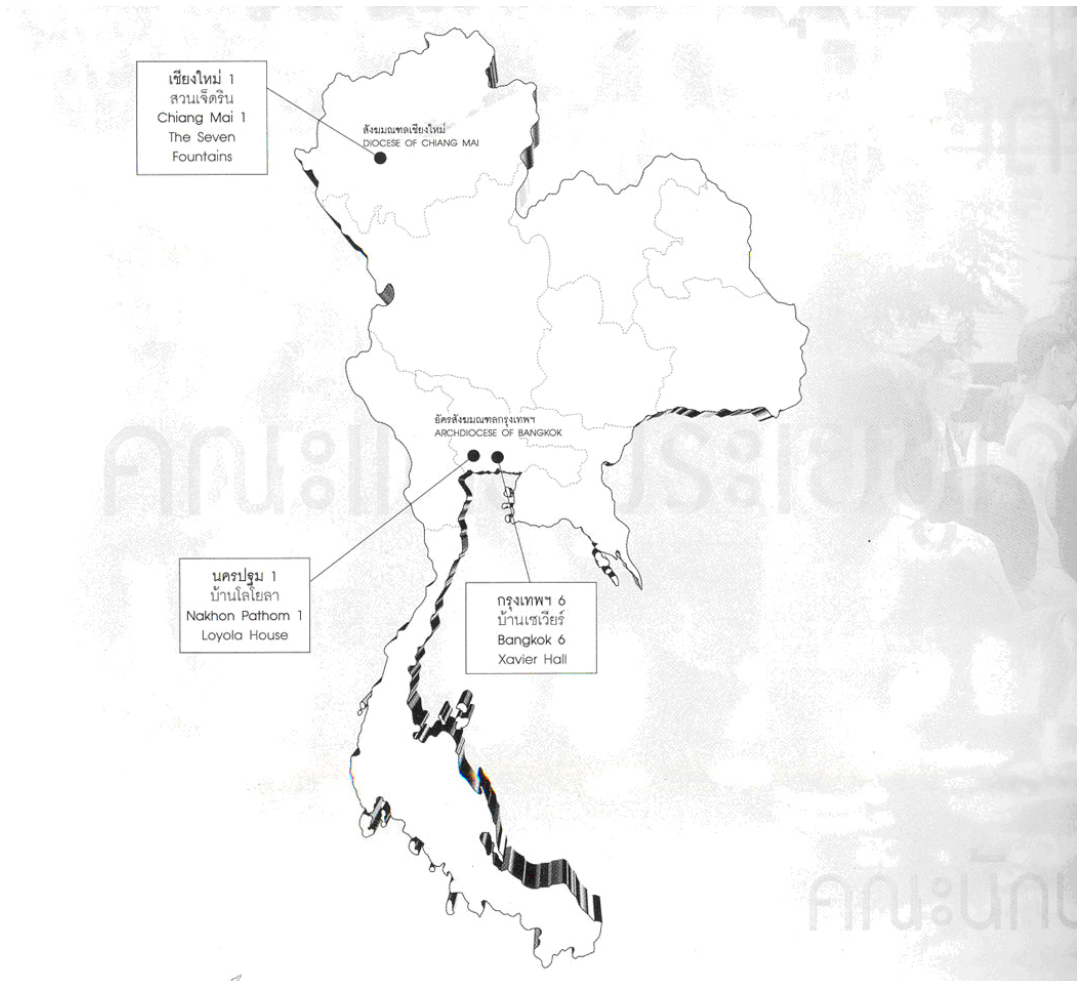
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 293.

ภาพประกอบ 13 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะธรรมทูต
 แห่งประเทศฟิลิปปินส์
 ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 342.

ภาพประกอบ 14 แผนที่แสดงเขตการทำงานในประเทศไทยของคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 116.

ภาพประกอบ 15 แผนที่แสดงเขตการทำงานของคณะแห่งพระเยซูเจ้า (เยซุอิต)

ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 192.

ภาคผนวก ข

ตราประจำคณะนักบวชและผู้สถาปนาคณะนักบวชชาย

ภาพประกอบ 16 ตราคณะแห่งพระเยซูเจ้า (เยซูอิต)

ภาพประกอบ 17 นักบุญอิกญาซีโอ แห่ง โลโยลา ผู้สถาปนาคณะเยซูอิต
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 188.

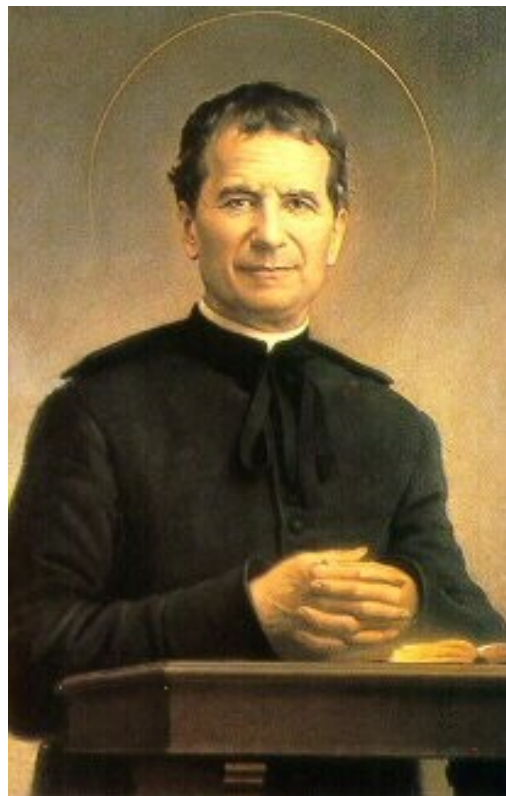
ภาพประกอบ 18 ตราคณะภราดาเซนต์คาเบรียล

ภาพประกอบ 19 นักบุญหุลยส์ มารีย์ กรีญอง เดอ มงฟอร์ดผู้สถาปนาภราดาคณะเซนต์คาเบรียล
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 122.

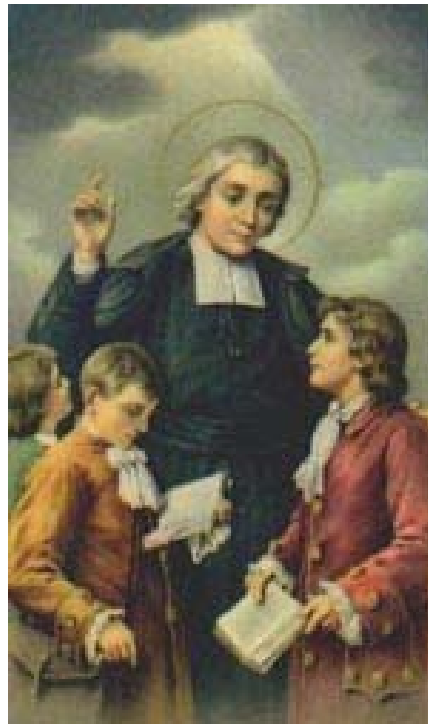
ภาพประกอบ 20 ตราคณะซาเลเซียน

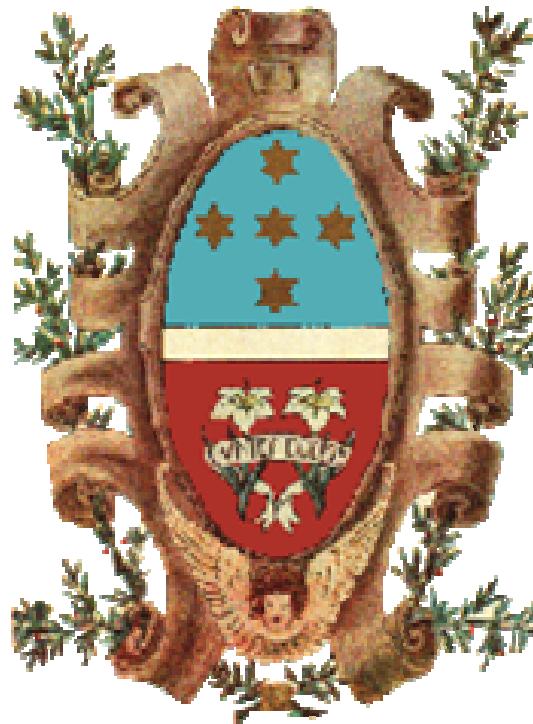
ภาพประกอบ 21 นักบุญ ยอห์น บอสโก ผู้สถาปนาคณะซาเลเซียน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 193.

ภาพประกอบ 22 ตราคณะลาซาล

ภาพประกอบ 23 นักบุญ ยอห์น บัปติสต์ เดอ ลาซาลผู้สถาปนาคณะลาซาล
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 1143.

ภาพประกอบ 24 ตราคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสตเจ้า

ภาพประกอบ 25 นักบุญกาสปาร์ แบร์โทนี ผู้สถาปนาคณะนักบวชรอยแผลศักดิ์สิทธิ์
แห่งพระเยซูคริสตเจ้า

ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 1129.

ภาพประกอบ 26 ตราคณะคามิลเลียน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 117.

ภาพประกอบ 27 ตราคณะ ภราดาน้อย กาปูชิน

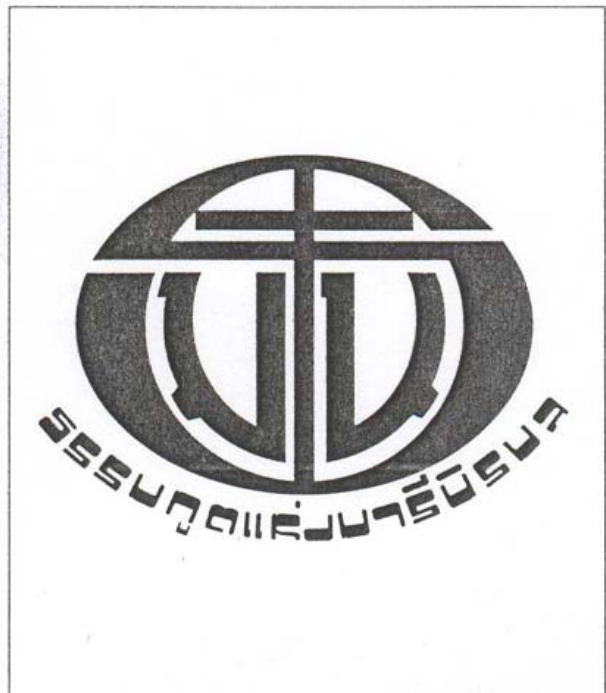
ภาพประกอบ 28 นักบุญฟรังซิสแห่งอัสนี ผู้สถาปนาคณะภราดาน้อย กาปูชิน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 206.

ภาพประกอบ 29 ตราคณะ ฟรังซิสกันภราदान้อย

ภาพประกอบ 30 นักบุญฟรังซิสแห่งอัสซีซี ผู้สถาปนาคณะฟรังซิสกันภราदान้อย
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย หน้า

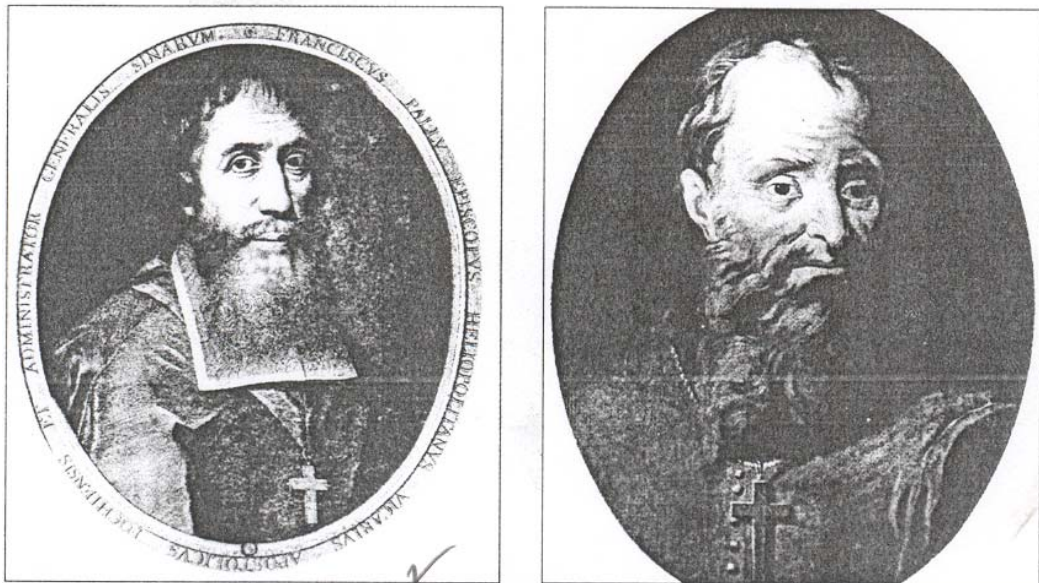
ภาพประกอบ 31 ตราคณะธรรมทูตแห่งมาลีนิรมล

ภาพประกอบ 32 นักบุญ เออเยน เดอ มาเซอโนต์ ผู้สถาปนาคณะธรรมทูตแห่งมาลีนิรมล
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 113.

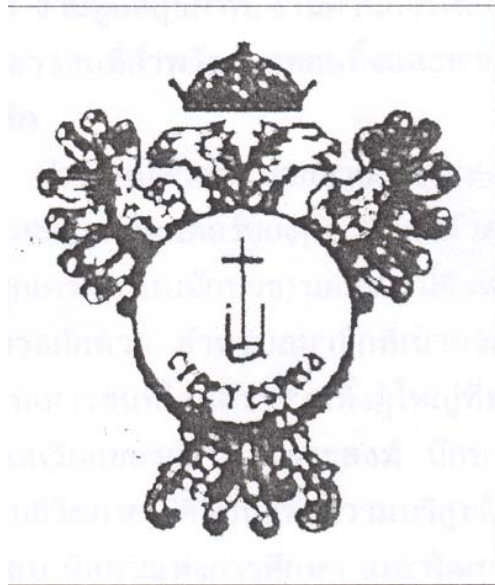
ภาพประกอบ 33 พระสังฆราช เจมส์ แอนโทนี วอลซ์ และคุณพ่อโทมัส เฟดเดอริค ไพร์ซ์
ผู้สถาปนาคณะสงฆ์และบราเดอร์แมรีโนลด์
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 155.

ภาพประกอบ 34 ขพนฯ ฟรังซ์ว์ ปาล์ลิอ และ ขพนฯ ปีแอร์ ลังแบร์ต เดอ ลา มอต

ผู้สถาปนาคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส

ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 184.

ภาพประกอบ 35 ตราคณะผู้ประกาศพระวาทะแห่งพระผู้ไถ่ (ธรรมทูตอิตาเลียน)

ภาพประกอบ 36 แฟร์นันโด เรียโลว์ ปาร์ลิตาล ผู้สถาปนาคณะผู้ประกาศพระวาทะแห่งพระผู้ไถ่
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 258.

ภาพประกอบ 37 ตราคณะสงฆ์ต่างประเทศแห่งมิลาน

ภาพประกอบ 38 พระสังฆราชอันเจโล รามาซอตตี ผู้สถาปนาคณะสงฆ์ต่างประเทศแห่งมิลาน
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 263.

ภาพประกอบ 39 นักบุญคามิลโล แอล การีกอยส์ ผู้สถาปนาคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งเบธาราม
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. หน้า 290.

ภาพประกอบ 40 ตราคณะธรรมทูตแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์
ที่มา : นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย หน้า 340

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสุชาติ พินธุรักษ์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2502
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	29/1 ซอยท่าข้าม 8 ถนนพระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 10150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกมัธยม กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	นาฏศิลป์ชั้นสูง จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา จากวิทยาลัยครุราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ